

XXI. ÉVFOLYAM.

32. SZÁM.

*M. kir. utasítás
Had. Levél. IV. oszt.*

BUDAPEST, 1931.

DECEMBER 1.

M. kir.
Hadiloveltár
IV. oszt.
Nagybányai
Budapest, II

CSENDŐRSÉGI LAPOK

FŐSZERKESZTŐ:
PINCZÉS ZOLTÁN ŐRNAGY

SEGEDSZERKESZTŐ:
MAHÁCS LAJOS SZÁZADOS

MEGJELENIK MINDEN HÓ 1-ÉN ÉS 15-ÉN

SZERKESZTŐSEG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, I., BŐSZÖRMÉNYI-ÚT 21. SZ. TELEFON: 501-90.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

FŐSZERKESZTŐ: PINCZÉS ZOLTÁN ŐRNAGY, SEGÉDSZERKESZTŐ: MAHÁCS LAJOS SZÁZADOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: BUDAPEST, I. KER., BŐSZÖRMÉNYI-ÚT 21	Megjelenik minden hó 1-én és 15-én	Előfizetési ára: Egész évre 12 pengő, félévre 6 pengő	Telefon: 501-90.	Postatakarékpénztári csekk számla: 25.342
---	--	---	---------------------	---

Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.

Amen.

Szigetszentmiklósi levél.

Egy levelet olvastunk el véletlenül a budapesti kerületi parancsnokságnál. Az ezredes, kerületi parancsnok úrnak szólott imígyen:

Kedves Bajtárs!

Alulírott, aki mint ezredes, a háború rokkantja vagyok, nagy elismerője, tisztelője voltam békében is, de annál inkább a háborúban a m. kir. csendőrség nagyszerű szellemének, fegyelmének és szolgálatkészségének, amelylyel az egész testület áthatott volt.

Ezek előrebocsátásával csak kötelességet teljesítek, midőn e soraimmal felekeslek és örömtelten hozom becses tudomásodra, hogy egy előfordult, csekélynek látszó eset csak megerősített régi hitemben: a régi csendőrerény ma is él, virágzik és vezetői kezében erősödik. Jelentéktelen ügyről van szó, de éppen ezért annál jobban megvilágítja a kiváló testület szellemét. Röviden előadom:

Beteg ember lévén, egyedülletet keresve, ide, Szigetszentmiklóstra, a dunamenti ligetbe jöttem nyaralni. Megérkezésem utáni napon a parton egy csendőr járőrrel találkoztam, amelynek vezetője Ferencz Mózes tiszt-helyettes, őrsparancsnok volt.

A tiszt-helyettes, megtudva, hogy ki vagyok, hozzám jött és jelentkezett.

Én, mint e vidéken ismeretlen, több, engem érdeklő dologra kérdést intéztem hozzá, többek közt: hogy szeretnék horgászni, hol kell erre engedélyt kérni, mit kell fizetni, mire kötelez az engedély és mily jogokat nyújt stb.

Megtudva, hogy az engedélyt csak Ráckeven szerezhetem meg, sajnálatlalt jelentettem ki Ferencz tiszt-helyettes előtt, hogy betegségem nem engedi meg, hogy oly messzire menjek, mint Ráckeve, tehát a horgászás szóra-kozásáról le kell mondanom. Majd többi kérdéseimre is igen helyes, illedelmes s előzékeny választ adva, — távozott.

Ezután két napra egy csendőr jelentkezett s a legnagyobb bámulatomra egész váratlanul átnyújtotta a ráckevei főszolgabíró által számomra kiállított horgászási engedélyt.

Ki nem mondhatom, milyen jól esett e váratlan szolgálatkészség úgy az őrsparancsnok, mint az őrs többi tagjai részéről, mert így betegségemben egyetlen szóra-kozásom lehetősége nyílt meg előttem és másrészt, mert újra megvalósulni láttam a régi csendőrerényt, ami a folytatással még fokozódott. Leírom, mert jól esik, hogy ennyi szépet írhatok Neked, a parancsnoknak, alá-rendeltjeidről!

A váratlan szívességet megköszönve, én is viszonzni szerettem volna a derék csendőrök szívességét (természetesen megengedett módon és a szabályok szerint is elfogadhatóan), de azt a finom, igazi csendőri leleményességgel, szerénységgel és tapintattal feltalált módot és kedvességet, amivel nemcsak hogy el nem fogadták, de lehetetlenné is tették a viszonzást, — ezt már megírni nem tudom, csak meghajlok, először Előtted, kedves Bajtárs és az őrs minden előjárója előtt, akiktől az őrs ezt a fegyelmet, szolgálatkészséget és modort tanulta, azután meghajlok a magyar csendőr előtt, akit méltán sorolunk a legelsők közé, nemcsak mi, hanem a külföld is.

Szívenből kívánom, hogy a m. kir. csendőrség régi hírnevét, ha lehet, még ezután is öregbítse, nekem pedig, kedves Bajtárs, engedtesse meg, hogy a Te becses személyedhez intézzem alárendelt őrsödnek és parancsnokának szóló köszönetemet.

Öszinte nagyrebecsüléssel vagyok szolgálatkész bajtársad

Szigetszentmiklós, 1931 augusztus 10-én.

ürményi Gaál Sándor ny. honvédezredes.

Lakik: Budapest, IV., Reáltanoda-u. 18, III. em.

Mint említettük, csak véletlenül került a levél a kezünkbe, azért is tudjuk azt csak most közölni, noha még a nyáron íródott. De nem is a dátuma lényeges.

Aki arra várna, hogy világraszóló hőstettek és bámulatraméltó teljesítmények sorozata alapozza meg és tartsa fenn a hírnevünket és közbecsülésünket, az ellentétbe kerülne a természet bölcs szabályával, hogy nem teremt csak porszemeket és víz-cseppeket, de ezeket aztán sziklakká és óceánokká növeli. Egyesek kimagasló tettei dicsőséget szereznek a testületnek, de erkölcsi alappilléreink a száz és ezer Ferencz Mózes bajtársunk nap-nap mellett adódó és sokasodó érdem-porszeméből szövődnek és erősödnek megdönthetetlenekké.

Nem nagyjelentőségű, az apróbbak közé számító szívesség valóban, amelynek elismerésére a levél illusztris írója keresetlenül is annyira jóleső szavakat talált, mégis érdeme az szigetszentmiklósi bajtársainknak, nemcsak, mert mindaz érdem, ami meghaladja a kötelességet, hanem, mert kifejezésre jutott benne a feljebbvaló iránti tisztelet és előzékenység példás mértéke is.

Tudjuk, hogy a csendőr előzékenységét nem szabályozhatja egyedül a rendfokozatbeli különbség. Egyforma szolgálatkészséggel kell rendelkezésére állania mindenkinek, azért vagyunk közös javak örei. De akikben a csendőrerények nemhogy háttérbe szorítanak, hanem, mint Szigetszentmiklós, kiemelik a fegyelmezett katona tisztelettudását is, azok méltán megérdemlik a kézszorítást, amivel, íme, mi is adózunk nekik.

A lelki élet ismertetése.*

Írta: PRESZLY LÓRÁNT dr. alezredes.

A lelki jelenségek szerepe és fontossága a nyomozó közegek számára.

A tudományos világban az embernek kétféle életét különböztetik meg. Az egyiket testi, a másikat lelki életnek nevezik.

A testi élethez sorolják mindazokat a tényezőket, melyek az emberi test szervezetére, anyagára és a szervezet általános működésére vonatkoznak. Azt az életet pedig, amelyet az ember — hogy így fejezzük ki magunkat — önmagában él, lelki életnek hívják.

Jelen tanulmányunkban erről a lelki életről óhajtunk közelebbi ismertetést adni, a lelki életnek vizsgálatára és tanulmányozására óhajtjuk olvasóink figyelmét felhívni, mert, eltekintve attól, hogy a lélektani ismereteket minden tanítás és nevelés kiindulópontjának tartjuk, gyakorlati ténykedései közegette a nyomozó közegekre nézve nem közömbös követelménynek ítéljük, hogy a lelki élet működésével — legalább — nagy általánosságban tisztában legyen.

Szeretnők elérni azt is, hogy tanulmányunk a mindennapi élet terén is meghozná azt az eredményt, hogy a nyomozó közegek nem csupán a rendes, hanem a rendellenes lelkiélet okainak megismerése után érdeklődéssel fordulnának saját lelki életük megismerése felé és szeretettel tanulmányoznák azt.

Úgy a testi, mint a lelki életnek külön tudománya van. Az előbbi ismeretének anyagát az élettan (biolo-

* Részlet a szerzőnek „A bűnözés” című, sajtó alá rendezett művéből. Az idézetek kútforrásai csak a műben jelöltek meg.

gia) dolgozza fel, a lelki életét pedig a lélektan (psychologia). Az élettan mint élő, szervező lényvel foglalkozik az emberrel, igyekezik az emberi testet, annak minden egyes részét, és a részeknek egymással való s egymásraható működését megismertetni, egyben irányt szab az ép és egészséges test megszerzéséhez és állandósításához. Ezzel szemben a lélektannak az a feladata, hogy a belső, lelki folyamatokat ismertesse meg velünk, megmagyarázza az egyes lelki jelenségeket és azoknak egymáshoz való viszonyát. Röviden azt mondhatnók, hogy az a tudomány, melynek „feladata a lelki élet tényeinek leírása és törvényszerűségének megállapítása”.

A lélektan ismerete fontos. Nemcsak a test és a lélek műhelyeibe enged számunkra bepillantást, de megismerteti velünk annak munkáit is, amint az összetett lelki jelenségeket részekre bontják, elemekre osztják, amint fölfektik a lélek természetét, vagy szemünk elé hozzák az érzés, a gondolkodás tüneiményeit, vagy amint azokat összekovácsolják a lélek számára.

A lélektan ismerete nemcsak azért fontos, mert „a vele való foglalkozás nemesíti a szívet, gazdagítja az ésszt, önismeretre és emberismeretre tanít,” hanem azért is, „mert az élet legnagyobb titkához, az élet legnagyobb művészetéhez, legszebb tudományához: a józan, bölcs élethez vezet közelebb. Aki egyszer belátja, hogy mennyire függ gondolata, vágya, érzelme, kéje és gyötrelmei, idegeinek, izmainak, vérkeringésének, vére tisztaságának és egyéb testi funkcióinak állapotától s viszont a lelki képzetek mily fájdalmakat okozhatnak az egész testnek; aki megtanulja azt, hogy minden hatásra — mint okra — egy megfelelő okozat következik s így semmi sem marad sem juta-

Kesergő ének

„Magyarországnak romlott állapotáról”
1931-ben.

„Hazádnak négy vége mindenütt csonkán áll,
Sereged szép száma folyton fogy, folyton száll;
Inséged nő, árad, véled egy ágyban hál,
Bő étkeid helyett rakódik apró tál.”

BALASSI BALINT.

Fekete felhőknek van mostan járása,
Fekete varjaknak suhogó szállása,
Fekete zászlóknak lomha lobogása,
Fekete gyászunkat, nincs, aki meglássa.

Hazánknak négy vége mostan is csonkán áll,
Több az ellenségünk töröknél, tatárnál,
Vitézi voltunkra feledés ködje száll,
Nincs egyéb vagyonunk köznapi gúnyánknál.

Négy táján világnak hulltak magyar holtak,
Jaj, de szépen haltak, hej, de hősök voltak!
Utcai koldusok most megsokasodtak,
Pénzfaló kufárok rajtuk tollasodtak!

Idegenbe loptak magyar kincset sokan,
Parasztok búzája a vermekben rohad,
Prédás bitangoknak étvágya nem lohad,
Bitófa se rémít apró zsványokat.

Mért lettünk mi konca útszéli ebeknek?
Mi a mi bűnünk, mit szemünkre vethetnek?
Harcosa hogy voltunk osztráknak-németnek?
Kossuth magyarjai csak Hazát védhettek!

És ha már így védték, csak védhették volna!
Ha lengyel mezőkön magyar sir nem volna!
Doberdó szikláin ha vér nem folyt volna,
Hej, a magyar határ most nem Szobnál volna!

Szegednél se volna országunknak vége,
Tíz millió helyett húsz lenne most népe
Ösi szép fajtánknak, ha nem hullik vére
Feledékeny gazdánk: Nyugat védelmére.

... De ha már így esett, méltón keseregjünk.
Nádasban, erdőben mi el ne széledjünk.
Bús uyar-lelkekbe bosszú-magot vessünk,
Új magyar fiakkal hogy hadra kelhessünk!

S ha még egyszer kelünk, nem lesz tévedésünk!
Odakint s idebent igazságot mérünk,
Tudjuk, ki az első: vezérünk, mi vérünk,
Azt is tudjuk, tudjuk: ki az ellenségünk!

... Fekete felhőknek van most még járása,
Fekete varjaknak suhogó szállása,
Fekete zászlóknak lomha lobogása...
Feltámadásunkat, lesz, aki meglássa!

vitéz RÓZSÁS JÓZSEF szús.

lom, sem büntetés nélkül, mert így minden hiba önmagában hordja a bűnhődést is; aki végre a testi és lelki bajok átöröklésére is gondol: az nem lesz sem mértéktelen, sem becstelen, sem igazságtalan!"

Miután a test hat a lélekre, viszont a lélek is hat a testre, az élettan és lélektan között szoros kapcsolat, összefüggés van. „A lelki jelenségek, melyeket átélünk, szoros viszonyban vannak testünk jelenségeivel. Egyszer testi tüneteinkre következtetnek lelki folyamatok, máskor lelki életünk változásait követik testünk változásai.” Amennyire szükség van az emberi test épségére és egészségére, épen úgy szükség van az ép és egészséges szellemre, az észre, a tudásra, az értelemre, az erkölcsre.

Ezúttal a lelki élet működését tesszük tanulmány tárgyává, már abból a szempontból is, mert ennek az életnek kiválóan fontos szerep jut az emberek életében, hiszen a gondolkodás, az érzelmek, az értelem stb. irányítják tetteinket, ezek a mi iránytűnk cselekvéseink terén, melyek között tehát nemcsak szervezeti, hanem okozati összefüggés is van.

Az embereket alaposan a tetteikről ismerhetjük meg, ezeket pedig mindig az értelem s érzelem irányítják, amint tudott dolog, hogy amiként gondolkodom és érzek, úgy cselekedem is.

Cselekvéseiben, tetteiben látjuk hű képét embertársaink benső életének, lelkivilágának, cselekvéseinek rúgója ott fészkel, forrása onnan ered.

Minden embernek önálló, a többi emberétől eltérő a lelki élete. Más a gyermeké, más a felnőtté. Más a férfié és más a nőé. Más az erkölcsös, jellemes emberé és más az erkölcstelené vagy jellemtelené. Más a művelt emberé és más a kevésbé művelté, vagy éppen a műveletlené.

Vetélytársak.

Írta: Nagy Lajos I. őrmester (Szombathely).

Vasárnap volt, délelőtt. A nap aláereszkedett a „Katuska” fenyvesekkel koszorúzott ormán és üdítő árnyéket vont a völgyre. A falucska utcáin vígan zapekacsáztak a sok földet bejárt koletárok, az asszony-népség meg tülekedve fogta körül a Rókafuró kocsmát, ahol a falu fiatalsága két odavetődött morva trottyos zenéje mellett vígan ropta a csárdást. Az asztaloknál folyt a pálinka, a kármentő lécein pedig rohamosan szaporodott a litereket jelző rovás.

Csupka Janó, idén szabadult tréncáplár már harmadszor perdült táncra a villogószemű, ringóderekű Marinkával, amikor a görbe Pilvány, aki szintén tette a szépet neki, alaposan képen teremtette a Marinka pillantásaitól, no meg a Samu pálinkájától alaposan megszédült obsitost.

Janót egyszeribe kijózanította a nemvárt pofon. Eltaszította magától Marinkát és vérbenforgó szemekkel nekiugrott Pilványnak. A kocsmá földjén pillanat alatt egymásba kapaszkodó, káromkodó embergomolyag hempergett. A kecskelábú asztal felborult, csengve-csörögve törtek a falhoz vert üvegek s a kocsmá ajtaján kilódult az első ember.

A szomszéd szobában borozgató öregek az ajtó köré gyűltek és onnan nézték, szakértő megjegyzésekkel és bírálattal kísérve a verekedést. A sivalkodó asszonyok a bírónak könyörögtek, hogy válassza szét a verekedőket; de ökelme a bírói tekintély leple alá bujva megtagadta

Ami a mi bensőnkben történik, arról egyedül csak mi tudunk. Másik ember legfeljebb sejtetheti, de biztosan a legritkábban tudhatja, hogy mi megy a mi benső életünkben végig. Így vagyunk a gondolkodás, az érzés, az akarat és a lelki élet sok egyéb megnyilvánulásaival szemben is. Amit ebben a pillanatban én akarok, én érzek, én gondolok, vagy amire én emlékezem, arról egyedül és kizárólag csak én tudok. „Mindegyikünk belseje egy külön kis világ — írja Alexander Bernát —, melyet a másiktól merőben áthághatatlan fal választ el. A falakban csak nyílások vannak, de sohasem tudhatom biztosan, hogy amit ezeken a nyílásokon keresztül megpillantok, csak hasonlít-e ahhoz, ami a másik világban tényleg van.” Ha ennek a ténynek a megállapításánál tovább nem is mennénk, már azt kellene hinnünk, hogy a rajtunk kívül álló emberek lelki életéről vajmi keveset tudhatunk és így sem a magunk, sem a mások lelki élete között összehasonlítást vagy különbséget tenni sem áll módunkban.

Van azonban a lelki élet megismerésének egy különösen jó eszköze, a megfigyelés, amely mindenre rávezeti a tanulni vágyó és gondolkodni szerető embert. A későbbiek során ennek a segítségével fogunk mi is bevilágítani a rendes lelki élet világába és megkülönböztetni attól a rendellenes lelki élet jelenségeit.

Azok, akikkel a nyomozó közegeknek nap mint nap dolguk akad és érintkezésük van, mindannyian emberek, akiket lélektani ismeretek nélkül nem is értékelhetnek és meg sem érthetnek. Hogy ezt tehessék és elérjék, szükséges, hogy a lelki életüket tanulmányozva, legelsősorban is önmagukat tegyék megfigyelés tárgyává, saját lelki világukat ismerjék, tehát önmagukat értsék meg.

a közbelépést; valószínűleg emlékezett reá, mi várt az ő idejében is a bíróra, aki meg merészelt zavarni a fiatalok mulatságát.

Az utcán itt is, ott is bevertfejű legényt cipeltek a leányok. Mikor már jó távol értek a kocsmától, a legények minduntalan ki akarták magukat szabadítani a leánykezekből, hogy visszamenjenek és „adjanak neki”, valakinek, de inkább csak a látszat, a virtus kedvéért, mert egyébként mindenki tudta, hogy ilyenkor már jó elillanni a helyszínéről annak, aki nem akar bajba keveredni. Így aztán a bevertfejű atyafiak hangosan ugyan, de azért békésen ráncigáltatták magukat a leányoktól, mígnem be nem zárult mögöttük a kapu vagy a pitvarajtó.

A verekedés lanyhulóban volt, mikor a templom felől hangos zivajjal rohantak a gyerekek: „Jönnek a csendőrök!”

A földön hempergő embergomolyag szétugrott. Ki ajtón, ki ablakon át futott, amerre látott. A „csendőr” szó hallatára életrekelt az is, akit félig agyonverték s a kocsmában pillanatok alatt már csak kalapok, törött üvegek és botmaradványok voltak tanui az ütközetnek.

A járőr a kisbíróval előráncigáltatta Samut a vizes dézsák mellől, ahol magát fedezte. Samu rettenetes sírányozással adta elő az esetet, nem feledkezvén meg természetesen az ő mértéktelen káráról sem. A csendőrök megnyugtatták a remegőinú hébert s aztán összeszedve az otffejtett kalapokat meg miegymást, a Samu sűrű hajlongásaitól kísérve, eltávoztak. Samu bezárta a fatáblás ajtókat és az olajmécses mellett számlálni

Lélektani ismereteinket szolgáltató két főforrás: az önmegfigyelés és a mások megfigyelése. Az előbbi jelenti mindazt, amit magunkon látunk és érzünk; az utóbbi pedig, amit magunkon kevésbé vagy sehogyan sem figyelhetünk meg, de annál inkább és jobban tanulmányozhatunk másokon. Az önmegfigyelés ugyanis sokszor nagyon hiányos és nagyon felületes. „Hibás megfigyelés, helytelen ítélet, önszeretet, hiúság nagy ellenségei a belső tapasztalatszerzésnek.” Viszont, ha másokat figyelünk meg és tanulmányozunk, a lelki jelenségeket és megnyilvánulásokat tárgyilagosabban és jobban érthetjük meg és értékelhetjük.

A lelki élet jelenségeinek megfigyelése kétségen kívül az önmegfigyeléssel kezdődik és minden lélektani vizsgálatnak első feltétele a magunkraeszmélés. Az önmegfigyelés a mások lelki életének megfigyelésével egészül ki, sőt „lelki életünk belső tapasztalása akkor lesz tökéletes, ha megfigyeljük a társadalom minden rétegét, művelt és kevésbé művelt elemeit s ha figyelmünk kiterjed az állatok lelki jelenségének megfigyelésére is. Mások megfigyelése gondolkodásra tanít, ítélet- és következtetés-alakításra képesít”.

Már az eddigiekből is megállapítható, hogy a lélektani, helyesebben a lelki jelenségek ismeretének haszna és fontossága — minden ember számára — mindenekfelett abban nyilvánul, hogy önismerete és emberismerete is tanít, nagyban előmozdítja eszünk, szívünk és jellemünk kialakulását.

Nyomozó közeg tehát emberismeret nélkül el sem képzelhető. Éppen úgy kétségtelen, hogy ha bűnügyi nyomozásoknál sikeresen és eredményesen akar eljárni, bizonyos fokú és terjedelmű lélektani ismeretekre is van szüksége, betekintenie kell tudnia a belső folyamatok, a lélek rejtekeibe, abba a műhelybe, hol e műhely titokzatos munkája: az érzés, a gondolkodás

stb. tünetényeit kovácsolják és amelyben a gondolat, az akarat, az elhatározás, az érzet, a tudat stb. lelki jelenségek egész sorozata, végeredményben minden emberi cselekedet s maga az erkölcsi jellem is kialakul.

Az emberi lélek rejtekeibe — honnan minden cselekedet ered — már csak azért is betekinteni kell tudnia, mert csak ilyen módon és csak ezen az úton lehet és lesz is képes arra, hogy azon tünetényeket, amelyek teljesen különböznek a külső természet jelenségeitől, tehát az emberi gondolkodás és egyéb lelki jelenségek megfigyelése, tanulmányozása és ismerete mellett, reá találjon az emberi jó és rossz cselekedetek rúgóira és felfedje azok titkait is.

A bűnre csábító inger, a bűnözési hajlam bennünk fészkel. Cselekedeteinket a vágyak, az indulatok, az akarat, az értelem stb. irányítják. Bűnügyi nyomozásoknál elképzelhetetlen tehát figyelmen kívül hagyni a tettes lelki egyéniségét, lehetetlen őt, mint nyers anyagot tekinteni akkor, amikor tudjuk, hogy a lélek uralkodik felettünk, szervezetünk inkább alá van rendelve annak.

Bűnügyi szempontból — az emberek bűnözése terén — nagy szerepe és jelentékeny fontossága van a lélektannak és a mai kor haladó és tisztult jogi befogása is megköveteli, hogy az emberi cselekedetek elbírálásánál az arra hivatottak figyelemmel legyenek azon tényezők sokaságára is, melyekkel az embereknek megküzdeniök kell. Mert csak akkor bukik el az ember és csak akkor születik meg a bűn, ha a rendelkezésre álló lelki tényezők elégtelenek.

Lélektani ismeretek nélkül sem alapos, sem lelkiismeretes nyomozást lefolytatni nem lehet.

Az emberre nézve aligha lehet fontosabb és jelentősebb ismeret, mint az, ami reá — mint emberre

kezdte a rovasokat, kinek mennyivel több az adóssága, mint a tegnap ilyenkor...

Kassáról esti harang szavát hozta a szél errefelé. A járőr a község házához tartott. Egy-kettőre készen volt a dolgával, nem sok nyomozni való akadt az eseten.

A bevert fejek begyógyultak. Pókháló, szarvasháj, békabőr és a jó Ég tudná még megmondani, miféle medicina, megtette a hatását. Samu betáblázta az adósságokat az újbúzára és ezzel úgy látszott, hogy minden feledésbe megy.

Csak a Csupka Janó nem felejtett. Arcát nagyon égette a pofon helye és lelkében vad bosszú lángja égett.

Egyedül nem merte a bikaerejű Pilványt megtámadni, azt pedig, hogy társakat hívjon, szégyenlette volna Marinka előtt, aki a verekedés óta amúgyis csak félvállról köszöngtetett neki. Éjjeleken át feküdt ámatlanul, szénával bélelt priccsén. Ezer és ezer gondolat kergette egymást az agyában, miként vehetne magának elégtételt a szégyen miatt.

Egy ködbevesző novembervégi nap hajnalán az ivódó vadkörte szagától nehézillatú kamrájában reájött az elégtételre. Álmodott.

Másik, csodálatos életbe vitte őt az álom, amire ébren sohasem mert volna gondolni. Csendőr volt álmában. Valóságos, tollaskalapos csendőr.

Büszkén állott a fején a tollaskalap, mellén szakadásig feszült az acélszínű zubbony. A Samu kocsmájában mulattak. Ő már nem pálinkát ivott, hanem bort. Abból az édesből, amiből csak a papnak meg a jegyzőnek szokott adni Samu. Pilvány elütötte előle a boros-

üveget. Marinka rémülten meresztette égő szemeit feléje, hogy mi lesz most.

Ő csendesen felállott, hosszú, fényes láncot húzott elő a nadrágja zsebéből s az ámuló falubeliek szemelátára vasraverte a bikaerejű Pilványt, aki nyujtotta a kezét csendesen, engedelmesen, mint a kezes bárány. Marinka reá se nézett Pilványra, hanem az ő nyakába ugrott s büszkén fonta karját a karjába, mint a menyasszony szokta a vőlegényébe, aztán cuppanós csókot nyomott a szájára. Ott, az egész falu előtt.

Szűrő fájdalmat érzett s felébredt reá. A Marinka szája helyett a jó erdei szénát csókolgatta, amiből egy szál véresre bökte a száját. A napsugár áttörte a ködfalat s incselkedve kukucskált be a kis ablakon: április! Pedig nem is volt április.

Fejét a kezébe hajtotta és sokáig gondolkodott. Aztán hirtelen felugrott, magára kapta a ruháit, a zsebébe nyomta a katonakönyvét, nyakába kanyarította a tarisznyáját s annyit sem mondott: félkalap, hanem elindult Kassára.

Két napig kerülgette a kassai szép nagy csendőrlaktanyát. Százszor nekiindult a kapunak, de ahányszor a kilincsre tette a kezét, a szíve mindig a torkára ugrott. Anélkül, hogy benyitott volna, sietve odább állt, nehogy meglássa valaki. Megint elment egy jó darabig. Ugyan mit is akar ő, csak nem gondolja, hogy felveszik csendőrnek. Különb emberek kellene oda, mint ő. De aztán a következő saroktól megint csak visszafordult a laktanya felé.

— vonatkozik. Sem tanító, sem orvos, sem ügyvéd, sem bíró nem nélkülözheti a lelki élet tüneteinek, jelenségeinek, tényeinek ismeretét. A nyomozó a gyakorlati és nem az elméleti élet terén mozog, nem nélkülözheti tehát az ember lelki életének ismeretét.

A lélek.

Mi a lélek, miben nyilvánul a lelki élet és miben áll annak megismerése? — e kérdések nyitjára egyenes felelettel nehezen jöhetünk reá.

Mindannyian állandóan élünk át olyan tüneteket, amelyek élesen különböznek a külső élet, a külső természet, a külső világ jelenségeitől, amelyeket tehát érzékszerveink segítségével a bennünket körülvevő világban nem vehetünk észre, nem is figyelhetünk meg. Vannak olyan jelenségek és tények, amelyekről érzékszerveink tudomást szereznek, amelyeket látunk és felismerünk, tehát térben és időben adva vannak, hozzáférhetők. Ezeket anyagnak vagy testnek nevezzük. Tudományosan: fizikai tüneteknek. Az emberi szervezetre vonatkoztatva ilyen pl. a hús, a csont, az ideg, az izom, stb. Vannak azonban olyan jelenségek, amelyeket azért, mert érzékszerveink alá nem esnek, mint tárgyakat nem érzékelhetünk és nem figyelhetünk meg, amelyek nem térben, hanem időben folynak le. Ezeket úgy elemezni, vagy részire bontani, mint az anyagot, nem lehet. Röviden úgy fejezhetjük ki magunkat, hogy azt, amiről tudjuk, hogy a mi rendkívül bonyolult emberi szervezeteinkben, mint érzés, mint elhatározás, mint akarás, stb. jelentkezik, léleknek nevezzük. Ez a lélek mindenkoron a legnagyobb világrejtély volt és marad, amelynek megismeréséhez csak közvetve és következtetve juthatunk el. Általában léleknek azt nevezzük, ami bennünk, ami élő szer-

vezetünkben — bizonyos törvényszerűségek mellett — gondolkodik és akar, érez és cselekszik.

Olvastunk vagy hallottunk már arról, hogy minden ember annyit ér, amennyi testi és lelki műveltsége van. E gondolathoz hozzáfűződik az a tény is, hogy bár nem minden embernek kedveznek azok az életkörülmények, hogy mással egyforma nevelésben és műveltségben részesüljön, minden emberben benne van az isteni szikra: a lélek. Ez a lélek az, mely az embert — jóllehet a szervezete és életfolyamata sok vonatkozásban egyezik az állatokéval — ezektől megkülönbözteti s jóllehet magát az életet — emberben és állatban egyaránt — a hús, a vér, stb. tartják fenn, a táplálkozás, a lélekzés, a mozgás, a vérkeringés szervei is nagyjában egyeznek, egyedül a lélek az, mely az embert emberré teszi s megkülönbözteti minden más élő lénytől.

Az embert a test és a lélek egyesülése teszi egészé. Ezen egyesülés nemesak teljes, hanem kölcsönös is, ami azt jelenti, hogy bár úgy a test, mint a lélek megtartja a maga természetes sajátosságait, egyik a másik szabadságát nem korlátozza, mégis együtt dolgoznak pl. az ébrenlét idején és együtt pihennek pl. az alvásakor; együtt élveznek pl. szórakozás közben és együtt szenvednek pl. betegség esetén; együtt növekednek pl. a fejlődési korban és együtt hanyatlanak pl. az öregkorban. Egészen egyszerűen úgy fejezhetjük ki magunkat, hogy a test az, amely él és mozog, a lélek pedig az, amely érez, gondolkodik, akar, emlékezik, szeret, stb.

Ezek a testi és lelki tünetek földi életünk egész tartama alatt hűséges kísérő társaink. Számos tapasztalat és kísérlet bizonyítja, hogy egymás mellett, sőt egymás által előidézve is jelentkeznek. Majd

A második nap délutánján, ahogy megint csak a laktanya körül ácsorgott, egy idősebb tiszt úr lépett ki rajta több más tiszt kíséretében. Janó megismerte: ezredesi rendfokozatot viselt. Önkénytelenül vigyázzba állott és tisztelgett a civilkalapja mellé. Az ezredes úr megállott:

— Kit keres, fiam?

Csupka maga sem tudta, mit felelt. Hebegett valamit, hogy csendőr szeretne lenni, ha ... esetleg ... valahogyan lehetne. Csak akkor eszmélt magára, amikor egy fehérkesztyűs csendőr már tuszkolta is befelé a laktanyába.

Az álom valóra vált. Csupka Janóból csendőr lett. Csak éppen, hogy nem mehetett haza a falujába és nem mulathatott tollaskalaposan a Samu kocsmájában.

Évek peregtek le a rohanó idő homokóráján. A Csupka szívéből kialudt a bosszú lángja. Daliás, derék, jó csendőr lett, altiszti iskolába volt jelölve s régen-régen elfelejtette Pilványt, Marinkát, Samut, mindent, csak egy dolog volt, ami betöltötte az életét: a szolgálata. Egyszer mégis elfogta a honvágy. Szeretett volna hazamenni. Szabadságot is kért, de aztán meggondolta, mégsem lesz jó az. Visszaadta a szabadságolási igazolványt. Csak messze földet járó ablakosok vitték el a hírt a Katuska völgyébe, hogy Janóból csendőr lett. Igazi, valóságos csendőr.

Egyszer búcsúra vezényelték Janót. A szomszéd szárny területén volt a nagy búcsújáró hely, messze földről összesereglett ezer meg ezer zarándokkal. Dél volt, a

pihenőre betért járőrök éppen ebédutáni cigarettájukat szippantgatták az örsön. Ajtóstul rohant be egy siheder:

— Gyorsan tessék jönni, csendőr urak, azt üzeni a bíró úr! Verekednek a Vájsznál!

Az örsparancsnok intett Csupkának és Horváth József fiatalabb csendőrnek, aki mellette ült. Magukra kapták a szerelvényt s gyors léptekkel megindultak a kocsmá irányába. A tömeg hátrahúzódott és utat engedett a csendőröknek.

Csupka a kocsmá ajtajában kész helyzetbe vágta a puskáját és az alkohol eszeveszett lármáját is túlharsogva, belekiáltott a borgőzös, füstös félhomályba:

— A törvény nevében!

Néhányan a hátsó ajtón át kifelé túlkedtek, mások leültek egy-egy előkapott székre, mintha semmi közük sem lett volna az egészhez.

Csak egy ember nem mozdult.

Pilvány.

Alkoholtól feldúlt arcán vérben forogtak a szemei és gyilkos tekintettel nézte az ajtóban álló csendőrt. Pillanat alatt széthúzta mellén az ingét:

— Ááá, hát te vagy az, te híres! Csupka Janó csendőr úr! Hát azt hiszed, most jobban félek tőled, mint akkor? Gyere csak, ide szúrj, ha mersz!

Tompán döngött a melle, amint nagyokat ütött reá az öklével.

— Gyere no, add vissza a kölcsönt — ha mered! Hehehe, most sem mersz löni, úgy-e, Csupka Janó!

az egyik tünetény tűnik elő mint ok, a másik pedig mint okozat, vagy megfordítva.

Tévednénk azonban, ha azt hinnők, hogy e kölcsönhatásban a testnek minden egyes szerve részt vesz. Egyes testrészeknek, pl. a hajnak és körömnek semmi különösebb szerep nem jut a lelki tünetények előidézésében. Bőven vannak azonban olyan esetek, amelyeknél testi tünetényekre következnek lelki folyamatok és megfordítva.

Általában azon testrészt és szervet, amelyben valamiféle érzés keletkezik, igen is hatással van a lelki életre, tehát kapcsolatban áll azzal. Például nagy hatással van lelkünkre vérünk összetétele, keringésének folyamata. Éppen ilyen nagyobb befolyást tapasztalhatunk a test belső szerveinél is. Friss levegőt szívunk magunkba vagy napfényes az idő, jó a kedélyállapotunk. Sokat dolgozunk, fáradtaknak érezzük magunkat. Szürke, ködös idő lehangolólag hat reánk. Túlfeszített szellemi munka a testet is fárasztja. A vérbe került mérges anyagok úgy a testben, mint a lélekben zavarokat idéznek elő. Mindezek azt bizonyítják, hogy a test és a lélek között szoros kapcsolat áll fenn.

Az agy és a ducidegrendszer.

„A test és a lélek közötti legszorosabb kapcsolatot a testnek az a része mutatja, amelyet idegrendszernek nevezünk. Ez a lelki élet tünetényeinek tulajdonképeni szerve, hordozója, ez a főközvetítő a test és a lélek között.”

A szellemi működés központi szerve az agy, amely ha — rendes viszonyok és fejlődés mellett — rendszeren működik, akkor a lelki élet is zavartalan. Viszont, ha az agy működése a rendestől eltérő, ez a lelki életre is hátrányosan hat.

A csendőr leeresztette a puskáját és lassan megindult a dühöngő ember felé.

Pilvány felkapott egy törött széket és teljes erejével a csendőr felé sujtott. Csupka felfogta az ütést, aztán egyetlen csavarással kivette a részeg ember kezéből a széket és a földre dobta:

— Menj haza, Pilvány, részeg vagy. — És félretolta a járőrtársát, aki szuronyt szegezve sietett a segítségére.

Ketten-hárman lefoglák Pilványt és kituszkolták. Csupka Janó elővette a zsebkendőjét és letörülte a vért a homlokáról, ahol a szék mégis csak megsebezte. Aztán, mert már nem volt szükség reájuk, kifelé indult.

Az udvaron megszólalt a járőrtársa:

— Én nem értelek, János. Szinte agyonver az az ember, aztán te még csak nem is védekezel ellene. Pedig ez már csak jogos fegyverhasználat lett volna.

Csupka lelkében viharzottak az érzelmek; szégyelte magát a másodcsendőr előtt s szemlesütve indult a kapun kifelé. Csak annyit mondott:

— Nem érted te ezt, Jóska.

A másodcsendőr sehogy sem tudta felfogni, mi van ebben, amit nem lehet megérteni.

Amint az ajtón kiléptek, egy asszony odaugrott Csupka Janóhoz s még mielőtt amúgy is háborgó lelkével felocsudhatott volna, megcsókolta a kezét.

Csupka Janó szelíden megsimogatta a kendős fejet és arra gondolt, hogy vajjon hányféleképpen lehet egy pont visszaadni?

Ha az agyat — a koponyaürből kiemelve — felmetszenők, azt figyelhetnénk meg, hogy az szürke-vöröses színű kéregből, az alatt pedig fehéres színű velős állományból áll, melyet a kéreg teljesen befog. A szürke kéregállomány az agykéreg, mely a tulajdonképeni székhelye az elmebeli működésnek, ez fogja fel a külvilág benyomásait és innen indulnak ki a mozgató idegek is. A kéreg rendkívül vékony, alig 2—3 mm vastag sejtekből álló réteg, amelynek nagysága — ha egy síklapon kiterítünk — a nagyagynál 1600, a kisagynál 700 m² térfogatú területet foglalna el.

Maga az agy három részből áll: a nagy-, a kis- és a nyúltagyból. A nagyagy egy mélyebb barázda által két félgömbalakú részre (tekére) van osztva. Fehér, lágy anyag, mely betölti az egész koponyaüret. Súlya a férfinál 1375, a nőnél 1245 gramm. Mint érdekes jelenséget említik, hogy nagy különbség van a férfi és nő agyának növése között. A férfinál az agy a 21. évében már teljesen kifejlődik, viszont a nőnél a fejlődés a 30. évig tart, tehát 10 évvel tovább.

A nagyagy az öntudat székhelye. A benne történő elváltozások, fizikai behatások vagy betegségek nyomában különféle lelki tünetények járnak. Területét mély barázdák kisebb-nagyobb részekre, karéjokra és tekervényekre osztják.

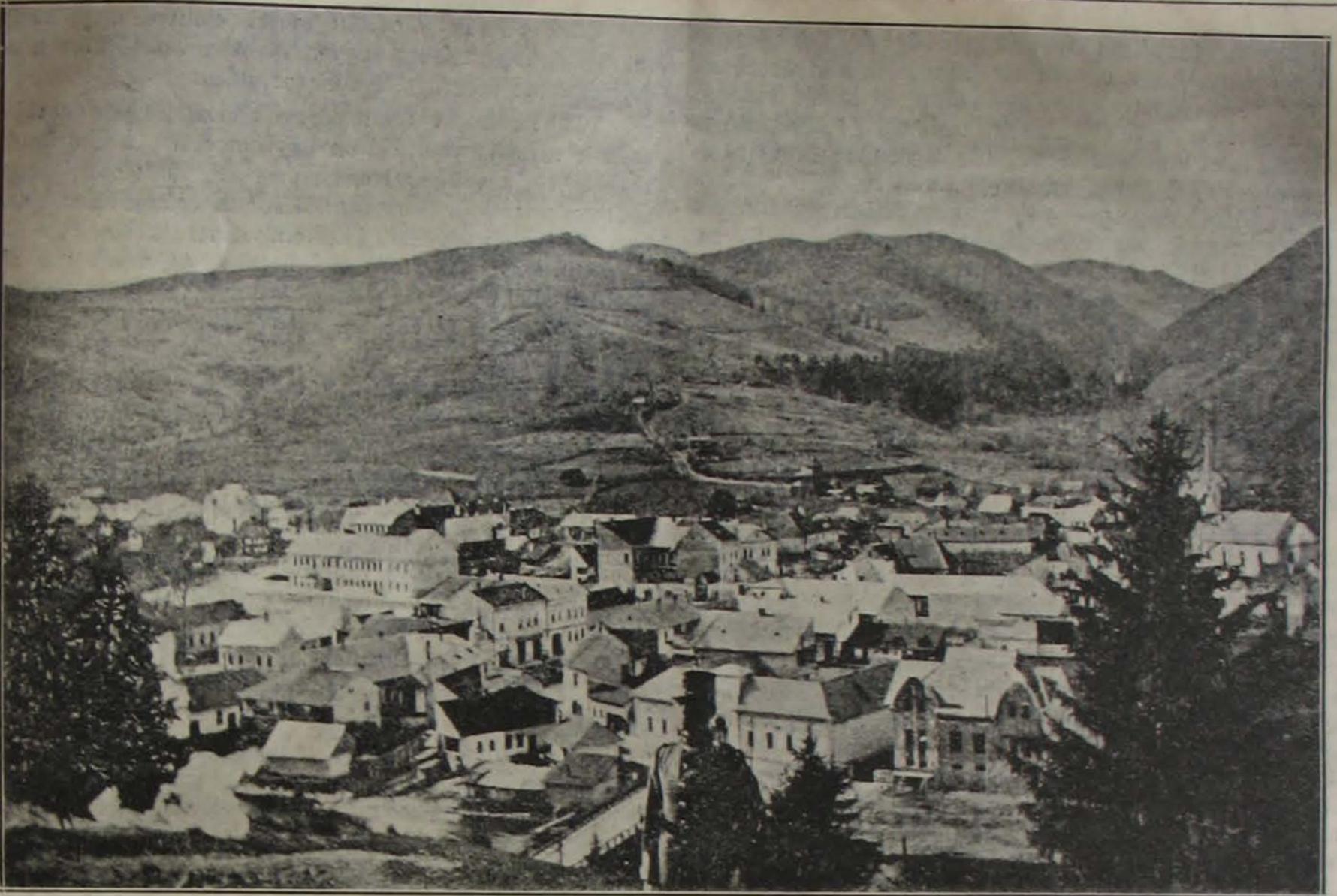
Mindegyik agyféltekén megkülönböztetünk homloki, fali, halántéki és nyakszirti karéjt, melyeknek rendkívüli a fontosságuk. Így „a halántéki karéj agysejtjei eszközlik a hallást, a nyakszirti a látást, a balhomloki alsókaréji a beszélőszervek mozgását. Sérülésük látás-, hallás-, illetőleg beszédbeli zavarral jár. A karéjok felső-, középső, alsó barázdáiban van a mozgás agyközépponti helye. Ezért határozott ponton történt ingerlésre mindig határozott kéz- vagy lábmozgás jön létre.” „Ha az agyvelő külső felületének különböző pontjait érintjük, például villamárammal, különböző akaratlan testi mozgások létesülnek. Az agyvelő egy pontjának érintésénél mindig a kéz, más pont érintésénél mindig a láb, vagy más pontoknál ismét bizonyos arcizom jön mozgásba. Szóval kitűnt, hogy a különböző mozgásoknak különböző helyeik vannak az agyvelőben.”

„A jobboldali agyfélteke a test balfelén található idegeknek a központja, a baloldali agyfélteke pedig a jobboldaliaknak. Innen van, hogy a baloldali agyfélteke megbetegedése jobboldali hűdést okoz és viszont.” A beszédnek, a mondott szónak székhelye a bal agyféltekében van. Ennek megsérülése és betegsége idézi elő a beszédképtelenséget.

A fej hátsó részében van a kisagy és a nyúltagy. Előbbi székhelye az egyensúly megtartásának és a mozgások kombinálásának, a nyúltagy pedig az élet fenntartására legszükségesebb mozgásoknak.

A nyúltagy folytatása a gerincagy, mely már a csigolyákalkotta gerincsatornában fekszik. A gerincagy központja az öntudat nélküli, úgynevezett reflexmozgásoknak (ilyenek a lélegzés, köhögés, nyelés stb.), amelyek tehát akaraton kívül esnek.

A koponyaagyból 12, a gerincagyból 31 pár ideg ágazik ki s terjed szét — mind nagyobb és nagyobb hálózatra bontakozva — a test különböző részeibe. A legfinomabb szálak annak minden részéig elvezetnek, itt-ott idegcsomókat — úgynevezett ducokat — alkotva. A ducidegrendszer a tudat nélkül való élethez szolgáltatja az idegeket, vagyis azokat, melyek a táplálkozás, az emésztés, a vérkeringés stb. munká-

Amit vissza kell szereznünk: Topánfalva.

ját segítik elő. Míg tehát az érző- és mozgatóidegek az agyidegrendszerünkben vannak és végzik az érző és gondolkodó munkát, addig a ducidegrendszer a tényező (vegetatív) életet szabályozza. Mindkét idegrendszer összeköttetésben áll egymással s a „ducidegrendszer minden rendellenessége azonnal tudomásunkra jő és viszont a lelki állapotok zavart okoznak a ducidegrendszerben”.

Az idegrendszer az emberi test legfinomabb és legérzékenyebb része. Fejlődése lassú, sokkal lassúbb, mint a test bármely részéé és sok időbe kerül, míg az idegrendszer a maga fejlődési fokozatain átmegey. Ezt különösen a gyermekek szellemi fejlődésénél tapasztalhatjuk és ebből magyarázható meg az, hogy miért áll fent annyi egészségügyi és neveléstani szabály éppen a gyermekkorban levőkre.

Az idegrendszer a legbelsőbb kapcsolatban áll a lelki működéssel és minden lelki jelenségnek megfelel egy agyfiziológiai folyamat. Kíséréljük meg ezt közelebbről megvizsgálni.

Aki már megfigyelt egy gyermeket élete első hónapjaiban, tapasztalhatta, hogy a gyermek abból, ami körülötte a külvilágban történik, vajmi keveset vesz észre. Azokat a benyomásokat, melyek a fül, a szem, az orr stb. nyomán támadtak benne, sem értékelni, sem értékesíteni nem képes. Négy-hathónapos korában azonban a gyermek már kezd figyelni, egyes — körülötte történő — jelenségek bizonyos képeket, nyomokat hagynak agyában; a látó, a halló, az ízlelő, a tapintó, a mozgás szervei munkát kezdenek, mely egyrészt kezdete az agy működésének, de kezdete magának a lelki életnek is.

A külvilág behatásai idegrendszerünkben nyomot hagynak. Ezeket képzeteknek nevezik. Ezek a képze-

tek fel is újulhatnak, így jön létre a megfigyelés, a felismerés, az emlékezés és a felfogás. Az idegrendszer azokat a benyomásokat, amelyeket a külvilágból átvett, feldolgozza, társítja a már meglevő egyéb benyomásokkal és így jön létre az úgynevezett képzet-társítás, ismertebb szóval: a gondolkodás.

A lelki élet jelenségei.

Mielőtt a lelki élet jelenségeinek megmagyarázásába kezdenénk, pár szót kívánunk szólni az öntudatról.

A gyermekkor első éveiben egy különös jelenséget figyelhetünk meg, azt, hogy a gyermek — ha magáról beszél — mindig harmadik személyt említ. Fejlődése harmadik-negyedik évében figyelhetjük csak meg, hogy ha magáról beszél, már azt mondja: én teszek, én érzek, én örülök stb. Ezekből az következik, hogy a gyermek akkor, amidőn első személyben beszél magáról, észrevette önmagát, eszmélni kezd. öntudatra ébred.

Az öntudat lelki jelenség, mely az eszmélésnek az eredménye. Öntudatában a lélek saját lényét, állapotát és ténykedéseit ismeri fel, másoktól megkülönböztetni képes. Öntudatunk útján tudjuk azt, hogy gondolataink és érzéseink vannak, hogy akarni, elhátározni, tenni tudunk valamit. Az öntudat annyi, mint eszmélet, vagyis annak a tudata, hogy az „én” maga magát tudja. Az a tudat, hogy én „én” vagyok.

Az öntudat rendes körülmények között tiszta és világos, néha azonban korlátolt. Egészséges embernél — ébrenlét során — teljesen tiszta, kis gyermeknél vagy magasabbfokú lázban levőknél mérsékeltén, mérgezés eseteiben, mely álomban vagy magasabbfokú indulatoknál teljesen homályos.

Egész törvénykönyvünkön végighúzódik azon követelmény, hogy elkövetett bűncselekményért csak azon egyént lehet felelősségre vonni, ki tettét öntudatosan követte el, tehát annak, amit tett, tudatában is volt. Minden emberről feltételez ugyanis annyi erkölcsi érzéket és tanultságot, hogy jó és rossz, megengedett és tiltott cselekmények között különbséget képes tenni s hogy képes felemelkedni azon értelmi fokra, amelyen tisztában van a büntethetőség fogalmával. Igaz, hogy pl. törvénykönyvünk kifejezetten csupán az öntudatlan állapotról tesz említést és a beszámítást kizáró okok között első helyre azt az állapotot teszi, amelyben az egyén egy bizonyos rövidebb időre elveszti az öntudatát és ezzel elhatározásai és cselekményei feletti uralmat. Ez az az állapot, amelyben az egyén értelmi erőinek öntudatos használatára képtelen.

Öntudatunk képesít bennünket arra, hogy elkövetendő cselekményeinket olyképen irányíthassuk, hogy azok sem isteni, sem emberi törvényt ne sértsenek. Öntudatunk képesít bennünket arra, hogy — a mások és magunk közötti különbségek mérlegelése mellett — a magunk tökéletesítésén fáradozhassunk. Öntudatunk képesít bennünket arra is, hogy amit már egyszer megtettünk, azt átgondolás és utólagos megfontolás tárgyává is tehessük. Öntudatunk képes igazán felfogni és felismerni az emberi cselekedetek valódi értékét. Öntudatunk kapcsol össze bennünket önmagunkkal, vagyis öntudatunk folytán tudjuk azt, hogy mi lelki életet is élünk s hogy azt fejleszteni és tökéletesíteni is képesek vagyunk. Végeredményként: öntudatunkban áll előttünk tisztán és világosan a mi egész szellemi életünk és így az öntudat kiindulási pontja az emberi lélek ismeretének.

Megfigyelések.

Írta: NÉMETH PÉTER tiszthelyettes (Győr).

A csendőrségi közbiztonsági szolgálatban betöltött 25 s ebből 18 évi őrsparancsnoki működésem alatt szerzett tapasztalataim és megfigyeléseim ösztönöznek, hogy leírjak néhány esetet, melyek alkalmasak arra, hogy tanultságot szolgáltatassanak.

Csendőrségi szolgálatom legnagyobb részét városokban vagy olyan forgalmas, nagyobb községekben töltöttem el, ahol rendszeres heti- és országos vásárok tartatnak. Az országos vásárok igen alkalmasak arra, hogy eredményes megfigyeléseket lehessen végezni, melyeket a nyomozásnál felhasználhatunk, a mindennapi szolgálatunk szempontjából azonban — nézetem szerint — fontosabb a sokkal gyakoribb hetivásárok, hetipiacok megfigyelése; az éber csendőrnek itt van a legjobb alkalmá, hogy a körletében tartózkodó bűnözőkön rajtaüssön.

Nem is annyira a hetipiacot magát, mint inkább a városba vezető útvonalakat kell a kora reggeli órákban felügyelni, melyeken a falusi nép a városba viszi a holmiját. Ha az éber őrsparancsnok ilyen útvonalakra közel a városhoz, álló, figyelő járórt vezényel, s a járőrök ott minden batyuzó, közlekedő személyt megfigyelnek, egyeseket (gyanusakat) megvizsgálják, nem várt eredményeket érnek el. A községekben elkövetett kisebb lopásokból származó tárgyakat rendszerint másnap, a kora reggeli órákban szokták a városba vinni és ott a piacon, vagy magánosoknál értékesíteni. Az orvvadászok az éj folyamán szerzett vadakat rendszerint másnap reggel a városban értékesítik. A tyúktolvajok az éj folyamán lopott baromfit másnap reggel korán viszik a városba.

Csak néhány legutóbbi esetet említek meg, melyek mind úgy derültek ki, hogy a városba vezető úton a reggeli órákban megfigyeléseket tartottam.

1930 november 16-án reggel 7 órakor Győr északi részén a városba vezető úton egy emberrel találkoztam, ki zsákot vitt a vállán. Kérdésemre azt válaszolta, hogy a zsákban csizma és ruha van. Mikor megvizsgáltam, a zsákban 2 darab vadnyulat találtam. Kiderült, hogy az illető Kemény Mihály* győrsámolyi lakos, ki a két fia által Győrből elcsalt orosz agárkuttyával már 25—30 darab nyulat fogott össze és ebből egész jó keresete volt. Feljelenttem.

1931 január 18-án ugyanezen az útvonalon szintén a reggeli órákban egy kerékpáros fiatalemberrel találkoztam, kinek kerékpárjára zsák volt felkötve. Igazoltatásakor a zsákban két fácánkakast találtam, melyeket a hédervári uradalom vadászterületén lőtt. Itt is kiderült az orvvadászat.

1931 október 2-án 7 órakor szintén a fenti úton kerékpáron találkoztam Hegedüs András győrszabadi lakos ismert orvvadászzal, kinek kerékpárján egy zsákban 3 darab lőtt vadnyul volt. Hegedüs így ismét kézrekerült, de kézrekerült a puskája is, az orvvadászatért pedig feljelenttem.

Ez év január—szeptember hónapokban a győrladoméri mezőgazdaságból több szekér szénát, szalmát, muhart, lóherét és egyéb takarmányt loptak el, melyeket Veres János, Kelemen István, Kelemen József, Halas Imre és Halas Gábor győrsámolyi lakosok mind a győri piacon értékesítettek, ami utólag derült ki. Ha az őrs ezen az útvonalon több figyelő állást tartott volna, a gyanúsítottak minden bizonnyal még a takarmány értékesítése előtt kézrekerültek volna.

A Győrfalu községhez tartozó Mártonháza pusztán 1930 október folyamán mintegy 40—50 métermázsa csöves-tengerit loptak el, melyet a tettesek mind a győri piacon értékesítettek. Wittmann József győrsámolyi lakos kereskedő tengeriszárítóját 1930 december 18-án ismeretlen tettesek feltörték s abból 12 zsák tengerit, Virág Vince tyúktyúkjából 1931 január 14-én 8 darab tyúkot, Végh István és Tatai Sándor szintén győrsámolyi lakosok kárára 1931 március 24-én 4—4 darab tyúkot loptak el. A lopások a két utóbbi kivételével mind betörés útján követték el.

Az előbbi három esetben az őrs járőrei minden eredmény nélkül nyomoztak s a három eset a kiderítetlen esetek közé került.

Ez év március 28-án Végh István és Tatai Sándor tették a legutolsó panaszt, mikor Sári Gusztáv törzsőrmesterrel voltam rendes szolgálatban. Minthogy a lopás már 4 nappal előbb történt, a helyszínén semmiféle nyom nem volt látható. Kikérdeztem az összes gyanus egyéneket, szomszédokat és mindenkit, akiről csak feltételezhettem, hogy valamit tudhat, de senki semmiféle érdemleges valomást nem tudott tenni. Hiába fordultam a besúgóimhoz is. Így ismét a piacra vetettem a figyelmemet. Kikérdeztem a faluban sok egyént, kik a lopás utáni napon a győri piacon megfordultak. A kikérdezettek között szerepelt Horváth Rudolfné és ennek Ilonka nevű nővére is, kik a jelzett napon szintén a győri piacon voltak. Horváth Rudolfné és nővére azt adták elő, hogy ők egy kosár spenótot adtak el a piacon, aztán hazatértek. A kikérdezésnél részletesen kiterjeszkedtem arra, hogy mennyiért adták el a

* A neveket megváltoztattuk. Szerk.

spenótot, milyen pénznemeket kaptak, melyikük vette fel a pénzt, kinek adták el, mit vásároltak a kapott pénzen, hol, kinél mennyit fizettek, mennyi pénzt vittek haza, hogyan osztzkodtak a pénzen stb. A végén a két nővér már úgy összekeverte a vallomását, hogy később nem tudták, mit mondtak először. Közben megtudtam, hogy Horváthné 10 éves fiát elküldte Győrújfaluba. Ezért én a fiút az országúton megvártam, míg visszajött és még mielőtt az anyjával beszélhetett volna, kikérdeztem, hogy miért volt Győrújfaluban. A fiú kezdetben habozott, de mikor megajándékoztam, szépen elmondta, hogy az anyja egy cédulát küldött vele Tóth Lajosnénak, melyre azt írta, hogy mondja azt, hogy ő adta a spenótot.

Ezekután azonnal Győrújfaluba mentem és Tóth Lajosnétól megszereztem a cédulát. Mikor a cédulát Horváthnének felmutattam, beismerte, hogy ő lopta el a Tatai és a Virág tyúkjait és azokat adták el a nővérével. Horváthné beismerését nem fogadtam el, hanem férjét is kikérdeztem, mikor is az beismerte, hogy a tyúkokat ő és sógora, Halas Gábor lopták. Így háromrendbeli betöréses és kétrendbeli közönséges lopás, meg egy mezei lopás derült ki és 11 egyént jelentettem fel.

Az összes lopott holmi mind Győrben iett értékesítve. Ebből is láthatjuk, mennyire fontos a városba vezető útvonal megfigyelése; ha az említett útvonalon több figyelő állást tartottunk volna, a tettesek már előbb kézrekerültek volna. Nem tudom ezért eléggé ajánlani az ilyen forgalmassal a városba vezető útvonalak megfigyelését, de csak a reggeli órákban, 5—9 óra közötti időben. Ez sok esetben megkönnyíti a nyomozó szolgálatát, mert itt módjában van az őrsnek jegyzeteket készíteni, kik mikor mentek, milyen áruval és kikkel a városba stb. Sohasem tudhatjuk, hogy az ilyenmódon összegyűjtött és feljegyzett adatoknak akár a mi őrsünk, akár pedig egy másik őrs mikor veheti hasznát.

A robbanóanyagokról.

Írta: TOLDY ÁRPÁD százados.

Azokat a gáznemű, cseppfolyós vagy szilárd anyagokat, amelyek fizikai vagy kémiai (vegyszer) hatás következtében pillanatnyilag eredeti térfogatuknak többszörösére kiterjednek, általánosan összefoglalva robbanóanyagoknak nevezzük. Ezekkel és ezeknek az anyagoknak különféle felhasználásával és alkalmazásával kívánok olyan terjedelemben foglalkozni, amennyire a csendőröknek ezek ismeretére szükségük lehet.

Évszázadokon át egyedül ismert robbanóanyag a puszkapor volt, ennek elődje pedig a hasonló összetételű „görögtűz”. Történelmi kutatások alapján mondhatjuk, hogy a kínaiak, esetleg az arabok ismerhették először a puszkaport. Az úgynevezett görögtűzben valószínűleg még nem szerepelt a salétrom. A későbbi tökéletesítési munkák és kísérletezések során került a salétrom is felhasználásra.

A görögtűz 673-ban szerepelt először a történelemben: a Konstantinápolyt ostromló arab flottát a bizánciak görögtűz segítségével semmisítették meg: nagy durranással csövekből lötték át az ellenség hajóira s olthatatlan lángja felégette azokat. Érdekes, hogy Salamon magyar király 1073-ban Belgrád ostrománál, a görögök pedig 1098-ban tengeri ütközetben használták a pisaiak ellen olyan görögtűzetet, amelyet zárt edényekben, hajítógépekkel dobtak az

ellenségre. A tatárok is már 1232-ben használták tüzilövegeket a kínaiak ellen.

A salétrom tulajdonságának felismerése után, hogy égő anyagokkal keverve eldurran, jutottunk el a fekete lőporhoz. Hogy valóban ki a feltalálója, pontosan nem tudhatjuk: mindenesetre külön kell választani a puszkapor feltalálását annak lövésre való felhasználásától. Marcus Graecus könyvében, amely 1230 körül íródott, már sok előírást találunk salétromtartalmú robbanókeverékek készítéséhez. Van közte olyan is, amely a mai fekete lőporkeveréket teljesen megközelíti: előír 2 font kén, 2 font hársfaszenet és 6 font salétromot, azonban lőfegyverekről említést még nem tesz.

A lőfegyverek feltalálójának általában a német Schwarz Bertholdot tartjuk, aki ferencrendi szerzetes és korának nagy hírű alchimistája volt. (Valószínűleg a XIV. század elején élt.)

A fekete puszkapor különféle tökéletesítésen ment keresztül és a XIX. század legvégéig hadászati célokra csak ezt használták. A XIX. század második felében fellendült vegyipar teremtette meg az új, modern robbanóanyagok egész sorozatát, amelyek a legújabb időkig állandóan tökéletesednek. Az első füstnélküli lőpor előállítását 1882-ben sikerült.

Gáznemű anyagokat robbanószerűen (kivéve a cseppfolyósított levegőt) nem használunk, de megemlítem, hogy általában minden éghető gáz a meggyújtással előálló hirtelen hőemelkedés következtében robban. Ez a tulajdonság bennünket csak az elég gyakran előforduló szerencsétlenségek szempontjából érdekel. Ilyen gázrobbanások előállnak pl. a durranó gáz (két rész hidrogén és egy rész oxigén) elégésénél, amelyet autogénhegesztésre szoktak használni.

A bányalég felrobbanása is ide tartozik, amelynél a metán-gáz meggyulladva, heves robbanással egyesül a levegő oxigénjével. Ugyanígy robban a közönséges világítógáz is, ha a csapot nyitva felejtve, gyufát gyújtunk a gázzal telt szobában. Hasonló ehhez az elpárolgott benzinnel felrobbanása raktárakban vagy tisztítóhelyeken, sőt nem egy esetben fordult már elő, amikor a gondatlan kesztyűtisztítás vagy a padlónak benzinnel felmosása okozott súlyos baleseteket és házitűzeket. Hevesen robban a karbidból nyert acetilén-gáz is, ha levegővel elegyedve meggyullad.

A gázok azért nem használhatók robbantószerként, mert eredeti térfogatuk is aránylag nagy, korlátok közé nehezen szoríthatók és fizikai tulajdonságaik következtében gyakorlatban nem alkalmazhatók a szükséges helyen, időben és módon.

Folyékony halmazállapotú anyagokat nem használhatunk robbantószerként; ez sem szorul bővebb magyarázatra, különösen amikor megfelelő szilárd anyagokkal rendelkezünk. Egyik legveszedelmesebb robbanóanyagunk a nitroglicerin, eredeti állapotában ugyan folyékony, azonban felhasználásra már mint szilárdállapotú dinamit vagy zselatindinamit kerül.

A szilárd halmazállapotú robbanóanyagok sokoldalú felhasználásra kerülnek mind az iparban, mind pedig a hadászatban. Számuk ma már többszázra tehető: ezért csak azokat fogom ismertetni, amelyek leggyakrabban fordulnak elő nálunk. Közös tulajdonsága valamennyinek, hogy feltalálta igen nagymennyiségű gázt fejleszt.

A fekete lőpor. A legrégebben ismert robbanó-

anyag: kálisalétrom, kén és faszénből álló keverék. Egymástól többé-kevésbé eltérő arányban foglaltatik a három anyag a különféle lőpornemekben. Átlagos arány 100 részben: 74 rész salétrom, 10 rész kén és 16 rész fekete faszén. E három alkatrészt finom lisztte őrlik és annyira összekeverik, hogy egyöntetű szürke por válják belőle. Ilyen poralakban nem robban, hanem lassan elég. Ezt a lisztport csak tüzi-játékokhoz és gyújtószinórok töltéséhez használják. Hogy löporrá válják, sajtolni kell és szemcséssé kell tenni. Víz hozzáadásával, gépekkel pogácsává gyúrtják, azután víznyomású sajtóval összesajtoltják, majd szemcséző hengerműbe és szitába kerül. A kívánt szemcsék elérése után az egész mennyiséget szárító helyiségekben teregetik, ahol meleg levegő áramlik rajta keresztül. Szárítás után megszitálják a portól és forgó tölgyszékelyekben fényezik igen finom grafitliszttel. Ezáltal a löpor kevesebb nedvességet vesz fel és jobban is kezelhető. A löpor-szemcséket felhasználás szerint különböző méretekben gyártják: 0.3 mm-től egészen 4 mm átmérőjű darabokig.

A füstnélküli löpor a modern fegyvereknél már teljesen kiszorította a fekete löport. Régi puskáknál és forgópisztolyoknál, de különösen régi vadászfegyvereknél azonban még elég sűrűn használják. A bányászatban, utak, alagutak építésénél, ahol nem szétzúz, hanem inkább repesztő hatást akarnak elérni, a modern robbantószerkezzel szemben is előnyösen alkalmazható.

A fekete löpor 300 C° körül gyullad meg, a robbanás közben azonban 4000°-ra emelkedik hőmérséklete, minek következtében 1 kg löporból 3000 liter gáz képződik és közel 5000 légköri nyomást képes kifejteni.

A fekete löpor robbanásakor erős füstöt termel: ezért „füstös löpor” a neve. Füstjének erős kénzaga van, úgy hogy a puska csövén vagy egész közeli lövésnél a ruházaton, szobában a levegőben, a szagáról könnyen megállapítható.

Számtalan változatban állítják elő — a fekete löpor kálisalétromának más anyagokkal való pótlásával — az ezzel rokontermészetű robbanóanyagokat. Az ismertebbek közül: a haloxilin, a dinamon vagy régi ammonál, a bányalégdinamon, a vigorit stb.

A bányászatban főként a szénrobbantásokhoz volt szükséges olyan robbanóanyag előállítása, amely lehetőleg alacsony hőfokkal és kis lángképződéssel robban, hogy a bányakatasztrófákat lehetőleg kikerülhessék. Tudjuk, milyen sok borzalmas szerencsétlenséget okoztak, különösen a múltban, a bányalégrobbanások.

Sprengel dr. német vegyész nevéhez fűződik a bányászatban kevesebb veszedelemmel használható robbanóanyagok feltalálása. Ezeknek robbanási hőmérséklete a megengedett 2000 C° maximum alatt marad. Legelterjedtebb volt ezek között a hellofit, a ferrifactor és a rackarok, mely utóbbit a kézigránát töltésére is használták az orosz—japán háborúban.

(Folytatjuk.)

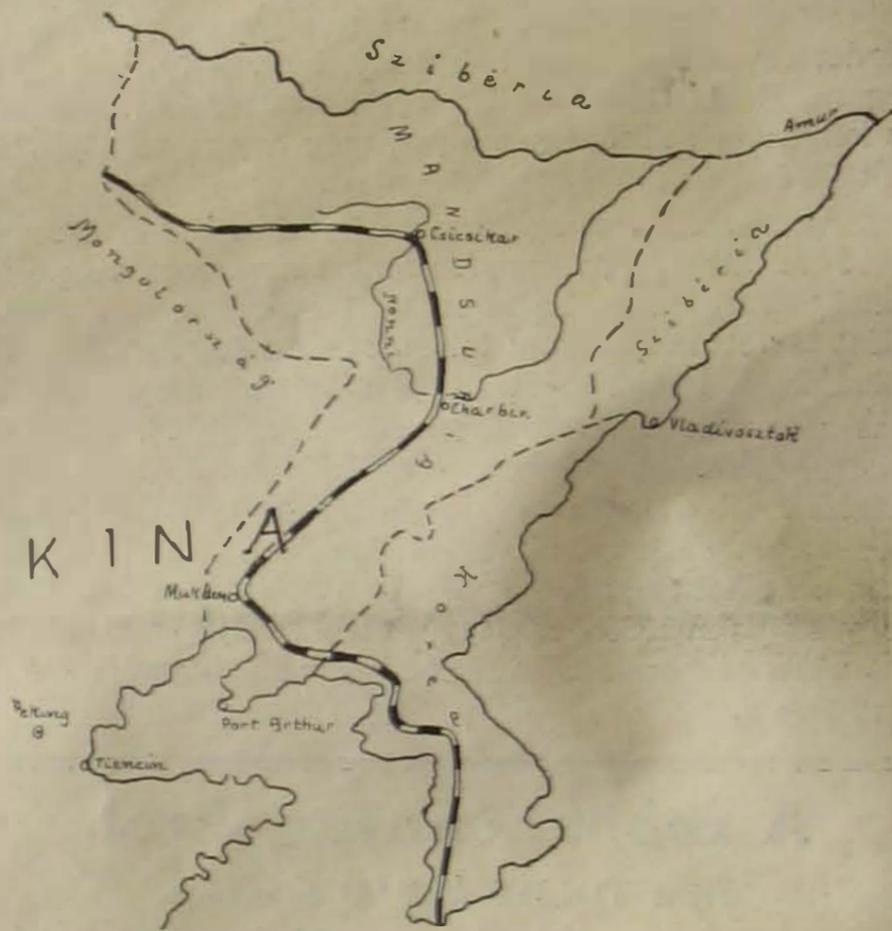
KI TUDJA?

Ki alapította az anglikán vallást?

A japán-kínai konfliktus.

A mandzsuri vasút — az örök „Zankapfel” — már két háborút idézett elő a múltban s most is ez a vasútvonal a fő oka annak, hogy Észak-Mandzsuriában mind nagyobb és nagyobb egységekkel, mind véresebb és elkeseredettebb harcokat vívnak japán és kínai csapatok. Hogy ez a japán—kínai ellentét egyszerű konfliktus marad-e, amelyet sikerül Genfben elsímitani, avagy hosszantartó háború lesz belőle, továbbá, hogy az élénken figyelő Szovjetország milyen szerepet fog játszani benne, az egyelőre bizonytalan. Ha a Keleten lejátszódó eseményeket tisztán — legalább is viszonylag tisztán — akarjuk látni, szükséges, hogy ennek a mandzsuri vasútnak történetével, bár igen röviden és hézagosan, de mégis valamennyire megismerkedjünk.

Port-Arthur, a híres tengerparti erődítmény és vele

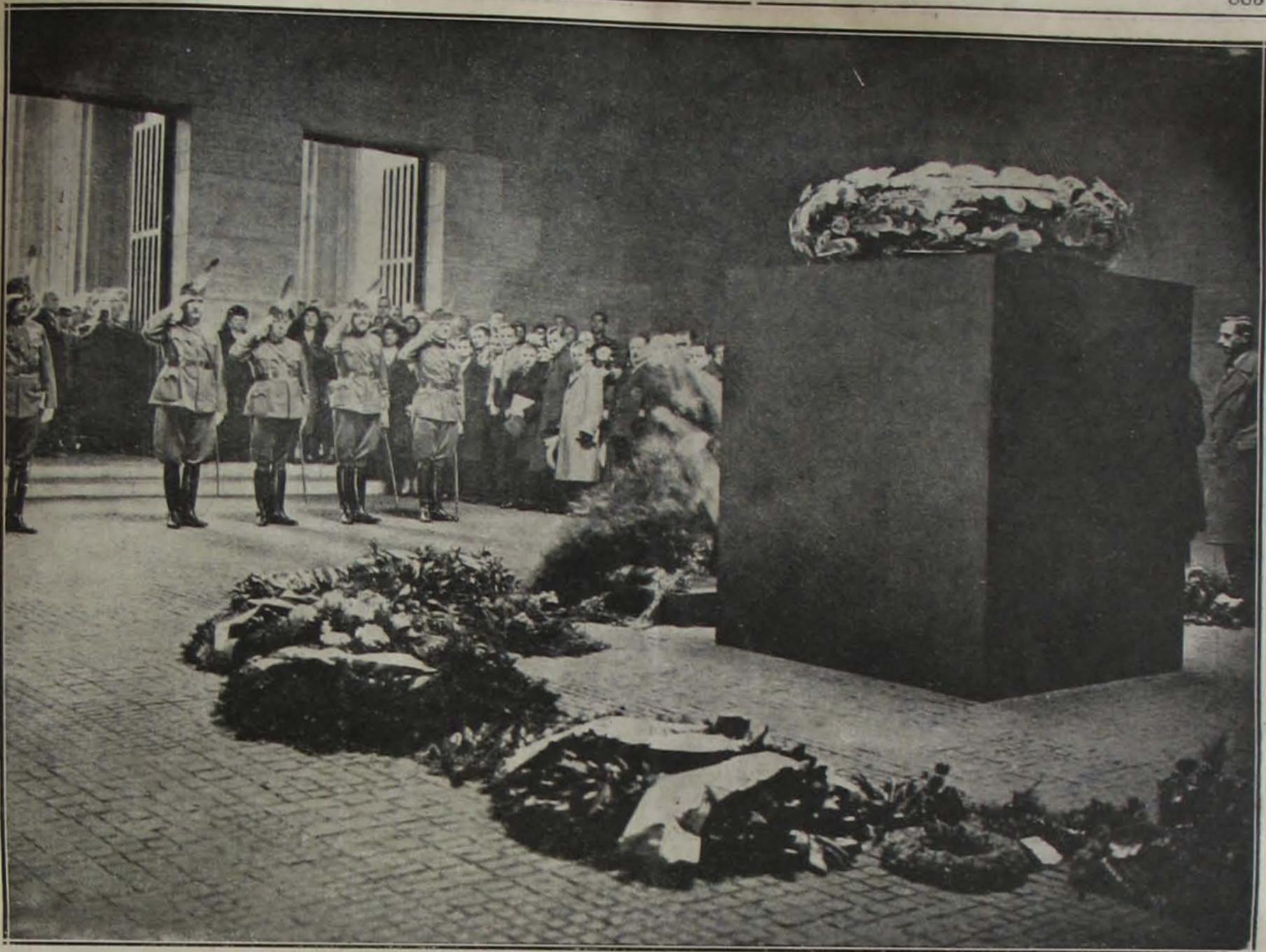

↳ mandzsuriai harcokhoz

Méretük kb. 1:25.000

együtt az egész koreai félsziget 36 évvel ezelőtt még a kínaiak kezében volt. 1895-ben Japán háborút viselt Kína ellen, legyőzte Kínát s ekkor Port-Arthur Japán kezébe került. Ez ellen azonban három nagyhatalom tiltakozott és pedig Német-, Francia- és Oroszország. E három nagyhatalom által rendezett fenyegető flottademonstráció kényszerítette Japánt, hogy Port-Arthurt Kínának visszaadja. Két évvel később azonban az orosz hajóhad meglepetésszerűen befutott a port-arthuri kikötőbe és nem törődve sem a japánok, sem a kínaiak tiltakozásával, birtokába vette az erődítményt. Japán ettől az időponttól kezdve égett a vágytól, hogy bosszút állhasson Oroszországon. A tehetetlen pekingi kormány kénytelen volt abba is beleegyezni, hogy Oroszország a szibériai vasútvonaltól elágazó vasutat építsen Charbinon és Mukdenen keresztül Port-Arthurig.

Japán sűrűn küldte a jegyzékeket Oroszországnak és minden évben követelte Korea visszaadását, míg végül is 1904 februárjában megszakította Oroszországgal a diplomáciai összeköttetést és rögtön utána — hivatalos hadüzenet nélkül — flottájával megrohanta Port-Arthurt és biztosította Korea félszigeten a japán csapa-

Hindenburg tábornagy a m. kir. 3. honvéd gyalogezred tulajdonosa lett. Az erre vonatkozó kormányzói kéziratot átadó magyar tiszti küldöttség november 16-án megkoszorúzta az *Ismeretlen Katona* berlini síremlékét.

tok partraszállását. A háború megkezdődött Oroszország és Japán között. A japánok sorozatos győzelmei a Jalu folyónál, Wafangunál, Liaojangnál és a Schachónál bámulatba ejtették a világot, majd amikor az orosz hadsereg Mukdennél, az orosz hajóhad pedig Csuzimánál döntő vereséget szenvedett, nem maradt más hátra Oroszország számára, mint aláírni a portsmouthi békefeltételeket. Port-Arthur egész Koreával a japánoké lett s a mandzsuri vasútvonal déli része japán fennhatóság alá került. Erről a vasútvonalról azonban Oroszország véglegesen sohasem tudott lemondani, mert az ő pénzén épült, Kína meg azért nem, mert az ő területén fut végig.

Japán nem tudja emberfeleslegét az anyaországban elhelyezni. Gyarmatokra van szüksége. Egyetlen terjeszkedési lehetősége van: a mandzsuri vasútvonal mentén északra s onnan Mongolia és Szibéria belseje felé, amely területeken máris igen jelentékeny a japán telepek száma. Különösen fontos Japánra nézve a mandzsuri vasútvonalnak Charbin és Csicsikar közötti része, amelynek mintegy oldalvédjét alkotja csaknem 1000 kilométer hosszúságban a Nonni folyó. Ezen a folyón japánok által épített hidak vezetnek át s e hidak nagy szerepet játszanak Japán árucserforgalmában. Ezen a vidéken az utóbbi időben heves japánellenes tüntetések voltak. Ezek a tüntetések alkalmas okul szolgálták Japánnak arra, hogy koreai helyőrségének egyes csapatrészeit elindítsa Észak felé, hogy „a japán állampolgárok élet- és vagyonbiztonságát megvédelmezze”, —

a valóságban: hogy új területeknek a birtokába jusson.

A helyzet ezidőszert a következő:

Észak-Mandzsuria kínai katonai parancsnoka Man-Han-Csan, a japán előnyomulás hírére Csicsikarba összpontosította a rendelkezésre álló erőket. Ugyancsak csapatösszevonásokat rendelt el a szovjetköztársaság is, mert a japán előnyomulással szovjetérdekek is veszélyeztetve vannak. Az első csatározások a Nonni folyó mentén kezdődtek japán és kínai csapatok között. Man-Han-Csan tábornok a Nonni folyó legmodernebb, gazdaságilag és stratégiaileg egyaránt legfontosabb hidját Csicsikarnál felrobbantotta. Válaszként a japán csapatok több helyen átlépték a Nonni folyót s a kínai erőket visszaszorítva, megkezdték ennek az elpusztított, valamint több más megrongált hidnak a helyreállítását, sőt több kiépített hídfők és tüzérségi asszisztencia mellett. Közben sűrűn folytak és folynak ma is a táviratváltások egyrészt Genf—Peking, másrészt Tokió—Genf között.

A népszövetség erélyeshangú jegyzékben követelte, hogy Japán az előnyomulást szüntesse be és csapatait vonja vissza. Japán erre ígéretet is tett, mindössze azt kötötte ki, hogy a tönkretett és megrongált hidakat előbb kijavítja. Ez azonban nem mehetett sémán végbe, mert közben a kínai csapatok ellentámadásba mentek át és nagy áldozatok árán sikerült is nekik a kisebb számerejű japán csapatokat a folyó partjától visszaverniök mintegy hét mérföldnyi távolságra a folyótól keletre és délre visszaszorítaniok. A harcokban — japán

jelentések szerint — kínai egyenruhát viselő szovjet-csapatok is részt vettek. Ebben a japán állításban nincs okunk kételkedni, mert eltekintve attól, hogy Szovjet-országnak sokkal veszedelmesebb riválisa Mandzsuriában a japán, mint a kínai, Szovjetország igyekszik minden háborús bonyodalmat kimélyíteni, tekintet nélkül arra, hogy az kik között, hol és milyen céllal tört ki. Főcélja a világ forradalmasítása, ennek elérése pedig annál valószínűbb, minél több helyen, minél nagyobb tömegeket szólítanak fegyver alá.

Szladek Barna ny. szds.

* Közben a japánok megerősített csapatokkal, főleg nagyszámú repülőosztagok segítségével súlyos vereséget mértek a kínaiakra, elfoglalták Csicsikart, előnyomulásukat folytatják északra Csicsikartól, ezalatt pedig Genfben tanácskozik a Népszövetség és gyártja elismerésreméltó türelmmel a jegyzékeket, amelyekre a japánok a forma kedvéért udvariasan felelgetnek, érdem szerint azonban azokkal nem sokat törődnek.

Hogyan védekezzünk a bűntevők ellen.

Irta: ERNST ENGELBRECHT (Berlin).

Küzdelmes, nehéz időket élünk. Szinte nap-nap után olvassuk a lapokban nagyarányú betörések, vakmerő rablások híreit, nem múlik el nap, hogy pénztárat ki ne fosztanának, pénzbeszedőt ki ne rabolnának, szemtelen vakmerőséggel útonállást vagy lakásbetörést el ne követnének. A rendőrség és a csendőrség, amelyek az a hivatása, hogy a lakosságot kellő védelemben részesítse, minden igyekezete mellett sincsen abban a helyzetben, hogy az egyre szervezettebben dolgozó bűnözők ellen teljes eredménnyel küzdeni tudjon. Németországban az amerikai áruknak és amerikai szokásoknak polgárjogot adtunk, miért ne követnénk hát Amerikát a bűnözés arányai terén is? Nálunk sem hiányzik már sok attól, hogy pénzbeszedőinket páncélgépkocsival küldjük a bankba s hogy géppuskával megrakott betörőautók támadják meg kereskedéseinket és pénztintézteinket. Nem lehet elégszer és elég nyomatékkal rámutatni a helyzet komolyságára s arra a feltétlen szükségességre, hogy magát a közönséget is meg kell tanítani a bűnözők elleni védekezésre. Ennek a védekezésnek a legegyszerűbb és leghatásosabb módja az állandó figyelem, körültekintés. Ezen a téren azonban — sajnos — általában sok a mulasztás.

Berlin-Charlottenburgban, a Kaiserdammon, néhány hét előtt egy bérlakásban betörés történt; 30.000 márkánál többet érő asztali ezüstneműt és szőnyegot vittek el a betörők. A háziasszony véletlenül egyedül aludt a lakásban. Hallotta a betörők járkálását a szomszédos szobákból, rémületében azonban bebújt a paplan alá s csak akkor merészkedett ki a hálószobából, amikor már hajnalodni kezdett. A betörés után két órával nyúlt a telefonhoz és kért segítséget.

A helyszínre siető detektívek megállapították, hogy a lakás ajtaját a betörők álkulccsal nyitották ki. Az egyszerű ajtózár kinyitása a betörőknek nem okozott semmiféle fáradságot vagy fejtörést, könnyen bejutottak a lakásba. Az ajtó zárja a legkevésbé sem felelt meg a követelményeknek, amelyeket manapság, amikor már minden betörőnek megvan a kellő szakismerete, a biztonsági zárrakkal és kulcsokkal szemben támasztanunk kell. Éppen ezen a téren a legkönnyelműbb a lakosság. A helyszíni szemlét tartó rendőr és csendőr bizony sokszor elcsodálkozik a primitív, semmi komoly célt nem szolgáló zárrakon, amelyek mögött a lakosság személyi és anyagi javait biz-

tonságban levőnek gondolja. Akárhányszor elég egy kulcsformára hajlított hajtű vagy szeg is ahhoz, hogy ezeket a zárrakat könnyűszerrel ki lehessen nyitni.

Mikor a berlini rendőrség razzia-szolgálatának a vezetője voltam, 1921-től 1924-ig, szinte minden éjszaka alkalmam nyílt arra, hogy ilyen primitív szerszámokkal nyissam fel olyan lakások ajtózárjait, amelyekben tiltott táncmulatságot tartottak, tiltott szerezéjátékokat üztek, vagy ahol körözött bűnözők rejtekhelyét sejtettük. Ez az ajtónyitószerszámom legtöbbször az egyszerű, közismert tolvajkulcs (Sperrhakni) volt, pedig azt a bűnözők közül csak az egészen tapasztalatlan kezdők használják. Mégis a házak kapuit 70 százalékban, a lakások ajtóit pedig 40 százalékban nyitottam ki azzal esténként és éjjelenként néhány perc leforgása alatt.

A gyorsaság mellett olyan zajtalanul sikerült az ajtózárakat kinyitni, hogy akiken rajta akartunk ütni, nem is sejtették, hogy az ajtót rájuk nyitottuk s rendkívül meg voltak lepődve, amikor „Rendőrség! Kezeket fel!” kiáltással szembeálltunk velük.

De még az úgynevezett biztonsági zárrak között is találunk sokat, amelyeket ügyesebb betörők egyszerű tolvajkulccsal fel tudnak nyitni. Ajánlom mindenkinek, hogy a „biztonsági” zárrakat is vizsgáltsa felül alaposan s meg vagyok győződve, hogy biztonságuk fokozásának a szükségességét sokan be fogják látni. Minden nagyobb vaskereskedésben árulnak betörésbiztos zárrakat és kulcsokat, beszerzésük sem fáradságba, sem különösebb költségbe nem kerül.

Nem kevésbé fontos azonban magának az ajtónak a biztos volta is. Tapasztalatból, kártya- és táncbarlangok razziáiból tudom, hogy a közönséges lakásajtók jobb-erejű férfi vállának nem tudnak ellentállani. Ha az ajtó szárnyas, akkor meg éppen kétséges a lakás biztonsága, mert többnyire csak 2—3 erélyes rúgás kell ahhoz, hogy az ajtó kinyíljék előttünk. Az úgynevezett betétes ajtók különösen gyengék. Razziák alkalmával a detektívjeimmel mint a macskák, úgy kúsztunk négykézláb, szájbavett vagy mellényzsebbe rejtett pisztollyal az ajtóknak azokon a nyílásain keresztül, amelyek a betétek könnyűszerrel eszközölt benyomása következtében keletkeztek. Az ajtóknak vaspánttal ellátása különösen olyan lakásoknál, amelyekben nagyobb értékek vannak, nem nélkülözhető.

Visszatérve a 30.000 márkás betörésre, meg kell állapítanom, hogy az érdekelt hölgy magának köszönheti ezt a károsodását. Nem lett volna szabad annyira megijednie. Ha csak egy kicsi bátorság lett volna benne, halkan felhívhatta volna telefonon a rendőrséget s valószínű, hogy a betörőket tettenérték volna. De az is elég lett volna, ha lármát csap, bezúg egy ablaktáblát, mert a betörők feltétlenül sietve kereket oldottak volna. Tapasztalat szerint ugyanis a betörő semmitől sem fél annyira, mint a lármától, mert az rátereli a többi házbeli lakók, vagy az utcán járó-kezők figyelmét és ezen aztán rajta-veszít.

A nyáron egy idős házaspár késő este tért haza a lakására. A cselédleányt összekötözve találták, a szekrények ajtaja, fiókja tárva-nyitva s kirabolva. A kötelékeitől megszabadított leány remegve adta elő, hogy néhány órával előbb zajt hallott az ebédlő felől s hogy a zaj eredetét megállapítsa, belépett az ebédlőbe. Ebben a pillanatban néhány álarcos ember megragadta, leütötte és megkötözte. A rendőrség hamarosan megállapította, hogy a leány, aki csak egy hete állott a házaspár szolgálatában, összebeszélt a betörőkkel, beengedte, a lakásban tájékoztatta őket s azután elrendezték a megkötözési komédiát. A nyomozás folyamán kiderült, hogy a leány

Kormányzó Úr Ö Főméltósága 1. Kovács Domokos, 2. Magyarai András, 3. Györgydeák József, 4. Jánossy Rudolf, 5. Szász Dénes alhadnagyokat és 6. Mihálykovits István tiszthelyettesét az V. osztályú magyar érdemkereszttel, 7. Vaszary József, 8. Szócs Gábor, 9. Horváth Károly III., 10. Keller György, 11. Reiter István, 12. Bitai Mózes, 13. Papp János, 14. Szigeti Bálint, 15. Padlovics Imre, 16. Varga József II. tiszthelyetteseket és 17. Piliván Imre g. tiszthelyettesét a magyar ezüst érdeméremmel a zöld szalagon, 18. Gubovits Sándor, 19. Varga János I., 20. Gyurácz István tiszthelyetteseket, 21. Bogár Ferenc, 22. Tóth Ferenc, 23. Szentgyörgyi Albert és 24. Kocsis János g. tiszthelyetteseket a magyar bronz érdeméremmel a zöld szalagon tüntette ki.

veszedelmes bűnöző, állandó összeköttetésben állott betörőkkel s hogy a betörést könnyebben hajtsák végre, alkalmazást vállalt a kiszemelt lakásban. A házaspár a leányt újsághirdetés alapján alkalmazta. Olyan elsőrangú bizonyítványai voltak, hogy minden aggodalom és gondolkodás nélkül, azonnal alkalmazták. Megállapította természetesen a rendőrség, hogy az összes bizonyítványai hamisak voltak. A rendőrségen a leányt annak idején nem jelentették be mint új alkalmazottat, mert éppen akkor „nem volt kéznél” bejelentőlap.

Ez az eset is bizonyítja, hogy a háztartási alkalmazottak felvétele alkalmával mennyire fontos az alapos érdeklődés, mert e tekintetben a bizonyítványok egyedül nem jelentenek feltétlen biztonságot. Legalább azt kell megtenni, hogy a korábbi alkalmazóinál, akiket telefonon fel lehet hívni, érdeklődjünk utána.

Amikor egy orvos barátom hosszabb utazásáról hazaérkezett, az a kellemetlen meglepetés érte, hogy lakásába a hátsó bejáraton álkulccsal betörték és a lakást kifosztották. Minden fiók fel volt törve, irtózatosságot rendeltetésben állott az egész lakás s mivel néhány utazóbörönd, kosár és doboz is hiányzott, nyilvánvaló volt, hogy a betörők tisztában voltak azzal, hogy van idejük mindent gondosan kiválogatni, becsomagolni és elszállítani. A lakás ablakai el voltak sötétítve. A rendőrség sok használható ujjnyomot talált a betörés helyén s ezek segítségével sikerült a bandát elfogni. A banda tagjai szokásos bűnözők voltak s rendszeresen azokba a lakásokba törtek be, amelyeknek tulajdonosai távol nyaraltak. Így törtek be az orvoshoz és még vagy 30, hasonlóan egyedül hagyott lakásba.

Az orvos ajtaján a zár jó volt ugyan, de a lakás még sem volt eléggé biztosítva, mert hosszabb ideig lakatlanul álló lakások megőrzése csak különleges intézkedésekkel lehetséges. Ilyen intézkedés lehetett volna az orvos lakásában, hogy a hátsó bejárat zárjában a kulcsot belülről bent hagyta volna, azonkívül a kulcsot a kilincshez is kellett volna kötni, hogy a betörők kívülről el ne fordíthassák. A zárba így beleerősített kulcs egyik legbiztosabb meggátolója annak, hogy hivatlan vendég az ajtót ki ne nyithassa. Az orvosnak meg kellett volna tennie továbbá azt is, hogy a hátsó bejáratnál a lakás belsejébe vezető, közbeeső ajtóknál is ugyanígy bennhagyja és rögzíti a kulcsot. Célját tévesztett, sőt hibás dolog volt, hogy az ablakokat a zsalukkal el-sötétítette, mert az ilyen lesötétített ablakú ház hívja fel a legjobban a betörési alkalomra leskelődők figyelmét arra, hogy a lakásban senki sem tartózkodik.

A lakástulajdonosoknak ilyen esetekben arra kell törekedniük, hogy a lakás őrizetlen voltát semmi se árulja el. Ezen a téren gyakran súlyos hibákat követünk el. Felírjuk például egy papírdarabra: „5 órára itthon vagyok!” vagy: „Elutaztam, holnap érkezem vissza!” Ennél barátságosabb hivatást a betörők számára el sem lehet képzelni. A betörő most már nagyon jól tudja, hogy meddig nem lesz a lakásban senki s meddig dolgozhatnak tehát benn minden akadály és kockázat nélkül. Kihúzza zsebéből a tolvajkulcsot, gyorsan benyit a lakásba s többnyire rövid idő múltán már viszi is a zsákmányt.

Gyakori a panasz a közönség körében amiatt, hogy postai értékű besítők mindenféle közléseket hagynak hátra a lakás ajtaján, ha egy-két látogatásuk a kézbesítés szempontjából eredménytelen volna. Gyanútlan lakástulajdonosoknak sokszor okozott már kellemetlen meglepetéseket az a rossz szokás is, hogy a lakás kulcsát a

küszöb alá vagy más és állítólag csak a családtagok előtt ismert helyre rejtik el, amikor eltávoznak hazulról. A bűnözők koldulással vagy egyéb ürüggyel megszimatolják, hogy a lakásban senki sincsen otthon, a szemük pedig nagyon gyakorlott, hogy az elrejtett kulcsot megtalálják.

A betörő, aki nincs tisztában, hogy abban a lakásban, ahova belátogatna, van-e valaki vagy sem, különleges trükkökkel próbálja ezt kitanulmányozni. Ha csengetésre az ajtót nem nyitják ki, ezzel még nem elégszik meg, hanem vár néhány napig s akkor ismét megpróbálkozik a csengetéssel. S hogy azt is megtudja: járt-e valaki időközben a lakásban, a küszöbre keskeny papírszeletet helyez úgy, hogy azt csak ajtónyitással lehet onnan elsodorni, vagy gyufaszálat helyez az ajtónyílásba úgy, hogy az az ajtó kinyitásakor kiesik.

Más vonatkozásokban is törődni kell a lakásnak s különösen a háznak az ajtajával, koldusoknak és bűnözőknek titkos jeleik vannak s ezeknek az ajtókra jegyzésével híradásokat hagynak hátra a társaiknak. Ajtókon, kapukon nem ritkán látni vésett, vagy rajzolt keresztet, függőleges vagy vízszintes vonásokat, rovátkolt vonalakat, keresztbefektetett kardok rajzát stb. Ezek a jelek ugyan többnyire ártatlan dolgok, javarészt koldusok jeladásai, tanácsai a többieknek, mindamellett a bűnözők világában ismertek és használatosak.

Néhány évvel ezelőtt egy sportkörökben jólismert hölgynek a lakásában betörők jártak s nagyon értékes ezüstneműt, prémeket és ruhákat vittek el. Alig félórával a betörés bejelentése után már a helyszínen voltam. A hölgy azzal fogadott, hogy egy óráig tartott, amíg a kárt megállapította; azt pontosan meg tudja nekem mondani. A lakásban újra rendet teremtett. Tényleg. A lakásban nyoma sem volt annak, hogy oda betörték. A szekrényekben minden a legszebb rendben feküdt, a padló pompásan ki volt fényesítve. A hölgy roppant büszke volt, hogy a lakását ilyen rövid idő múlva is már teljes rendben találtuk. Sehogy sem akarta megérteni, hogy ezzel munkánk eredményét nagyon is kétségessé, vagy talán teljesen reménytelenné is tette. Így is történt. Semmit sem találtunk a lakásban, egyetlen ujjlenyomatot sem, ami a nyomozáshoz kiinduló pontot adhatott volna.

A közönség ebben a tekintetben is gyakran követ el hibákat. A legfontosabb, hogy a rendőrség vagy csendőrség megérkezéséig a lakásban minden változatlanul maradjon, úgy, ahogyan a betörők hagyták a helyszínt. A sietős igyekezet, hogy a kárvallott a kár megállapítása céljából összeszedi a holmikat, rendet csinál, megsemmisíti a nyomokat, elsősorban őt érintheti hátrányosan azáltal, hogy a holmija nem kerül meg.

Az utóbbi években az összes bűncselekmények között a rablások száma szaporodott a legféltünőbbben. Legtöbb esetben az elővigyázatlanság számlájára lehet írni, ha lakásban, üzletben sikeres rablás történik. A tettesek mindenesetre legtöbbször tisztában vannak a lakás vagy üzlet viszonyaival.

Gyakran a gondatlanság segíti a rablót az eredményhez. Az utóbbi hónapokból ismert rablások javarésztében az volt a hiba, hogy a rablót minden elővigyázat nélkül engedték be a lakásba. Megtörtént, hogy a koldulás címén ajtót nyitató rabló a lábát a küszöb és az ajtó közé tette, hogy hirtelenében kulccsal elzárható ne legyen, akkor nekirugaszkodott az ajtónak s szabad volt előtte az út a lakásba. Az ajtót kinyitó cselédleányt rövidesen ártalmatlanná tette s ezzel az első akadályon ájtutott.

Egy másik esetben a cselédleány a biztosítóláncot a helyére akasztotta, mielőtt a betörő bejuthatott volna az

KI TUDJA?

Melyik Európa legmagasabb hegyvasútja?

ajtón s amíg a betörő a lánccal bajlódott, a leány segítségkiáltása elejét vette a rablásnak. Meg kell tehát hagyni a háztartási alkalmazottaknak, hogy az ajtót ilyen biztosíték nélkül ismeretlen, gyanús embernek soha ki ne nyissák, mert így sok főbenjáró bűncselekményt, rablást, rablógyilkosságot lehet megelőzni.

Hogy a cselédleányok a koldusokkal szemben mennyire elővigyázatlanok, azt magam tapasztaltam nemrég abban a házban, ahol lakom. Iróasztalomnál ültem s rövid cseppet hallottam az előszobából. Abbahagytam a munkámat s kimentem az előszobába. Kinéztem a kémlelőnyíláson s a következőket láttam:

A szemben levő lakás ajtaja tárva-nyitva. Az ajtóban álldogált a cselédleány s egy nagyon rongyos fiatalemberrel tárgyalt. A fiatalember valami használt kabátot és vajaskenyeret kért. A leány azt mondta, hogy kabátot nem adhat, mert az úr elutazott, vajaskenyeret azonban szívesen ad. Azzal bement a lakás másik sarkában levő konyhába, az ajtót pedig tárva-nyitva hagyta. Látható volt, hogy a koldus maga lepődött meg leginkább ezen a bizalmon. Óvatosan beosont az előszobába és körülnézett. Lehet, hogy csak a kíváncsiság és a pillanatnyilag adódott lehetőség vitte erre, de láthatólag figyelmesen tanulmányozta a helyzetet. A leány azután mosolyogva jött vissza a vajaskenyérrel. Mentegetőzött, hogy kolbászt nem tehetett rá, nincs itthon s mert egyedül van a lakásban, nem is mehet érte az üzletbe. De ha majd újra e'jön, akkor jobban ellátja a kenyérét. Ezzel lassan betette az ajtót.

Természetesen rögtön kioktattam a leányt, hogy máskor óvatosabb legyen, maga az eset azonban nyilvánvalóvá teszi, hogy a lakás őrzésével megbízott alkalmazottak milyen gondatlanul végzik sokszor ezt a feladatukat. A lejátszódott jelenet valóságos felhívás volt a lopás, vagy annál is súlyosabb bűncselekmény elkövetésére. Az ajtó gondatlan felnyitása, nyitvahagyása, közlés, hogy a háziúr nincs otthon s hogy a leány egyedül van a lakásban, szinte kínálta az alkalmat, amely a tolvajt szüli.

Ezen a téren semmiféle hafósági segítség nem használ, a közönség a maga jóhiszeműségének és gondatlanságának árát mindig megadja. Ez okozta a pusztulását egy szerencsétlen özvegyasszonynak is, aki egy koldust a lakásába beengedett, enniva'óval ellátott, a koldus azután megölte és kirabolta. Így járt egy szabómester is és még sokan mások.

Néhány hónappal ezelőtt egy nagy vajkereskedésbe

álarcos rablók hatoltak be és revolveres fenyegetéssel kifosztották a pénztárt. Az elárusítónok annyira megrémültek, hogy nem mertek kiáltani s szótlanul nézték a rablók garázdálkodását. Lehet, hogy segélykiáltásuk megmentette volna a pénzt, az is lehet azonban, hogy az életükbe került volna. Ilyen eshetőségre igen hasznos szolgálatot tehet egy lábbal is megnyomható, érzékeny jelzőkészülék, amely felriasztja a környéket vagy a házat. Legjobb ezt a készüléket a pénztárba bevezetni, mint ahogy az első orosz forradalom idején Szentpétervárt tették a nagyotb cégeknél.

Amikor a berlini rendőrségen teljesítettem szolgálatot, az erre vonatkozó rendelkezések ellenére is csak ritkán fordítottam magamnál löfegyvert. A bűnözőkkel való küzdelmekben tehát gyakran csak olyan fegyverrel voltam felszerelve, amilyennel akárki más is rendelkezne hasonló esetben. S mert bokszolni nem tudok, ezen az úton nem boldogulhattam; a dzsiu-dzsiu mesterfogásait sem ismerem, más módon voltam tehát kénytelen védekezni. Jól irányított ütés a gyomorszájra, hatalmas ütés az állkapocsra vagy az orra, teljesen elegendő ahhoz, hogy az ellenfelet harcképtekenné tegye. Közelharcban elegendő, ha az ember a fejét beledöfi az ellenfél orrába, mert az ütés eltöri az orrcsontot s az ezzel járó fájdalom megteszi a maga hatását. Ha még erre két kézzel lökünk egyet-kettőt a bűnöző vállán, elveszíti az egyensúlyát és elterül a földön.

Embertelenül durva ugyan, de eredményes védekezési mód az, ha a védekező a támadó szemébe böki a mutató- és középujját. Ez rettentő fájdalommal jár és könnyen előfordulhat, hogy a támadó meg is vakul. Bűnözők támadásaival szemben egyébként minden eszközzel lehet védekezni, a szükséges határon túl azonban nem szabad ezt vinni, hanem csak addig, amíg a támadás elhárítva nincs.

Ha fegyvertelen ember abba a helyzetbe kerül, hogy bűnözők megtámadják, feltétlenül orizze meg a higgadtságát és próbálja meg, hogy a támadót hidegvér, előzékenység vagy éppen humor mutatóásával lekenyerezze. Mindenesetre időt kell nyerni s erre alkalmas az, hogy bármilyen ürüggyel is beszédbe elegyedik a támadóval a megtámadott. Ha időt nyerünk, azzal mindent megnyerhetünk. Valami hibát követ el a támadó, amit aztán ki lehet ellene használni.

Nagyon lényeges, hogy a megtámadott a'aposan jegezze meg magának a támadót, hogy a személyleírást

Hegedű-Harmonika-Trombiták,

Citera, Tambora, mindenfajta zenekari fa- és lémfúvós hangszer és Harmonikákat csakis megbízható, jó gyártmányokat hozunk forgalomba. **Rakóczy-tárogató** saját tulajdány. **Óvakodjunk** algyárosok által felajánlott, külföldön készült utánszatoktól. Hibás hangszereket szakszerűen javítunk. **Árjegyzőket ingyen küld az**

ELSŐ MAGYAR HANGSZERGYÁR
STOWASSER kir. udvari szállító

Budapest, II., Lánchíd u. 5. (Budán).
Az egyedüli hangszergyár az országban
Több ilyen gyár nincs!

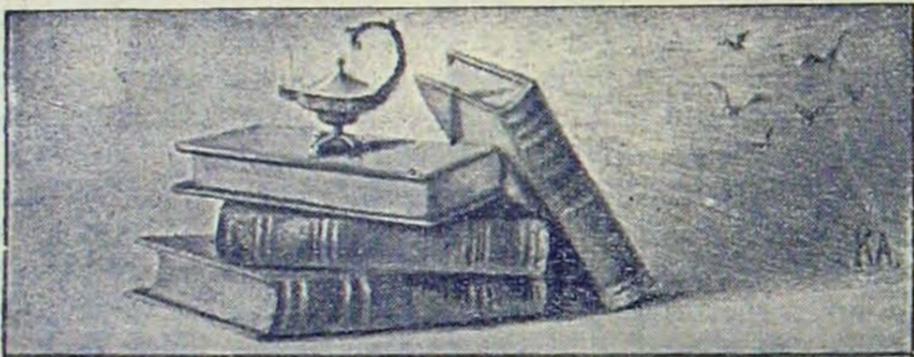
AZ ÖSSZES ELŐÍRÁS SZERINTI EGYENRUHASZÖVETEK

Társasági zubbony- és dolmány-szövetek, úgyszintén mindenfajta polgári ruhaszövetek. Csendőrtisztek és altisztek részére kedvezményes fizetési feltételek mellett kaphatók a

KRASZNER LAJOS CÉGNÉL
BUDAPEST, V. KERÜLET, DEÁK FERENC-TÉR 2. SZ.

meg tudja adni a nyomozó közegeknek. Testmagasság, alak, életkor, szem- és hajszín, feltűnő ismertetőjelek (szemölcs, tetoválás, testfogyatkozás), a ruha minősége és színe az, amit meg kell jegyezni. Esetleg tájszólásban beszéli a nyelvet a támadó s ez is árulója lehet.

Végül az utazóközönég figyelmét hívom fel egyes dolgokra. Utasember, de még elhagyott utakon sétálgató ember se hordjon feltűnő ékszereket, amelyek okai lehetnek ellene elkövetett rablásnak. Óvakodjunk attól, hogy vonaton, nyilvános helyen a pénztárcákba belenézzenek. Lehetőleg kevés pénzt vegyen magához az utas, azt a pénzt se hordja magánál egy csomóban, hanem ossza szét a holmijai között többfelé. A rabló legtöbbször megelégszik azzal, ha a pénztárcát megkaparintja, a többfelé széthelyezett pénz javarészt így meg lehet menteni. A tárcát olyan belső zsebekben kell elhelyezni, ahova a zsebtolvaj vagy rabló nehezen tud benyúlni. Nagyobb összeget ajánlatos a mellre függesztett zacskóban hordani, ez esetleg a csípőre is oda erősíthető, mert így legbiztosabban lehet a pénzt megóvni.

CSENDŐR LEKSZIKON.

186. Kérdés. Kiket illet meg a csendőrségnél az ezüstgomb, sapkarózsa, kardbojt, paszomány, stb.? és milyen rendeletek alapján.

Válasz. A kérdés meglehetősen bonyolult; a mai helyzet a következő:

Ezüstgombok a zubbonyon és a köpenyen az 1929. évi 9. számú Csendőrségi Közlönyben közzétett 45.510/eln. VI. c. 1929. számú rendelet szerint a próbacsendőrök kivételével mindenkinek illetékesek, vagyis a csendőr zubbony- és köpenygombja is ezüst.

Ezüst sapkarózsa a tábori sapkán az 1921. évi június 28-án kelt 19.043/eln. 5. 1921. számú honvédelmi miniszteri rendelet II. rész a) alpont 4. és 5. bekezdése értelmében csak az őrmesterek és a nála magasabb rendfokozatú altisztnak van.

Ezüst sapkazsinórja a társasági sapkán az 1923. évi 4. számú Csendőrségi Közlönyben közzétett 120.706/eln. VI. c. 1922., valamint az 1926. évi 24. számú Csendőrségi Közlönyben közzétett 121.087/eln. VI. c. 1926. számú rendelet értelmében az altisztnak van, őrmestertől felfelé, a csendőrnek kávébarna selyemzsinór és ugyanilyen sapkarózsa jár.

A *sapka* szintén úgy van szabályozva, mint a társasági sapka zsinórja; a csendőr sapkagombja fénytelen, kávébarna koronás gomb.

Ezüst kardbojt az 1928. évi 14. számú Csendőrségi Közlönyben közzétett 45.910/eln. VI. c. 1928. számú rendelet szerint az őrmesterek és törzsőrmesterek viselhetnek, a csendőrök kardbojtja tábori barna.

A *kardkötő paszómánya* csak a tiszthelyetteseknél és alhadnagyoknál ezüst, törzsőrmestertől lefelé az ezüst kardbojt dacára tábori barna, mert az ímént hivatkozott 45.910/eln.

VI. c. 1928. számú rendelet csak a kardbojtra intézkedik, a paszómányra nem.

Röviden összefoglalva tehát: A gombok csendőrtől felfelé egyformák (ezüst); a sapka csak őrmestertől felfelé egyforma (a csendőré tábori barna, illetve kávébarna felszerelésű) a kardkötő-paszomány csak tiszthelyettestől felfelé ezüst, azon alul tábori barna.

187. Kérdés. A gyanúsított kalapot vásárol egy üzletben. Mikor már fizetésre kerül a sor, veszi észre, hogy pénztárcáját otthonfelejtette. Hitelbe akarja elvinni a kalapot, de a kereskedő tiltakozik. A gyanúsított megsértődik, tettleg bántalmazza a kereskedőt s a kalapot hiteibe így viszi el. Milyen büncselekményről van itt szó?

Válasz. A gyanúsított a Btk. 350. §-ába ütköző zsarolás vétségét követte el, mert vagyoni haszon végett erőszakkal arra kényszerítette a kereskedőt, hogy neki hitelezzen. Rablásnak azért nem lehet tekinteni cselekményét, mert büntetőjogi szempontból nem idegen ingóság jogtalan elvételéről van szó, vagyis a gyanúsítottat nem ingó dolog jogtalan eltulajdonításának szándéka vezette, hanem hitelügylet ki-erőszakolása. Az alkalmazott erőszak sem olyan fokú, amely a sértett ellenállását végképp kizárni alkalmas lett volna.

188. Kérdés. A közúti közlekedés rendészeti szabályzatának 112. §-a szerint az állati erővel vont járóműveket és kézikocsikat közutakon elől a járómű (kézikocsi) jobboldalán legalább egy fehér világító testtel kell megvilágítani, hátul pedig fényvisszaverő üveggel (prizmával) kell ellátni. Milyen legyen ez a fényvisszaverő üveg (prizma) s minden néven nevezendő járműre kiterjed-e ennek az intézkedésnek hatálya?

Válasz. A szabályzat nem szab meg különleges alakot vagy színt a járóművön alkalmazott fényvisszaverőtestre. Egyéni ízlés tehát szerepet játszhatik ennek megválasztásában. Csak az a fontos, hogy az alkalmazott üveg a fény visszaverésére alkalmas legyen. Tehát lehetőleg csiszoltnak, tiszta felületűnek és tiszta anyagúnak, valamint lehetőleg domború felületűnek és nem teljesen aprónak kell lennie. Semmiféle közúton közlekedő járómű, tehát például a kerékpár sem vonhatja ki magát az itt megszabott kötelezettség alól.

189. Kérdés. Milyen feltételek mellett kérhetik nyugállományú csendőregyének a nyugdíjuk megváltását?

Válasz. Nyugállományú csendőregyének nyugdíjuk megváltását a belügyminiszter úrtól, akár közvetlenül a nyugállományba helyezésük után (előbb nem), akár pedig később kérhetik. Ez azonban nem jog, hanem csak kedvezmény, amelyet a belügyminiszter úr engedélyezhet, de el is utasíthat.

Aki a nyugdíját meg akarja váltani, mindenekelőtt állítson ki a községi előljáróság, mint tanu előtt nyilatkozatot, amelyben kinyilatkoztatja, hogy nyugdíjának megváltása esetén a kincstárnál szemben fennálló vagy támasztható igényéről egyszer s mindenkorra lemond. Ezt a nyilatkozatot a nyugdíjas nevének is alá kell írnia, mert annak alapján a feleség özvegyi nyugdíjjogosultsága is megszűnik.

Ezután kérvényt kell intézni a belügyminiszter úrhoz (VI. b) osztály) s abban az indokok felsorolása mellett kérni kell a nyugdíj megváltásának engedélyezését. A kérvényhez, amelyet a nyilvántartó gazdasági hivatalhoz kell benyújtani, a következőket kell mellékelni:

a) a fentiek szerint kiállított lemondó nyilatkozatot;

b) hatósági orvosi bizonyítványt a kérelmező egészségi állapotáról és arról, hogy a kérelmező előreláthatóan meddig fog még élni;

c) helyhatósági (község előljárósági) bizonyítványt, hogy kérelmező a nyugdíjmegváltás esetén kézhez veendő összeget milyen vállalkozásba akarja fektetni s hogy az általa tervezett vállalkozás (befektetés) reális számítások szerint hoz-e majd annyi jövedelmet, hogy a nyugdíjat pótolhatja?

d) aki azelőtt idegen állampolgár volt, az állampolgársági bizonyítványát vagy annak hitelesített másolatát és végül

Ha írógépet vásárol, javíttat, vagy cserél, keressen fel bennünket!

REMINGTON

Írógép Részvénytársaság, Budapest, VI. kerület, Andrassy-út 12. szám.

c) ha gyermekek vannak, a nyugdíjmegváltáshoz gyámhatósági hozzájárulást.

Az utóbbira nézve megjegyezzük, hogy nincs ugyan előírva, de a gyakorlatban több gyámhatóság arra az álláspontra helyezkedett, hogy a megváltott nyugdíj összegének bizonyos hányadát a gyermek jövőjének biztosítása végett a gyámhatóságnál letétbe kell helyezni. Volt eset, hogy a gyámhatóság által követelt ilyen hányad a nyugdíjmegváltás összegének egyharmadára is rugott s így természetesen felborította az érdekelt nyugdíjas egész számítását. Ezért célszerű ott, ahol gyermekek vannak, még az ügy megindítása és az okmányok beszerzése előtt a gyámhatósággal megállapodásra jutni, nehogy a nyugdíjas felesleges kiadásokat okozzon magának.

A megváltási összeg, amit a nyugdíjas kérelmének teljesítése esetén kézhez kap, annyi év nyugdíjának felel meg, ameddig a kérelmező az orvosi bizonyítvány szerint előreláthatóan élni fog, de nem lehet nagyobb, mint a legutoljára élvezett tényleges illetményeknek és tényleges lakbérnek kétévi együttes összege. Ennél a kiszámításnál a családi pótlékot nem veszik figyelembe.

A gyakorlat szerint csak olyan nyugdíjasnak engedélyezik a nyugdíjmegváltást, aki az orvosi bizonyítvány szerint még legalább 5 évig élhet. Aki a nyugdíját megváltja, annak a kincstárral és a csendőrséggel minden kapcsolata teljesen megszűnik, nincs igénye tehát pl. kedvezményes utazásra jogosító arcképes vasúti igazolványra sem. A nyugdíjigény visszaállítása a megváltás után akkor sem lehetséges, ha a nyugdíjas a megváltási összeget visszafizeti is. Mindezek egyformán vonatkoznak minden nyugdíjasra és pedig a legénységi állományból származók szempontjából tekintet nélkül, hogy ideiglenesen (nem meghatározott időre) vagy véglegesen helyeztetek-e nyugállományba.

A nyugdíj megváltása a nyugállományú egyénekre nem kedvező, nem ajánlhatjuk. Nem volt még eset, hogy aki a nyugdíját megváltotta, azt később meg ne bánta volna.

190. Kérdés. Mily törvényes előfeltételei vannak annak, hogy valaki a birtokában levő, forgalmi engedéllyel, rendszámmal és igazolással ellátott gépkocsijával iparszerű személyeket és árukat fuvarozhasson? Szabad-e teher szállító automobilal személyszállítást végezni?

Válasz. Az iparszerű személyfuvarozás külön engedélyhez van kötve, akár állati erővel, akár gépkocsival történik, továbbá akár rendes járatú időhöz van kötve (társaskocsiipar), akár közhelyeken a közönség rendelkezésére tartott és esetenként felfogadott kocsikkal történik (bérkocsiipar); egyedül a rendes járatú időhöz nem kötött s nem közhelyekről folytatott személyszállítás, az ú. n. számozatlan bérkocsiipar szabadipar. Ellenben az áru fuvarozás már csak akkor van engedélyhez kötve, ha gépkocsival történik, egyébként az iparszerű áru fuvarozás szabadipar.

A személyszállítóipart teherkocsival gyakorolni nem szabad.

Gépkocsival való személyszállítóiparnak általában háromféle neme van, ú. m.:

a) a gépjármű bérkocsiipar, azaz bérautóknak közhelyeken a közönség számára való tartása;

b) bizonyos útvonalakon megismétlődő rendes járatok fenntartása a gépkocsival;

c) a gépkocsival való egyszerű személyszállítóipar, amelynek közterületre utasszerzés céljából kiállani nem szabad, hanem a vállalkozó saját telephelyén tartja a gépkocsit s ott várja be a rendeléseket.

Az a) és c) alá vont esetekben az elsőfokú iparhatóságok adnak ki iparigazolványt, még pedig az a) pont esetében iparendélyt, a c) pont esetében iparigazolványt.

A b) alá tartozó esetben az iparendélyt az illetékes törvényhatóság állítja ki, közgyűlési határozat keretében, amelyet jóváhagyás végett fel kell terjeszteni a kereskedelmiügyi miniszterhez. A törvényhatóság az ilyen iparok gyakorlásáról már megalkotott általános szabályrendelet mellé a kiadott iparendélyben megnevezett vállalatra vonatkozó külön szabályrendeletet alkot. Ebben a szabályrendeletben határozza meg a használt kocsikra vonatkozó külön kikötéseket, a menetsebességet, a forgalom lebonyolításának külön szabályait stb. A szabályrendelet megszegését kihágásnak minősítheti a törvényhatóság s megfélemlen büntetheti.

Ha valaki a fent tárgyalt engedély nélkül tart fenn ilyen vállalatot, az ipartörvény (1922:XII. t.-c.) büntető rendelkezései alá esik.

Az idevonatkozó szabályokat tartalmazza még a m. kir. kereskedelmiügyi miniszternek 1923. évi 78.002. és 1926. évi 80.145. sz. körrendelete.

191. Kérdés. A Szolg. Szab. I. rész 309. pont b) alpontja, valamint 310. pontja értelmében legénységi állományú egyének valamely állomásra érkezésüket, valamint 14 napon túl terjedő tartózkodás esetén eltávozásukat is, az állásparancsnokságnál személyesen jelenteni kötelesek. Ezzel szemben a Szut. 106. pontja szerint a Szolg. Szab. I. részében előírt jelentkezéseket csendőrök csak a helyben levő őrsparancsnokságnál teljesítik. Melyik rendelkezés mértékadó a kettő közül?

Válasz. Csendőrlegénységi állományú egyének valamely állomásra érkezésüket és onnan eltávozásukat a Szut. 106. pontja értelmében csak a tartózkodás helyén levő, illetve oda illetékes őrsparancsnokságnál jelentik. A Szut. 17. pontja ugyanis a Szolg. Szab. I. rész hatályát a csendőrségre is kiterjeszti s annak rendelkezéseit kötelezővé teszi ugyan, de csak azzal a feltétellel, ha „a fennálló csendőrségi szabályzatok és rendeletek másként nem intézkednek.”

A kért esetet egyike azoknak, amelyekben a Szut. a Szolgálati Szabályzat I. részétől eltérően intézkedik, ebben az

CSENDŐRTISZTEK, ALTISZTEK ÉS AZOK CSALÁDTAGJAI RÉSZÉRE 62 ÉV ÓTA FENNÁLLÓ CÉGÜNK A GAZDASÁGI NEHÉZSÉGEK DACÁRA IS VÁLTOZATLANUL 10 HAVI RÉSZLETFIZETÉST NYUJT!!!

Az Urak részére:

Kész öltönyök, felöltők
Hubertus kabátok és trench-coatok
Télkabátok, bundák
Öltöny- és felöltőszövetek
A H. M. új előírásának megfelelő katonai szövetek

Egyéb egyenruhászövetek nagy választékban
Férfi fehérneműek
Pullóverek, kötött mellények
Fehérneműanyagok méterszámra
Úszóruhák, fürdőköpenyek

Öltönyöket, felöltőket és egyenruhákat mérték szerint készítünk saját műhelyünkben

A Hölgyek részére:

Kész női felöltők és kosztümök
Kész női szövet és selyem, délutáni és estélyi ruhák
Pongyolák, blúzok, aljak
Pullóverek, kötött mellények és kötött kosztümök
Köpeny- és ruhaszövetek
Selymek és műselymek méterszámra
Vászonárak, sifón stb.

Úszóruhák, fürdőköpenyek
Menyasszonyi kelengyék
Ágygarnitúrák
Kész női fehérneműek
Damasztáru
Asztali készlet
Sezlonktakarók, díszpárnák, szoba- és futószőnyegek

Felöltőket, kosztümöket és ruhákat mérték szerint készítünk saját műhelyünkben

WEISS GYULA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG ÁRUHÁZA, BUDAPEST
IV. KERÜLET, KOSSUTH LAJOS-UTCA 18. SZÁM — TELEFON: 895-41. — FENNÁLL 62 ÉVE!

esetben tehát a csendörnek a saját utasításához kell magát tartania.

A Szut. 106. pontjának szövegezéséből kitűnik, hogy idegen állomáson való ideiglenes tartózkodás esetén az állomásparancsnokságnál jelentkezés csak a tisztekre kötelező. Nevezetesen azt rendeli a Szut., hogy az előírt jelentkezést „tisztek a helyben levő legmagasabb csendőrtiszti parancsnokságnál is (vagyis: először a honvéd állomásparancsnokságnál), míg csendőrök csak a helyben levő őrsparancsnokságnál teljesítsék.”

TANULSÁGOS NYOMOZÁSOK.

Sorozatos kasszabetörések kiderítése.

Irta: SEBE MÁRTON tiszthelyettes (Szeged).

Nyomozta a szegedi 5. nyomozó alosztály, a kunszentmiklósi őrs támogatásával.

A kunszentmiklósi szárnyparancsnokság 1931 szeptember 26-án 11 óra 45 perckor a szegedi nyomozó alosztályparancsnokságot távbeszélőn értesítette, hogy aznap éjjel 1 óra tájban az ottani postahivatalba betörtek. A tetteseket, akik hárman voltak, az őrs járőre tetten érte, üldözőbe vette, ellenük eredménytelenül löfegyvert is használt, de azoknak az éj sötétjében sikerült elmenekülniök. A helyszínen újjnyomok és egyéb bűnjelek maradtak vissza. Kérte az alosztály közreműködését.

A nyomozó alosztálytól Mónus János tiszthelyettes fényképészt és engem vezényeltek ki Kunszentmiklóstra. A nagy távolság miatt csak aznap 21 órakor érkeztünk a helyszínére. A helyszínen tájékozódunk, a vaskasszát, a tettesek által leszedett ablakokat, egyéb bűnjeleket és nyomokat az éj folyamán beállható esőre való tekintettel fedett helyre szállítottuk, nehogy azokon az esetleges nyomok megsemmisüljenek.

27-én megkezdtük a részletes helyszínelést, melynek eredménye a következő volt:

DOXA ÓRÁK,

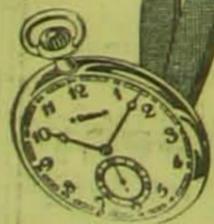
arany- és ezüstárak

megbízható szállítója:

PETŐ EMIL

Budapest, V, Falk Miksa-utca 12
Telefon: Aut. 156-85.

A csendőrség tagjainak kedvező részletfizetési feltételek

A postahivatal Kunszentmiklóson a Vásár-utca 95. szám alatt van, hosszával észak-dél irányában. A szomszédos telken a gyógyszerész háza áll. A két épület mögött kertek terülnek el, melyek határosak a község közepén keresztülhúzó Bakér-nádassal. A posta hivatali helyiségének északnyugati sarkában volt elhelyezve és a padlóhoz rögzítve 3 drb pénzes vaskazetta. Ezeket a postahivatalban megforduló közönség közül a kiszolgálóablakon keresztül bárki jól megfigyelhette. A posta hivatali és távirdahelyiségének hátsó ablakait a tettesek levették és azokat a földre fektették. A távirdahelyiség ablakának vasrácsát egy kender kötőfék és egy feszítővas segítségével „Ó” alakban szétfeszítették. A belső ablakot egy régebbi törés helyén benyúlva, kinyitották. Ezen az ablakon az egyik tettes bemászott, a három vaskazettát vasrúddal a padlóról lefeszítette és azokat az ablakon, amelyiken bemászott, kintlevő társainak kiadogatta, kik a kazettákat kb. 20 méterre, a gyógyszerész házamögötti kiskertbe, a Bakér irányába elszállították. A bentlévő tettes az egyik asztal fiókját álkulccsal kinyitotta, de abból nem vitt el semmit. Ezenkívül három postacsomagot is kiadott társainak.

A csendőrök ekkor érhatték őket tetten, mire a tettesek az ellopott tárgyak visszahagyása mellett elmenekültek, kettő az utca, egy pedig a Bakér felé.

A helyszínen maradtak: a postahivataltól kivitt 3 drb vaskazetta és a postacsomagok. A kazettákban 1200 P készpénz és 1260 P értékű postai értékcsikk volt. Ezenkívül a tettesek visszahagytak 1 drb 93 cm hosszú, gömbölyű, acélból készült feszítőrudat, 1 drb használt, fekete bársonygalléros mikadókabátot. A kabát zsebében 1 drb Mila-gyártmányú, henger alakú zseblámpaelem és 1 drb zseblámpakörte volt. Ezek „Freund Bernát” mű-

* A neveket megváltoztattuk. — Szerk.

A csendőrség legrégebb, legmegbízhatóbb és legolcsóbb bevásárlási helye

Kedvező fizetési feltételek!

TRIBON

**RUHÁZATI RT.
BUDAPEST,
VIII. KER., ÜLLŐI-ÚT 14.
TELEFON: J. 392-85 ÉS J. 312-97.**

Egyenruhászövetek, bélésárak, női és férfi fehérneműk, selyem-, kötött- és szövöttárak, kesztyű, harisnya, paplan.

Külön cipőosztály!
Előleg nincs!

szaki vállalata, Kunszentmiklós" felírású csomagoló-papírba voltak csomagolva. A zsebekben találtunk még 1 zsebtükröt, 2 zsebkendőt, 1 Keszler-féle zöld menetrendet, ezenkívül 1 kenderből készült lókötőféket, 1 használt csalánszákot és 1 csalánszákából készült ponyva-darabot.

Az ablakon ujjnyom nem maradt vissza, a vas-kazetták durva festésűek, azokon használható ujjnyom nem találtatott. Egy 1 literes tintásüveg abban az ablakban volt, amelyen keresztül tettes behatolt. Az üveget tettes a közeli asztalra helyezte. Ezen több használható ujjnyomot találtunk, de az azonosításkor kiderült, hogy azok az alkalmazottaktól származnak. Utólagos megállapításunk szerint ugyanis a tintásüvegből megérkezésünkig, a postai alkalmazottak kétízben is töltöttek tintát.

A helyszínen találtunk egy 29 cm és egy 27 cm hosszú cipős lábnyomot, melyek kiöntésre nem voltak alkalmasak, továbbá a Bakér felé vezető úton 27 cm hosszú, használt „Dorco” gumitalpú cipőtől származó, kiöntésre és azonosításra jól használható lábnyomokat. Ezen lábnyomoknál a bal lábnyom közepén, a talpon belül széles folt nyoma volt látható.

Mónus tiszthelyettes a helyszínről helyszíni rajzot, a behatolás helyéről fényképfelvételt készített és a lábnyomokból a legalkalmasabbakat kiöntötte. Ezek elvégzése után az alosztályhoz bevonult.

En 28-án az örsön az örsparancsnok úrtól Járdánházy Gábor őrmestert járőrtársamnak magam mellé beosztani kértem és vele a távolabbi környéken tovább kutattunk. Körülbelül 2000 méterre, keleti irányban, a bakéri nádas csatornájának helyenként kiszáradt medrében a jellegzetes Dorco-cipő bal lábnyomát feltaláltuk és azt mintegy 4—500 méterig követtük, a jobblábnyomát azonban sehol sem láttuk, helyenként mezítlábas lábnyomot észleltünk. A helyszínre vezető gyanus lábnyomokat nem találtunk. Megállapítottuk, hogy az utca felé elmenekült két tettes a község főtere felé igyekezett, de egyikük közben egy ház udvarába beszaladt, a másik pedig a piactéren irányt változtatott és északkeleti irányban tűnt el. Mindezeket a lábnyomok követéséből állapítottuk meg.

Kikérdeztük azután részletesen mindazokat a tanukat, akik a betörésről vagy azzal kapcsolatosan valamiről tudhattak.

Barna Péter gyógyszerész előadta, hogy szeptember 26-án 0 óra 45 perc tájban hálószobájában arra ébredt fel, hogy háza mögött gyanus dörömbölés hallatszik. Erre a postaépület felé néző ablakon kitekintett és látta, hogy a postahivatal ablakát fessegetik. Tovább figyelt és látta, hogy a tettesek hárman vannak, azonban az éjjeli világításnál csak egy középtermetű, 25 év körüli, sötétkék- vagy feketeruhás egyént tudott pontosabban megfigyelni, aki az ablakot fessegette és azon át a postahivatalba bemászott. A másik kettő, megfigyelése szerint, középtermetű, 25—30 év körüli férfi volt. Cselédleányát felköltötte és elküldte a csendőrségre, hogy a csendőröket értesítse, ő pedig tovább figyelt. A csendőrök mintegy félóra múlva megérkeztek és akkor látta, hogy az egyik tettes az ablakon kiugrott, majd lármát és lövéseket hallott.

Gerő István községi rendőr előadta, hogy a község-házán a gyógyszerész cselédje neki szólt, hogy a postán betörők járnak. Ő ezt rögtön jelentette az örsön és a csendőrök előtt egypár perccel elment a gyógyszerész udvarán át a ház végéhez s ott állást foglalt. Amikor oda ért, a tetteseket látta, de azok már a csendőrök érkezését is észlelhatték, mert szaladgáltak, majd kiabálást és lövéseket hallott. Azután az egyik tettes feléje rohant, nem tudta megfogni, de kardjával reáragott, az azonban a gyógyszerész kertjén át elmenekült. Mire az üldöző csendőrrel a bakéri nádashoz értek, már nem találták meg. Annyit láttak, hogy a Bakér felé menekülő tettes hosszú, fekete kabátot, pantallót és valamilyen fehér sapkát viselt.

Az utca felé menekülő tettesekről az azokat üldöző járőr csak annyi személyleírást tudott adni, hogy az egyik 165—170 cm magas, fekete ruhát viselt, a másik alacsonyabb termetű, csizmát és rövid kabátot viselő egyén volt.

Freund Bernát kunszentmiklói kereskedő a felmutatott zseblámpaelemre és zseblámpakörtére vonatkozólag előadta, hogy azokat szeptember 24-én 17 óra tájban egy 162—165 cm magas, 25—30 év körüli, szőke, borotvált, kissé torzarcú, fekete asztrachánsapkát, fekete kabátot, csizmanadrágot és csizmát viselő egyén vásárolta nála. Nem volt kunszentmiklói az illető, ő valami sertéskereskedőnek nézte. A helyszínen talált kabátban határozottan felismerte azt, melyet az ismeretlen viselt.

A posta alkalmazottai semmiféle felvilágosítást vagy útbaigazítást sem tudtak adni az esettel kapcsolatban.

25-én a községben megfordult 3 németországi, magyarul nem beszélő 22—25 év körüli egyén, akikre a ruházaton kívül a személyleírás nagyjában reáillett.

Nem vehettük őket gyanuba, mert közülük kettőnek tiroli bakancs, egynek pedig új „Dorcó” cipő volt a lábán. Ezeknek megfelelő nyomokat a helyszínen nem találtunk, a helyszínéről menekülő tettesek pedig magyarul kiabáltak.

A helyszínén talált zöld menetrendbe a Kis Ujság szeptember 4-iki számának utolsó lapoldala összehajtván volt téve. Azon lilaszínű tintairónnal „Csóka-utca 36.”, „Dankó-utca 58. sz.”, „Lechner” szavak és egy vázaltszerű rajz volt feljegyezve. A menetrendben ugyanazon ironnal a Győr—veszprémi táblázat alján „Barla Fülöp, Urgesor 48.” felírás volt.

A fenti adatokból a szükségesnek véltéket a budapesti 1. nyomozóosztálynak a Nyomozati Értesítőben való közlésétél végett bejelentettük.

29-én az addig összegyűjtött adatok rendezése és bírálgatása közben a menetrendet végiglapoztam és ez alkalommal az elején a Budapest—Hegyeshalom—Wien és Wien—Hegyeshalom—Budapest táblázatokon észleltem, hogy azok piszkosabbak és használtabbak, mint a többiek. Részletesebb vizsgálat után megállapítottam, hogy a két táblázaton kisebb-nagyobb zsirfoltok vannak. Ezekből arra következtettem, hogy az elszennyeződés nem a használat következtében, hanem étkezés alkalmával keletkezett.

A Kecskemét—Fülöpszállás, Kiskunfélegyháza—Kiskunhalas és Kiskunfélegyháza—orosházi táblázatok voltak az egész könyvben a legszennyesebbek és leggyűrődöt-

A magyar királyi csendőrség tagjai

Fekete Józsefnél

Budapest, VII, Károly király-út 5.

Kedvező fizetési feltételek.

Kérjen költség-

vásárolnak legolcsóbban posztót, fehérneműt, textilárut mentes, vétalkényszert nélküli próbacsomagot.

tebbek. Ezekből arra következtettem, hogy a menetrendet használó Kecskeméten vagy Kiskunfélegyházán lakik vagy ott gyakran megfordul.

Abból, hogy a tettesek a vasút felé lettek üldözve és mégis irányt változtatva, ellenkező irányba menekültek, arra következtettem, hogy a tettesek közül legalább egyik helybeli, vagy ha vidéki, abban az irányban lakik. Arra is gondoltam, hogy lehetnek teljesen idegenek is, de ez esetben a községben, vagy a község szélén a Kerek-egyháza felé vezető úton valamilyen jármű várhatott reájuk és azzal menekültek el. A helyszínen hagyott ló-kötőfék azt bizonyította, hogy a tettesek egyikének lóva lehet. A helyszínen talált csalánzsákban megelőzőleg rozs volt. A zsák egyik oldalán 3--4 apró pecsétet találtunk, amelyeket tüzetesen megvizsgáltunk. A pecsétek túrótól származtak. Ebből arra következtettünk, hogy juhásztól vagy olyan tanyáról származhatik, ahol sajtot csinálnak.

A zsákból készült ponyvadarabon homályosan B. I. vagy B. J. monogramot találtunk. A feszítő vasrúd kovácsolása szakember munkájára mutatott. A kabáton 3 drb világosbarna színű hajszálat találtunk, amelyeket biztosítottunk.

A további nyomozásunk kiinduló pontjául a „Kis Ujság”-on talált címekeket választottuk. Reméltem, hogy azok segítségével a tettes kilétére vonatkozó valamilyen adat birtokába juthatunk. Hol keressük azonban ezeket az utcákat? Erre választ adott nekünk a menetrend. Először Kecskeméten vettük sorra.

Megállapítottuk, hogy Kecskeméten Dankó és Csóka elnevezésű utcák vannak. Ezek után 29-én a legfontosabb bűnjeleket magunkhoz vettük és az összegyűjtött adatok alapján a nyomozást a tettesek menekülési irányában Kunszentmiklóson és annak határában, Kerek-egyházán, 30-án pedig Kecskeméten folytattuk. Kecskeméten a kabátot több tanu felismerni vélte, határozottani állították, hogy azt Kabai József büntetett előéletű mézáróságéden látták, aki történetesen a Dankó-utca 58. szám alatt lakik. Kabai alibijét nagyon hézagosan tudta igazolni. Volt azonban egy hasonló színű, de báránybőrbélésű kabátja, amelyet már régebb idő óta használt. Nevezettnek szűkebb környezete amellet tanuskodott, hogy a felmutatott kabát nem a Kabaié. A Dankó-utca 58. szám alatt lakó többi egyének, úgyszintén a Csóka-utca 36. szám alatt lakók egyébként alibijüket kifogástalanul igazolták. Arra vonatkozólag, hogy a feljegyzés milyen körülmények között került az ujságpapírra, semmi felvilágosítást sem tudtak adni. Kecskeméten a bejelentőhivatalban találtunk egy Barlai Fülöp nevű egyént, aki az egyik helyi lap szerkesztője. Nevezett arra vonatkozólag, hogy a Barlai Fülöp név hogyan kerülhetett a menetrendbe, előadta, hogy az semmi szín alatt sem lehet az ő neve, de Barlai nevének Szentesen is laknak, nincs kizárva, hogy a bejegyzés azokra vonatkozik. Erre távbeszélőn a szentesi államrendőrségtől érdeklődtünk, hogy van-e ott Úrge-sor és lakik-e Barlai Fülöp nevű egyén az Úrge-sor 48. szám alatt. Igenlő választ kapva, október 1-én Szentesre utaztunk és Barlai Fülöpöt kikérdeztük, aki előadta, hogy kb. két héttel megelőzőleg, midőn a Tisza-gáton dolgozott, egy 25—30

év körüli középtermetű, sötétkék ruhát viselő egyén vele beszélgetésbe elegyedett és kubikmunka után érdeklődött. Ő megadta a kért felvilágosítást, mire az idegen megkérdezte a nevét és azt egy zöld könyvbe tintairónnal feljegyezte. Az idegen nevét nem ismeri, úgy gondolja, hogy félegyházai lókupec lehet, mert Berényi József szentesi lakostól a beszélgetést megelőzőleg 10—15 nappal egy lovat vásárolt.

Berényi József, kit rögtön felkerestünk, előadta, hogy szeptember hó elején a Tisza-gáton a Barlai által említett egyén megvett tőle egy lovat, de a nevére ő sem emlékszik. A lovat 160 P-ért vette meg, ebből 150 P-t azonnal kifizetett, a többit a járlat kézhezvételéig visszatartotta. Felírt egy kiskunfélegyházai címet, hogy a járlatot majd arra küldje el. Ezt a címet szerencsére sikerült megtudnunk: Német Péter Ádám, Kiskunfélegyháza, Szent István-utca 69. szám. Erre a címre küldötte el Berényi utánvételt a járlatot. A szentesi járlatkezelő hivatalban megtudtuk, hogy a lovat szeptember 3-án Komlós József névre írták át és Kiskunfélegyházára irányították.

Október 2-án Kiskunfélegyházán megállapítottuk, hogy ott Komlós József nevű egyén nem lakik, illetve bejelentett lakása nincs ugyan, de azt a Komlós Józsefet, akit kerestünk, többen ismerték, mert ott gyakran meg szokott fordulni. Megtudtuk azt is, hogy Német Péter Ádám és neje szokásos vásári tolvajok.

A bűnügyi osztály vezetője egy detektívet adott mellénk a nyomozáshoz, aki azt indítványozta, hogy hivassuk fel Németet a rendőrségre, hogy Komlós után érdeklődjünk. Én azonban kijelentettem, hogy személyesen akarok elmenni az illetőhöz. Elindulásunk után mindjárt a piacon értesültünk, hogy Komlóst kb. másfél órával előbb látták arra menni. Németet a lakása udvarán találtuk. Midőn meglátott, elébünk sietett, a felesége pedig bement a szobába. Arra a kérdésre, hogy Komlós József náluk lakik-e, azt felelte, hogy nem. A viselkedése és kijelentése gyanusnak tűnt fel, ezért minden további kérdés nélkül a lakószobájuk felé indultunk. Amikor ezt látta, azt mondotta, hogy Komlós szokott náluk megfordulni, talán most is itt van. Midőn a konyhába léptünk, a belső szoba üveges ajtaján át megláttam Komlóst. A kapott személyleírások alapján azonnal felismertük. Igazoltatása és megmotozásakor a zsebében a következőket találtuk: 1 töltött Steyer-pisztolyt, 2 hozzávaló töltényt, 1 zsebnoteszt, benne a kunszentmiklósi postahivatal vázlata, titkos írárok, szerencsés és szerencsétlen napok jegyzéke és egyéb feljegyzések, 1 lilaszínű tintairónt, 1 henger alakú zseblámpát, 1 álkulcsot, 1, a tiszaujfalvi anyakönyvi hivatal által 1927-ben Komlós József nevére kiállított anyakönyvi kivonatot, 1, a szegedi állami rendőrkapitányság által Fenyő János névre kiállított erkölcsi bizonyítványt, 1, a szegedi kir. törvényszék által jóváhagyott örökbefogadási végzést, 2 pénztárcát, 37 P készpénzzel, 1 tulaezüst órát aranylánccal, 1 zsebkést és 1 rózsaszínű bársonyszalagba bevarrt „magzatburkot” (melyet babonából hordott magánál).

Arra a kérdésre, hogy hol van a téli kabátja, előbb azt mondta, hogy nincs, majd pedig egy kávészínű, báránybőrbéléses és prémes kabátot mutatott. Ezt a

NE FELEJTSE EL ELOLVASNI A
BORÍTÓLAP HÁTSÓ OLDALÁN A

REMINGTON

írógép hirdetést!

kabátot rögtön felvételtem vele s nyomban láttam, hogy az nem rávaló.

Komlóst nyomatékos gyanu alapján elfogtam és megbilincseltettem. Német lakásán házkutatást tartottunk (Szut. 437. p. 2. alpont alapján). Ez alkalommal egy kézításkában több ruhadarabot találtunk, melyekről utóbb kiderült, hogy azok is bűnjelek voltak.

Komlós először megkísérelte a tagadást, de mikor a helyszínen hagyott kabátot és az abban talált bűnjeleket felmutattuk neki, a kunszentmiklósi postabetörés elkövetését beismerte, de társait megnevezni nem akarta.

A további kérdésekkel társait egyelőre nem is firtattam, mert reméltem, hogy erre rövidesen rá fogunk jönni. Azt próbáltam tisztázni, hogy az örökbefogadás hogy áll. Ha őt Fenyő Lajos szegedi lakos örökbefogadta és a Fenyő nevet is felvette, miért nem azt használja. Minek hordja magánál a Komlós József névre kiállított anyakönyvi kivonatot. Kérdeztem, hogy kiket ismer Tiszaújfalun, szülei hol laktak és mivel foglalkoztak, testvérei kik és hol vannak stb. Kérdéseimre zavaros feleleteket kaptam. Ekkor újból figyelmeztettem, hogy minden állítását, lépésről lépésre, ellenőrizni fogjuk. Közbe egy pillanatig gondolkozott, majd sírvafakadt és kijelentette, hogy mindent őszintén el fog mondani. Ekkor a következőket adta elő:

A valódi neve Turai József, Kiskunfélegyházán született, 1902-ben. Tizenhároméves korában szülei szolgálni adták. Ott rosszul bántak vele, ezért megszökött. Atyja nagyon szigorú volt, nem mert hazamenni, hanem elment Kecskemétre és onnan egy katonavonattal Bácskába utazott, hol egy nagybirtokon szolgált a forradalom kitöréséig. Ekkor visszament Kecskemétre, majd onnan Szerbiába utazott. Szerbiából visszajött s 1919-ben Szegeden beállt a 3. huszárezredhez, hol kb. félévet szolgált, azután megszökött. Magával vitt 4 drb nyeregtakarót és 4 drb pokrócot, melyeket Szegeden eladott. Azután Kecskemét határában elszegődött gulyásbojtárnak. Amikor ott szolgálati ideje letelt és elbocsátották, különböző helyeken csavargott, de szüleihez nem mert visszamenni. 1922-ben betört a bócsai malomba és egy gépszíjat ellopott. Ezért 4 hónapot kapott a kalocsai törvényszéktől. Kiszabadulása után egy pár nap múlva a kisteleki földekről ellopott 24 birkát, de zsákmányával a csongrádi hídnál a csendőrök megfogták. Ezért Szegeden 1 évi börtönt kapott. Büntetésének kitöltése után különböző helyeken csavargott és közben Jakabszállás határából 17 birkát, a kisteleki tanyákról 13 birkát lopott és azokat a kiskörösi tanyákon egy Ágai nevű egyénnek eladta. Azután a kunszentmiklósi határból lopott négy lóra való szerszámot. Ezért az orgoványi örs járőre elfogta és mikor a birkák és hámok ügye már tisztázást nyert, az orgoványi örsről megszökött. Nagy-körösre utazott és ott a birkák árából elrejtett pénzén jószágkereskedéssel kezdett foglalkozni, ami akkor jól is ment neki.

Időközben megkísérelte az anyakönyvi kivonatot beszerezni Kiskunfélegyházán, de ez nem sikerült, mert

azt mondták, hogy neve az anyakönyvben nem szerepel. Később megismerkedett a csongrádi határban egy Komlós József nevű gyengeelméjű, hasonlókorú egyénnel, kinek nevét felvette, majd az anyakönyvi kivonátát is megszerezte, mert tudta, hogy Turai néven körözik. Az arcán egy babszem nagyságú anyajegy volt, azt is leoperáltatta, hogy fel ne ismerjék.

Később átment Kiskunfélegyházára és ott is kupec-kodással foglalkozott. 1927-ben Pálmonostorán betört Mikó Barna vegyeskereskedő lakásába, honnan 100—110 pengőnyi készpénzt és egyéb apróságokat lopott. 1929. évtavaszán a Szentés—nagyágocsi országúton egy pénzeszkazettát talált, 5667 pengő készpénzzel. Ezzel a pénzzel Szegedre ment s ott Fenyő Lajos ottani lakossal, aki őt Jóska néven még 1919 óta ismerte, felújította a barátságot és mivel azoknak gyermekük nem volt, nem-sokára örökbefogadtatta velük magát. Így jutott a Fenyő névhez. Fenyő János néven örökbefogadó anyjának egyik rokonát feleségül is vette.

A pénzből előbb $\frac{1}{4}$ rész, majd azután egy egész homokszállító hajót vásárolt és a homokszállításhoz kecsikát és lovakat szerzett be. Ez időtől fogva Szegeden fuvarozással foglalkozott. Később a Tiszán hajója egy tutajjal való összeütközés következtében összetört. Emiatt pörösködésbe fogott, amire állandóan ráfizetett. Időközben a viszonyok annyira rosszabbodtak, hogy hajóját és a lovakat is eladta, a pénzt pedig apránként elköltötte.

Folyó évi május hó elején összekülönbözött feleségével és örökbefogadó szüleivel és otthagya őket. Azután Kiskunfélegyházán és Szentésen kereskedéssel foglalkozott, de minden üzlete rosszul sikerült.

A kunszentmiklósi postabetörésnél tettestársként két kecskeméti egyént nevezett meg. Beismerte azt is, hogy folyó évi március hóban a pálmonostori postahivatalba is ő tört be, de nem vitt el semmit.

Időközben találtunk egy tanut, aki előadta, hogy ő Turait Apai Sándor néven ismeri, aki 1920-ban mint erdélyi menekült Szolnokon beállt a budapesti I. levas tüzérüteghez, ahol akkor ő is szolgált. Az üteg onnan kevés idő múlva Nagy-körösre, majd Kiskunfélegyházára ment. Kiskunfélegyházán Apai egy alkalommal több nyeregtakarót és lószerszámot ellopott és megszökött.

Megállapítottuk azt is, hogy Turai Kiskunfélegyházán egy kovácsnál 3—4 ízben, egy másik kovácsnál pedig két ízben fészítővasakat csináltatott, azzal, hogy az neki kőművesmunkához és falbontáshoz kell. A fészítővasak közül 1 drb folyó év elején egy kocsitengelyből lett készítve.

Ezzel szemben Szegeden, folyó év elején elkövetett egyik kasszabetörés színhelyén egy kocsitengelyből készült fészítő vasrudat hagyott vissza a tettes. Kiskunfélegyházán, 1927. évben az egyik kasszabetörés színhelyén barna, bőrkabáthoz való gombot hagyott vissza a tettes. Megállapítottuk, hogy Turai 1927. és 1928. évben barna bőrkabátot viselt. Ez is összevágott.

Turai előadásában sok hézagot találtunk, melyekről

REFORM Ruházati Rt. Budapest, VI, Vilmos császár út 5. (TELEFON: Automata 130-96, 132-96)

T. CÍM! Szíves tudomására hozzuk, hogy a megváltozott pénzügyi és gazdasági viszonyok dacára is rendelkezésére állunk, **KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEK MELLETT!**
ÁLLANDÓ DÚS VALASZTÉK: Kész női, férfi és gyermek átmeneti és téllkabátokban, öltönyökben, női ruhákban, női és férfi leghőneműekben, selyemi-, bársony- és divatrukhban, szőnyegekben, paplanokban, takarókban, költői- és szövőtárakban, stb., s'tb. **VIDÉKI RENDELESEKÉRT AZNAP ELINTÉZÜNK!**
 Kérje legelőbb árjegyzékünket! Árumintákat és egyes ruhadarabokat megtekintésre készséggel küldünk

jegyzetet készítettünk. Ezeket, valamint az időközben beszerzett újabb fontos bizonyítékokat eléje tártuk, mire beismert Kiskunfélegyházán 5, Kisteleken és Kiskunmajszán 1—1 és Szegeden 2 betörést. A kunszentmiklósi postabetörésnél tettestársként újabban 2 kiskunfélegyházai soffört nevezett meg. Midőn ezek alibijüket igazolták, Turai belátta, hogy hazudozásai hiábavalók és megnevezte a valódi tettestársait, Bodó István és Bodó Sándor kunszentmiklósi, Baski-tanyai lakos, juhászok személyében. Ekkor elmondotta a bűncselekmény elkövetésének részleteit is. Beismerte továbbá azt is, hogy folyó évi szeptember 24-én Dömsöd határában levő szunyogpusztai királyi uradalom kasszáját is a két Bodóval közösen törték fel. A nála levő kabátot Bodó István kölcsönözte neki, mivel az ő kabátja a postabetörés színhelyéről történt menekülés közben ott maradt. Tagadta, hogy a két utóbbi betörés kivételével máshol tettestársai lettek volna.

Október 3-án Kiskunfélegyházáról a kunszentmiklósi őrnek telefonáltam, hogy a postabetörés egyik tettesét elfogtuk. Egyben kértem a két Bodó elfogását és a bűnjelek biztosítását.

Bodó István és Bodó Sándor beismerték, hogy a kunszentmiklósi betörést és a dömsödi kassza feltörését Turaival együtt követték el. Elmondták a betörések részleteit is, ezt azonban helyszűke miatt nem írhatom teljes egészében le. Csupán pár érdekes momentum kiragadására szorítkozom.

Bodó Sándor a Dorco-cipőt ballábáról meneküléskor a nádasban, az iszapos vízben elveszítette. Így keletkezett a mezítlásos nyom. Később a jobbcipője is tele lett iszappal, ezért azt a községi legelő szélén eldobta. A cipőket előkeríteni és bűnjelként biztosítani nem sikerült, de megtaláltuk azt a cipészt, aki szeptember 18-án Bodó Sándor tanyáján több lábbelit, többek között a Dorco-cipőt is, javította, mely alkalommal annak gumitalpára vasszeggel a jellegzetes foltot rászegezte.

Bodó István és Bodó Sándor október hó 8-án a kecskeméti kir. ügyészségnek a bűnjelekkel együtt átadták azzal, hogy Turai az általa külön elkövetett sorozatos bűncselekmények kinyomozása után adatik át póttényvázlattal.

Turai Józsefről az Országos Bűnügyi Nyilvántartó hivatalnak ujjnyomatlap lett felterjesztve. Onnan még a nyomozás alatt értesítés érkezett a kiskunfélegyházai őrre, hogy Mikó Barna pálmonostori lakos kereskedő kárára folyó évi VIII. hó 19-én elkövetett betöréses lopás helyszínén maradt ujjnyomok a Turaiéval azonosak. Ezen betörés színhelyén akkor még egy „Astra” gumisarkos cipő nyomát is biztosították. Turai a betörés elkövetésekor „Astra”-gumis cügos cipőt viselt. Ezenkívül az akkor ellopott vásznak közül káros Turai fehérneműi között feldolgozott állapotban többet felismert. Ezen bizonyítékokra Pálmonostorán még három betöréses lopást ismert be. Beismert továbbá Lajo mizsén és Szentesen egy-egy kasszafúrást és Alpáron egy üzletbetörést.

Végeredményben Turaira 19 betörést, kasszafúrást és egy jogtalan elsajátítást sikerült rábizonyítani. Ezenkívül még 1924. évben 3 rendbeli lopásért, 2 rendbeli tűzvészokozás vétségéért és közveszélyes munkakerülésért nyomozólevél volt ellene kibocsátva. A betörések közül Kiskunfélegyházán és Pálmonostoron 5—5, Szegeden 2, Kis-

teleken, Kiskunmajszán, Lajosmizsén, Szentesen, Alpáron, Dömsödon és Kunszentmiklóson 1—1 betörést követett el.

A betöréseknél készpénzben elvitt összeg 20.000 P, az összes kár több, mint 30.000 P-t tett ki.

Turai ezen bűncselekményeinek kiderítése után október 21-én, a bűnjelekkel együtt, a kecskeméti kir. ügyészségnek lett átadva.

A betöréseket feszítő vasrudak, vésők, álkulcsok és harapófogók segítségével, két helyen pedig a deszkaajtók kézi fúróval történt megfúrásával és a lyukak közti rész kiszakításával úgy követte el, hogy a keletkezett lyukon benyúlt és a zárat kinyitotta. A kasszák feltörésénél előbb kisebb vésőkkel, a zártakaró rózsákat eltávolította és a kulcslyukakon kezdte a fessegetést, majd nagyobb, finom acélból készült feszítővas segítségével a zárok irányába folytatta a feltörést. Ezen munka elég zajtalanul sikerült neki, 1½—2½ óráig tartott. Azokat a helyeket, ahol ujjnyomat maradhatott vissza, mindig letörülte. Minden betörésnél előbb terepszemlét tartott.

Gyanúsítottak az általuk elkövetett bűncselekmények színhelyeit és az elkövetés mozzanatait tanuk előtt részletesen megmutatták. Oly helyeken, ahol fontosabb bűnjeleket nem tudtunk beszerezni, beismerésüket és a végrehajtás bemutatását az illetékes rendőrhatalóságoknál jegyzőkönyvbe foglaltattuk, hogy azokat a bizonyításnál fel lehessen használni.

*

Ehhez a nyomozáshoz a magunk részéről nincs mit hozzáfűznünk. A nyomozó csendőrök részéről tanúsított alaposítást, a teljesített logikus/agymunkát és a munkájuknál elárult kriminalisztikai szaktudást csak követendő példaként állíthatjuk olvasóink elé.

Hindenburg tábornagy magyar ezredtulajdonos. Kormányzó Úr Ö Főméltósága a következő hadparancsot adta ki:

„Hadparancs.

Mélyen áthatva nemzetemnek és haderőmnek a magyar királyi honvédelmi miniszter által előterjesztett azon óhajától, hogy Hindenburg tábornagy, a Németbirodalom elnöke és a dicső német nemzet ré zéről különösen a világháború közös megpróbáltatásaiban és szenvedéseiben meg-

BÚTOR

tartós, modern kivitelben, kényelmes részlet-fizetésre kapható:

KISIPARI TERMÉKEK BÚTORCSARNOKA RT.
Budapest, VII., Dohány-utca 66. sz.

Használjon

Agfa

fotócikkeket, mert mindig a legjobb!

Különlegességei

ISOCHROM FILMEK ÉS LEMEZEK

nyilvánult és azóta is tanúsított baráti együttérzésért hálaomat ilymódon is kifejezzem, a magyar királyi „Szent István” 3. honvéd gyalogezredet *Hindenburg* tábornagnak, a Németbirodalom elnökének magas tulajdonába ezennel átadom. Kelt Budapesten, 1931. évi november hó 10-én. *Horthy s. k., Gömbös s. k.*”

November 15-én a 3. honvéd gyalogezred tiszti küldöttsége — *Békei Kócs Oitó* ezredes ezredparancsnok, *Pittó Rezső* alezredes, *Tarnay Béla* őrnagy, *vitéz Bodajki Lajos* százados, *Pomezsánszky Meiton* főhadnagy — indult el Berlinbe a kormányzói kézirattal. A küldöttség november 16-án jelentkezett *Groener* hadügyminiszternél és *von Hammerstein* báró hadseregparancsnoknál, majd a *Névtelen Katona* síremlékét koszorúzta meg.

Hindenburg tábornagy a volt cs. és kir. 69. gyalogezred ezredesi egyenruhájában, november 16-án 12 óra 45 perckor fogadta a tiszti küldöttséget. Ezen a fogadáson megjelentek: *Kánya Kálmán* meghatalmazott magyar követ, *Sztojakovics Döme* tábornok, magyar katonai attasé és *Schulenburg* százados, az elnök parancsörntiztje. A kézirat átadása után *Hindenburg* tábornagy villásreggelin látta vendégül a tiszti küldöttséget s a fogadáson megjelenteket és „kedves új ezredére, a magyar 3. honvéd gyalogezredre” üritette poharát.

November 17-én fogadóest volt a magyar követségen

18-án pedig a volt *s Hindenburg* nevét viselt 147. német gyalogezred küldöttsége kereste fel a magyar tiszti küldöttséget és felajánlotta a *Tannenberget* ezred-indulót. A magyar tiszti küldöttség november 18-án utazott el Berlinből, a pályaudvaron a német hadsereg nagy tiszti küldöttsége mondott búcsúüdvözetet.

Hindenburg tábornagy, a német birodalmi hadseregnek kiadott következő Hadparanccsal válaszolt a *Kormányzó Úr* Hadparancsára:

„A magyar királyság kormányzója, nagybányai vitéz *Horthy Miklós* Ő Főméltósága, reám ruházta a *Szent Istvánról* elnevezett 3. honvédgyalogezred tulajdonosságát és ennek a hírülhözására elküldte hozzám az ezred tiszti küldöttségét.

A magyar nemzet és a dicsőséges magyar hadsereg részéről engem ért megtiszteltetés büszkeséggel és örömmel tölt el és bizonyítékát látom benne annak, hogy a világháború nem egy csatájában kipróbált fegyverbarátság érzelmei semmit sem vesztek erejükből.

A személyemnek szóló magas kitüntetésben egyszersmind a német véderő megbecsülését is látom. *von Hindenburg s. k., Groener s. k.*”

Lapunk következő száma a karácsonyi ünnepekre való tekintettel nem 15-ös, hanem 20-án fog megjelenni.

A csendőrség 1931. évi második negyedévi közbiztonsági tevékenységének statisztikája. 1931. április, május és június hónapokban a csendőrség működési területén összesen 22.968 (21.050) büntető és vétség, továbbá 45.885 (37.175) kihágási esetben folytatott nyomozást. A lefolytatott nyomozások a büntetteknel és vétségeknél 22.750, a kihágásoknál 45.855 esetben vezettek eredményre. 216 büntető és vétség, továbbá 20 kihágási esetben a nyomozás még folyamatban van. A nyomozásokkal kapcsolatban a csendőrség összesen 2631 (2538) egyéni vett őrizete és 85.984 (68.600) egyéni jelentéssel különböző büncselekményekért. Az elkövetett büntettek és vétségek közül 5398 (4734) lopás, 4635 (4660) rablalmazás és bűnszertés, 4128 (4191) testisértés, 1280 (1151) csalás, 860 (662) orvadás és bűnmértelés, 1068 (954) sikkasztás, zártörés és hűtlen kezelés, 829 (823) vagyonrongálás, 1258 (1008) gyújtogatás és tüzés, 515 (467) magánlakásértés, 423 (434) ember élete elleni büncselekmény, 306 (255) rablás és zsarolás, 290 (217) okirathamisítás és 58 (131) benzinhamisítás. A még fennmaradó számok az egyéb büntettek és vétségek között oszlanak meg. A zárójelben levő számok a múlt év második negyedének statisztikáját mutatják.

Csendőregyének megtámadása. November 22-én Balf község Gaál-féle kocsmájában tartott táncmulatságon az oltani őrs állományából *Módos István* törzsőrmeester és *Nyíró Imre* őrmester engedély alapján megjelent. 23 óra tájban a legények összeverekedtek. *Módos* törzsőrmeester szét akarta őket választani, mire a verekedők közül *Krausz Keresztély* zsebkéssel egyízben balkezdjén és egyízben balfelkarján megszúrta. Az utóbbi szúrás *Módos* törzsőrmeester hónaljánál a törzsbe is behatolt. A körorvos megvizsgálta és a soproni Erzsébet-kórházba szállította be. A törzsőrmeester sérülése 20 napon belül gyógyul. Az óra a nyomozást megindította. — *Tiszaföldvár* község *Munkásotthonának* udvarán a tánciskolában résztvevő legények november 22-én 23 óra tájban kézzel és botokkal összeverekedtek. *Czifra István* tiszthelyettes, ki a helyiségben szolgálaton kívül tartózkodott, szolgálatteljesítésre fellépett, mire a verekedők szétszórtak. *Szécsi Imre* tiszaföldvári lakos a verekedést folytatni akarta, ezért *Czifra* tiszthelyettes a helyiség elhagyására szólította fel. *Szécsi* erre a tiszthelyettesnek ugrott és megragadta kardját. Mivel a támadó a figyelmeztetés ellenére sem engedte el a kard pengéjét, *Czifra* tiszthelyettes kirántotta a legény kezéből, mely 4 ujját megvágta. *Szécsi* sérülése könnyű. *Czifra* tiszthelyettes nem sérült meg.

A csendőrség szakkönyvtárának új könyvei. A szombathelyi csendőrségi szakkönyvtár újabban a következő műve-

BAKANCS

tehenbőrű párja 8 P., jobbminőségű 12 P., terlicipó fekete v. barna, boxbőrű 12.50 P., férfi lakk- és divatcipő 13 P., gyermekcipő fekete v. barna 7/8. sz. 8 P., 7/8. sz. 7 P., 7/8. sz. 8 P., 7/8. sz. 9 P., Vadászcipő, varrott 35 P., Szállítás utánvétel. Meg nem felelőt kicserélk.

„UNIO” CIPŐGYÁR BPEST
VII., Dohány-utca 16. Telefon: J. 426-41

ket szerezte be: I. csoportba: dr. Egri-Bónis Pál: Az elévülés magyar jogszabályai. Glázer Jenő: A magyar rádiórendelet és magyarázata. — Dr. Térfly Gyula: Igazságügyi zsebkönyv. — Balázs P. Elemér: Rádió, szerzői jog, sajtótörvénytar. — Dr. Frank József: Iparigazolvány és iparendély az új ipartörvény szerint. — Dr. Gyürky Tibor: Hatósági és egyéni védekezés a fertőző betegségek ellen. — Dr. Konez János: Községi igazgatás. — Dr. Tomcsányi Mór: Rendészeti—Közigazgatás—Bírói jogvédelem. — Dr. Ágoston Péter: A tulajdonjog alapjai. — Teasdale Ottó: Az új tűzrendészeti kormányrendelet és magyarázata.

Hősök emlékműveinek leleplezése. Pesthidegkúton november 8-án, vasárnap leleplezte le József királyi herceg kíséretében a község hatvan hősi halottjának emlékét megörökítő, bronzból öntött szobrot. A díszes és megható ünnepség szentmisével kezdődött, amelyet Csizsarik Antal címzetes püspök, meghatalmazott miniszter celebrált, majd gróf Klebelsberg Kunó nyugalmazott miniszter kérte fel a királyi herceget a szobor leleplezésére. József királyi herceg szeretettel emlékezett meg a község hősi fiairól és arra biztította a hallgatóságot, hogy a hősök nyomdokain haladva, a hazaszeretben tartsanak össze. Az ünnepély után a királyi herceg elbeszélgetett volt katonáival. — Tokod község negyvenkét hősi halottjának bronzba öntött emlékszobrát vasárnap, november 22-én leleplezte le József királyi herceg kíséretében. A hősök szobrának leleplezési ünnepélye délelőtt a római katolikus templomban tartott ünnepi misével kezdődött, amelyet Jeszenszky Kálmán prelátnus-kanonok mondott. Misa után folyt le a leleplezési ünnepély.

A volt dési honvédek emlékünnepe. A Kapisztrám Szent Jánosról nevezett helyőrségi templomban istentisztelet keretében emlékeztek meg a minap a volt 32. dési honvédered hősöiről. A szentmisét és szentbeszédet dr. P. Szabó Piusz esperes, a budapesti vegyesdandár vezető lelkésze mondotta.

Felhívás a volt 86-os bajtársakhoz! Felkérjük mindazokat a tiszti és legénységi bajtársakat, akik a háborúban vagy a háború előtt a volt cs. és kir. szabadkai 86-ik gyalogezredben szolgáltak és a 86-os bajtársi szövetségünél nincsenek nyilvántartva, illetve a bajtársi szövetséggel nincsenek érintkezésben, tudassák lakcímküket, polgári foglalkozásukat a 86-os bajtársi szövetséggel Budapest I., Bertalan-utca 26. IV. 4.

Felhívás a volt harminckettesekhez! Budapest volt házi-czredének, a 32-es Mária Terézia gyalogezrednek tisztikara és legénysége december 6-án, vasárnap rendezte hagyományos ezredünnepét. A kegyeletes ünnepség sorrendje: Délelőtt 10 órakor az eskütéri templomban nagymise, melyet dr. Hász István tábori püspök pontifikál, fél 12 órakor nagygyűlés a Tiszti Kaszinó dísztermében. Felhívjuk a bajtársakat, hogy hozzátartozóikkal együtt minél nagyobb számban jelenjenek meg az ünnepélyen, hogy méltóképen adózhassunk hősi halottaink emlékének. A rendezőség nevében: *vitéz Spondalungai Metz Rezső* altábornagy, *vitéz Tinódi-Varga Sándor* tábornok fognak beszélni.

Helyesírási szótár. A csendőrnek a helyesírás szabályaival tisztában kell lennie. Ennek a legfogasabb tétele a ragozással előálló mássalhangzóképzés, amelynek az elsajátítására az összes helyesírási füzetek között Horváth Endre szótára a legalkalmasabb, mert az újabb bővített füzetből az is teljesen otthonos lesz ebben a kérdésben, aki az idevonatkozó nyelvtani szabályokat már elfeledte. A szótárban levő utasítás szerint vezető nélkül is megtanulhatunk helyesen írni. Ára 3 pengő. A csendőrség tagjai — ha a szerzőnél rendelik meg — 2 pengőért kapják. Megrendelések: *Horváth Endre* Kispeszt, *Hunyadi-utca 126.* címre küldendők.

Az Országos Tiszti Kaszinóban az 1931/32. évi téli idényben a szokásos szombatesti családi táncösszejöveleteken kívül az alábbi estélyek lesznek:

Mikulás-est december 5-én. — Szilveszter-est december 31-én. Bővebben a december végén megjelenő januári Kaszinó Lapban. Alarcos jelmezű szombatesti tánc: 1932. január

30-án. — Magyar nótaest: 1932. évi február hó 13-án. — Műsoros est: 1932. évi március hó 5-én. Ez utóbbi három este vonatkozó részletes tudósítások a január, február és március havi Kaszinó Lapban közöltnék. A műsoros estekre ajánlatos a jegyeket már elővételben megváltani.

Tagsági igazolványok kiadása 1932. évre. Az Országos Tiszti Kaszinó elnöksége az 1932. évre érvényes tagsági igazolványokat mindazon tagjainak postán küldi meg, kik tagdíjait az 1932. év első negyedére már befizették. Budapesti állományilletékes tiszték 1932. évre érvényes tagsági igazolványaikat illetékes gazdasági hivatalaik útján kapják meg és azokat már f. évi december hó 1-től kezdődőleg ott átvehetik.

A Kaszinó-mozi decemberi műsora: A Kaszinó elnöksége tudatja, hogy a Kaszinó-mozi minden jó filmet rövidítés nélkül bemutat. Decemberi filmek a következők: „Montecarlo bombázása”, „Platow tábornok”, „Ariane”, „Trilby” „Egy kis ballépés”, „Három ablak kelet felé”, „Erzsébet királyné”, „Nyolc boldog nap”, „Férjem barátja”, „A lebegő szűz”, „A császár vadász”, „Kit szerettem az éjjel” stb. stb.

Mikulás-est műsora. A Mikulás-est vidám műsorát jókedv és kacagás fogja kísérni. Az elmúlt évekről már közismert kiváló Révész-gyermekszínház, kuplékkal, bohózatokkal, szóló és csoporttáncokkal, vegyes számain kívül bohócok, gyermekakrobaták és gyermek-zsonglőrök, valamint „Tinta Matyi” stb. rajzfilmek gondoskodnak a gyermekek mulattatásáról. Minden 16 éven aluli gyermek, a belépésnél Mikulás ajándékcsomagot kap. — A műsor kezdete d. u. 6 órakor, vége 8 órakor. Utána 10 óráig a kisdíszteremben gyermektánc. A műsort részletesen a december havi Kaszinó Lapban közlik. Beléptidő személyenként: kaszinótagoknak és családtagjaiknak (feleség és gyermek) 1 pengő; hozzátartozóknak és vendégeknek: 2 pengő. Jegyelővétel f. évi november 29-től kezdődőleg. Utána a szokásos szombatesti tánc a nagy díszteremben.

A MEFHOSz Utazási és Idegenforgalmi Irodája, azelőtt a Párisi Magyar Diákegyesület Utazási Osztálya, december 28-án kéthetes rendkívül kedvezményes párisi tanulmányutat rendez. Tekintettel arra, hogy csak korlátozott számban fogadnak el jelentkezéseket, kéri azokat, akik a kedvezményt igénybe akarják venni, minél hamarabb jelentkezzenek — levélben is — a Ferenc-körút 38. fsz. 2. alatti irodában.

Baromfi ujság. Az eddig Mohácson megjelent Magyar Baromfi Ujság a jövőben Budapesten jelenik meg és a Kiadóhivatal, valamint a Szerkesztőség is itt lesz. A lap a jövőben sokkal intenzívebb munkát fejt ki és még hathatósabb segítséget nyújt a magyar baronifitenyésztőknek. Előfizetés a nagy papírár-emelkedés dacára is 1. évre 6 P, félévre 3 P 50. Mutaványszámot bérmentve küld. Cím: I., Bors-utca 24. Postatakarék számla: 53.077. Tel.: 50-2-96.

Dicséret. A m. kir. Csendőrség Felügyelője dicséret okirattal látta el a pécsi IV. kerület állományába tartozó Szalay István II. tiszthelyettesét, mert egy közhivatalban elkövetett és a lakosság körében is nagy feltűnést keltett büncselekményt szakértelemmel és ernyedetlen kitartással párosult fárasztó nyomozás során aránylag rövid idő alatt kiderített, az összes bünjeleket biztosította a tettést valamennyi orgazdával együtt az igazságszolgáltatás kezére juttatta.

A pécsi IV. kerület parancsnoka dicséret okirattal látta el Papp Lajos II. törzsőrmestert, mert egy közhivatalban elkövetett és a lakosság körében is nagy feltűnést keltett büncselekmény tettesének és orgazdájának kiderítésénél, valamint a bünjelek biztosításánál több napig tartó fárasztó nyomozás során előjáróját részben mint járőrvezető, részben pedig mint járőrtárs teljes odaadással, igen nagy buzgalommal, lelkiismeretesen és eredményesen támogatta. — Nyilvánosan megdicsérte Kardos József III. őrmestert és Keszeci József esendőrt, mert egy közhivatalban elkövetett és a lakosság körében is nagy feltűnést keltett büncselekmény tettesének és orgazdájának kiderítésénél, valamint a bünjelek biztosításánál több napig tartó fárasztó nyomozás során járőrvezetőjüket teljes odaadással, igen nagy szorgalommal és eredményesen támogatták.

1/2 perces szappanozás!

Meglepően könnyen és kellemesen borotválkozik

habo

Szenzációs!

koncentrált borotvaszappannal! Mindenütt kapható!

Örsparancsnokká kinevezetett: a szombathelyi III. kerületben *Kuti József* tiszthelyettes, a szegedi V. kerületben *Veszélovszki János* tiszthelyettes.

Elöléptek. A budapesti I. kerületben törzsörmesterré: Zsámbok János, Kopec János, Bodó Imre, Varga István III., Bujáki Ferenc és Visnyei Ferenc örmesterek; örmesterré: Arany István, Földes Ádám, Homolai Sándor, Puskás András, Szalók János és Kovács Sándor II. csendőrök. A székesfehérvári II. kerületben törzsörmesterré: Tóth Géza I., Hörmöplői Lajos, Ikervári Sándor, Soki István, Bakó István, Véghelyi Ferenc, Ifjú Ferenc és Tordai Pál örmesterek; örmesterré: Kovács László, Holczer Ferenc, Kövári István és Fenyves (Kránitz) József csendőrök. A szombathelyi III. kerületben törzsörmesterré: Pálfi János, Rajki József, Kovács Győző, Gaál Pál, Németh József XI. és Szabó Gábor örmesterek. A pécsi IV. kerületben törzsörmesterré: Molnár József II., Nagy Lajos VI., Ruper István, Balogh Péter, Bárdos János, Ambrus György, Danicz Ferenc, Kiss Inre és Kocsis Antal örmesterek; örmesterré: Timár Lajos, Zrinyi József és Laki Gyula csendőrök. A szegedi V. kerületben g. tiszthelyettes: Aracsi Lajos törzsörmester. A debreceni VI. kerületben törzsörmesterré: Cs. Nagy Bálint, Csécsi Ferenc és Birta Miklós örmesterek; örmesterré: Beke József II., Juhász József, Papp Miklós, Rádi Pál, Szanyi Béla, Széles Péter, Takács József, Horváth József, Daru Antal, Takács Imre III., Hegedüs Imre, Sajó István, Dobos Sándor, P. Tóth János, Szikszó Károly és Szabó Gyula III. csendőrök. A miskolci VII. kerületben törzsörmesterré: Lukács Lajos, Mizsó Lajos, Nagy Bertalan, Nagyfejő János, Szembrátovics József, Farkas István, Tóth József III., Majoros Miklós, Agócs Dezső, Mészáros József, Rózsa János és Göröcs Pál örmesterek; örmesterré: Lénárt Lajos, Fehér János, Sebők János és Gonda Joachim csendőrök.

Házasságot kötöttek: a budapesti I. kerületben: Medzihradszky Aladár g. százados Félix Gabriella Mária Terézia Borbála úrhölgygel Budapesten; Györfi Áron g. tiszthelyettes Nagy Annával Rákospalotán, Rátkai Lajos törzsörmester Würth Máriával Soroksáron; a székesfehérvári II. kerületben: Szabó Lajos I. törzsörmester Wittmann Erzsébettel Zircen; a szombathelyi III. kerületben: Molnár János II. tiszthelyettes Páska Máriával Gérce községben; a pécsi IV. kerületben: Márton Ferenc II. törzsörmester Zsupányi Lujzával Kissomlyón, Novák András törzsörmester Bosznia Lujzával Erdősokonyán; a szegedi V. kerületben Kubata Alfonz százados Cserveny Alma úrhölgygel Szentesen, Lakatos Ferenc törzsörmester Kelemen Jolánnal Kiskörösön, Kaliczka Lajos törzsörmester Vukó Eszterrel Szank községben; a debreceni VI. kerületben: Nagy Sándor III. törzsörmester Baranyi Eszterrel Hajdúböszörményben, Szalai Imre törzsörmester Krikszán Rózával Nagylétán, Kiss Károly törzsörmester Varju Emiliával Szatmárcsekén; a miskolci VII. kerületben: Brindzár Demeter törzsörmester Szabó Margittal Bakta községben.

Csendőrségi Közlöny 22. szám. *Személyes ügyek.* Kormányzói elhatározások. A Kormányzó Úr Ö Főméltósága Klemm László ezredest, a pécsi IV. kerület parancsnokát, ezen szolgálati állása alól való egyidejű felmentése mellett a magyar királyi belügyminisztérium VI—b. osztály vezetőjévé kinevezni méltóztatott. — A Kormányzó Úr Ö Főméltósága Jánossy Rezső, Kovács Domokos székesfehérvári II., Szász Dénes, Györgydeák József pécsi IV., Magyarai András debreceni VI. kerületbeli alhadnagyoknak és Mihálykovits István székesfehérvári II. kerületbeli tiszthelyettesnek igen hosszú, különösen kötelességű és kiválóan érdemes szolgálataik elismeréséül az V. osztályú magyar érdemkeresztet, Reiter István, Padlovics Imre, Szöcs Gábor székesfehérvári II., Szigeti Bálint, Keller György szombathelyi III., Varga József II., Bitai Mózes, Horváth Károly III., Vaszary József pécsi IV., Papp János debreceni VI. kerületbeli tiszthelyetteseknek és Pilván Imre székesfehérvári II. kerületbeli gazdasági tiszthelyettesnek hosszú, kötelességű és igen érde-

mes szolgálataik elismeréséül a magyar ezüst érdemérmét a zöld szalagon, Varga János I. budapesti I., Gubovits Sándor és Gyurucz István pécsi IV. kerületbeli tiszthelyetteseknek, Tóth Ferenc, Bogár Ferenc budapesti I., Kocsis János pécsi IV. kerületbeli gazdasági tiszthelyetteseknek és Szentgyörgyi Albert, a magyar királyi belügyminisztérium VI—b. osztályába beosztott gazdasági tiszthelyettesnek, kötelességű és érdemes szolgálataik elismeréséül a magyar bronz érdemérmét a zöld szalagon adományozni méltóztatott. — *Miniszteri rendelet.* Adományoztatott: a III. osztályú tiszti szolgálati jel: Dobay Elemér századosnak. A tényleges állományba visszavétetett: Diószegi József miskolci VII. kerületbeli ideiglenesen nyugdíjazott tiszthelyettes. Ideiglenes nyugállományban meghagyatott: Gáspár József miskolci VII. kerületbeli ideiglenesen nyugdíjazott tiszthelyettes. A magyar királyi belügyminiszter Gyurinovits Dezső csendőr családi nevét „Bárá”-ra, Freidinger Jakab törzsörmester családi nevét „Szabados”-ra, Holecz István próbacsendőr családi nevét „Deák”-ra, Hartman József örmester családi nevét „Halmos”-ra, Kokas Imre örmester családi nevét „Kertész”-re, Kosztelnak Miklós örmester családi nevét „Kertész”-re, Mikina Ferenc örmester családi nevét „Király”-ra, Laurinyecz Pál próbacsendőr családi nevét „Lantos”-ra, Noll József törzsörmester és gyermekei családi nevét „Nemes”-re, Palancsa Lajos örmester családi nevét „Pinczés”-re, Nyikus Gyula próbacsendőr családi nevét „Viola” névre, Obladányuk László tiszthelyettes családi nevét „Dobó”-ra, Campián Vazul törzsörmester családi nevét „Kardos”-ra, Sanka Flórián örmester családi nevét „Halmos”-ra, Wieland Mátyás próbacsendőr családi nevét „Völgyes”-re, Vargucza Miklós örmester családi nevét „Viola” névre. Teszák József II. osztályú altiszt családi nevét „Tölgyes”-re Veiner Imre örmester családi nevét „Várnagy”-ra, Szajcz János örmester családi nevét „Szedő”-re, Ludvig József örmester családi nevét „Lukács”-ra, Pilinger József törzsörmester családi nevét „Polgár”-ra Ohnesorg József törzsörmester családi nevét „Fenyves”-re, Schmid József próbacsendőr családi nevét „Siklós”-ra és Turcsics József örmester családi nevét „Fenyves”-re változtatta át. — *Szabályrendeletek:* Szénellátás. — Berettyóújfalui 2. szárny áthelyezése Sarkadra. — Pécsi örs működésének beszüntetése. — Pétgyártelepen különítmény felállítása. — Engedély nélküli kiadások mellőzése. — Külföldön tartózkodó közszolgálati nyugdíjasok, özvegyek és árvák ellátási díjainak újabb szabályozása. — Átköltözködési határidő fogyatékbajutott csendőröknél. — Illetményelőgártartozások törlesztési részösszegeinek csökkentése. — Tevékenységi kimutatások továbbításának szabályozása. — Sorköznélküli gépirás használata. — Öltözeti táblázat helyesbítése. — Névváltoztatási feltételek. — Ideiglenes nyugállományú csendőrlegénység növelése. — A

Csendőrségi szállító!

Khaki posztó, Loden, szintartó gyapju, a legerősebb strapára, méterje	— — — — — 15.— P
Ugyanaz „Herkules Loden” minőségben	— — — — — 17.—
Khaki kamgarn, szintartó, tiszta gyapju	— — — — — 18.—
Ugyanaz extra finomban	— — — — — 22.——25.—
Csendőrkalap-toll, valódi kakastoll, csak dupla, dus kivitelben van raktáron, tollforgókkal együtt	7.60

a 41 év óta fennálló és a csendőrségnél elismert

MÁRER

EGYENRUHÁZATI INTÉZETÉBEN

Budapest, VIII., Baross-tér 9, a Keleti p. u. érk. oldalán
Telefonszám: József 321—78

Egyenruhák külön mérték után 3—6 havi hitelle.
Egyenruha-szabóságom és sapkaműhelyem a helyszínen személyes szakképzett vezetésem mellett működik.

SÁRGA JÁNOS
ÉKSZERÉSZ, ÓRÁS, MŰÖTVÖS

KIRÁLYI UDVAR SZÁLLÍTÓ

BUDAPEST, IV. KIGYÓ UCCA 5.
KÉPES ARJEGYZÉK INGYEN KLOTILD PALOTA

ALAPITVA 1895 KOLOZSVAR

táncmesterképzés és a nyilvános táncitanítás szabályozásáról szóló rendeletek egyes rendelkezéseinek módosítása és kiegészítése. — Honvédigazgatás alá tartozó, illetve a honvédség által megszállott épületekbe engedély nélkül való belépésnek és a kapott engedély korlátai túllépésének kihágássá minősítése. — Tisztek kerékpáron való tiszteletadása. — Középtengelic lakott hely nevének megváltoztatása. — A termelőnél és a szemet vagontételenként vagy hajórakományonként beszerző kereskedőnél levő kőszén-, barnaszén-, brikett- és kőszénkészletek bejelentése és a termékek árának megállapítása.

Eladó: *Cimbalom*, jökarban, pedálos, Mogyoróssy gyártmány. Ára 70 pengő, esetleg két részletben is (Bakó Lajos örm., Lajosmizse). — *Tárogató*, jökarban, rózsafából, 14 billentyűs. Ára 40 P, esetleg részletre is (Boros János örm., Lajosmizse). — *Rádió* „Neutrovox“ 4 lámpás Európa-vevő készülék, 120 voltos „Luo“ anód és nagy kapacitású fűtő akkumulátorral, szobadísznek is beillő, fekete fényezett 130 cm magas fiókos szekrénybe beépítve, továbbá 1 angol tölcséres hangszóró, 2 pár fülhallgató, egy voltmérő óra és egy savmérő, minden a legkifogástalanabb állapotban 250 pengőért. Cím: a szerkesztőségben.

Szobainasnak alkalmas fiatallembert tud ajánlani Szabó István törm., Várpalota.

Melléklet. Mai számunkban csatoltuk a *Reform Ruházati Rt.* (Vilmos császár út 5.) mellékletét.

Olvassa el, mielőtt ír nekünk!

Közleményt nemesak a csendőrség tagjaitól, hanem bárkitől elfogadunk. — A megjelent közleményeket tiszteletdíjban részesítjük, de tulajdonjogunkat fenntartjuk, azokat tehát beleegyezésünk nélkül nem szabad utánnyomatni. — Kéziratot csak akkor küldünk vissza, ha a szerző megejzött és válaszbellyel ellátott borítékot mellékel. — A közleményeket kérjük a papirnak csak egyik oldalára, félhasábosan, írógéppel vagy jól olvasható kézírással írni; olvashatatlan kézírattal nem foglalkozunk. — Tizenöt gép- vagy kézírásos hasábnál hosszabb kéziratot csak előzetes megegyezés után fogadunk el. — A cikkeket mi korrigáljuk, korrektúralevonatot csak kivételes esetekben adunk. — Szerzőink különnyomataikat közvetlenül a Stádium-nyomda igazgatóságától (Budapest, VI., Rózsa-utca 11L) sziveskedjenek megrendelni, amely azt velünk kötött szerződésének árszabása szerint köteles elkészíteni. — Szerkesztői üzenetben mindenkinek válaszolunk, de a kérdező teljes nevét, rendfokozatát és állomáshelyét tüntesse fel. — Névtelen levélre nem válaszolunk. — Kéziratok sorsáról csak szerkesztői üzenetben adunk választ. — Aki levelet ír, vagy közleményt küld be nekünk, kísérelje figyelemmel a szerkesztői üzeneteket. — Levelet nem írunk, bélyeget tehát felesleges beküldeni. — Jellegül legegyszerűbb kisebb helység nevét vagy ötéjegyű számot választani. Annak, aki jellegét nem jelöl meg, nevének kezdőbetűi és állomáshelye alatt válaszolunk. — Közérdekű kérdésekre a „Csendőr Lekszikon“ rovatban adunk választ. — Előfizetni csak legalább félévre lehet. — Előfizetést csak a csendőrség, honvédség és az állami rendőrség, továbbá a bíróságok, igazságügyi és közigazgatási hatóságok tényleges vagy nyugállományú tagjaitól fogadunk el, másról nem. — Az előfizetéseket kérjük pontosan megújítani, mert a felszólítás költségét külön felszámítjuk. — A nekünk szánt

pénzküldeményeket kérjük a Csendőrségi Lapok 25.342. számú postatakarékpénztári csekkszámlájára befizetni. — A szerkesztők a szerkesztőségben ünnepnapok kivételével 15—18 óráig találhatók. Szolgálati beosztási helyeiken a lap ügyeivel nem foglalkoznak. — A lap részére szánt közleményeket, leveleket stb. nem a szerkesztők nevére, hanem a szerkesztőségnek kell címezni, így: „A Csendőrségi Lapok szerkesztőségének, Budapest, I., Bösörményi-út 21. szám.“

Gyöngyharnat. A félárú vasuti jegy váltására jogosító arcképes igazolvány kedvezmény s az érdekeltek tetszésétől függ, hogy ezt a kedvezményt igénybeveszik-e vagy sem, az igazolvány megújítására tehát senkit kötelezni nem lehet. Szolgálati utazással kapcsolatban természetesen a jövőben is csak a félárú jegyeket lehet felszámítani, ezért a kincstár az első szolgálati út alkalmával az arcképes igazolvány megújítására — illetve kiváltására — fordított összegeket az érdekelteknek megtéríti. Egy év leforgása alatt legalább egy szolgálati útja kevés kivétellel mindenkinek akad s így az arcképes igazolvány megújítása vagy kiváltása minden csendőrnek egyéni érdeke. A családtagokkal másként áll a dolog, azoknak az igazolványaira fordított megújítási vagy kiváltási összeget a kincstár természetesen nem téríti meg.

Siktség. Nyugdíjába a megszakítás nélküli teljes katonai szolgálati idejét beszámítják. Többi kérdésére a lekszikon rovatban kap választ.

1234. Születési anyakönyvi kivonatát feltétlenül csatolnia kell a nősülési kérvényéhez, mert ez elő van írva. Szolgálati úton kérje a belügyminiszter úrtól (II. osztály), hogy a honosítási kérvényéhez csatolt születési anyakönyvi kivonatát ideiglenesen adja vissza, hogy a nősülési kérvényéhez csatolhassa. Mikor aztán a nősülési ügye elintéződött s az okmányait visszaadják, újra terjessze fel a születési anyakönyvi kivonatot a belügyminiszter úrhoz (II. osztály). Ez a levelezés azonban hosszabb időt vesz igénybe, gyorsabban jutna hozzá az okmányához úgy, ha szabadságot kérne s Budapestre felutazva, a belügyminiszteri m. II. osztályában személyesen kérné ki. Kellő igazolás mellett kiadják s ezt rávezetik az ügyíratra. A nősülési ügy elintézése után ugyan csak személyesen csatolhatja honosítási irataihoz a születési anyakönyvi kivonatát. A nősülési és honosítási ügy elintézése után egyébként az összes személyi okmányait visszaadják önnek.

Falusi örs. 1. Amíg nem tudott az örsfőzőnő magatartásáról, addig nem volt hibás. Mihelyt azonban tudomásul vette azt, azonnal meg kellett tiltania az örsfőzőnőnek, hogy a legénységi konyha paraszát az örsirodában begyújtásra használja. Ha ezt megtette, akkor egyáltalában nem hibás az ügyben. **2.** Nem az a kérdés lényege, hogy a közgazdálkodás károsodott-e, mert hiszen egy kis parázs miatt még nem lehet kárról beszélni. Ott kell a kérdést megfogni, hogy a közgazdálkodás igénybevételelől teljesen elzárkózik, mert az ilyen kiesinyes ellentéteket másként elkerülni nem lehet. Annak soha ki ne tegye magát a parancsnok, hogy anyagiak miatt az alárendeltjeivel akármilyen jelentéktelennek látszó vonatkozásban is ellentétbe kerüljön, különösen, ha nekik lehet igazuk. **3.** Elismernük: furesa eljárás a gazdálkodásvezető részéről, hogy az ön edényeit s egyéb konyhai tárgyait kölcsönkéri, de az ellet már tiltakozik, hogy a főzőnő a gazdálkodás konyhájáról paraszat vigyen az örsirodába. Önnek azonban éppen azzal kell a parancsnoki fölényét és az igazi bajtársiasságot megmutatnia, hogy: készséggel ad, de nem fogad el semmit. Még paraszat sem, bár igaza van abban, hogy néhanapján egy-egy kanál parázs nem tenné tönkre a közgazdálkodást.

Erikau. Sem pénztézettről, sem más cégről véleményt nem mondunk. Az ilyesmihez hosszas és körülményes utánjárásra volna szükség, de még így is téves információkat adhatnánk, ezt a felelősséget pedig bajtársainknak hosszú évek óta megtakarított kis tőkéivel szemben nem vállalhatjuk. Annyit azonban mondhatunk: legyen nagyon óvatos. Előfizetését előjegyeztük, de megjegyezzük, hogy egyformán szívesen adunk választ mindenkinek: akár előfizetőnk, akár nem.

Az egész világon
legjobban bevált,
legelterjedtebb írógép a

REMINGTON

Szöke Szamos. Az 1926. évi 3. sz. Csendőrségi Közlönyben közzétett 121.400/eln. VI. e. 1925. sz. B. M. körrendelet A.—II. fejezet értelmében a csendőr és a próbacsendőrként is altiszt. Az e körrendelethez csatolt áttekintési táblázatban megtalálja azt is, hogy a csendőr legénységi rendfokozatúkat egyébként (pl. tisztelgés szempontjából) milyen honvéd legénységi rendfokozatú egyénekkel kell egyenlőknek tekinteni.

Fenyőfa. Az azonos hangzású község nevéből származik az ön neve. Ez a község már 1424-ben fennállott, de azonos nevű községek vannak több vármegyében is. Éppen azért nehéz megállapítani, hogy ősei honnan kerültek Tarcára, de régi okmányokból (periratok, keresztlevelek, házasságlevelek) ezt is meg lehetne találni. Az önével azonos névre egyébként több család is hallgat s ezek közül háromnak igazolt a nemessége: egyik 1618-ból Csongrád vármegyében (Komárom vármegyében kihirdetve), a másik 1765-ből és a harmadik 1764-ből Zólyom vármegyében.

K. J., Hajmáskér. Olvassa el lapunk 1929. évi 23. számában megjelent 138. sz. lekszikon válaszunkat s az ott közölt adatok alapján számítsa ki a nyugdíját. Ilyen feladatokat időhiányában nem vállalhatunk.

Véménd. A neve szláv hangzású. Ha ragaszkodik a név mostani kezdőbetűjéhez, kívánságára ajánlunk néhányat: Zab, Zabos, Zavaros, Zalog, Zarándok, Zászló, Zászlós, Zátony, Zene, Zengő, Zerge, Zöld (Zöldi, Zöldes), Zugó, Zuzmó, Zsába, Zsámoly, Zsiros, Zsoldos, Zsoltár stb. A kérvény felszerelése és felterjesztése tekintetében olvassa el a folyó évi 22. számú Csendőrségi Közlönyben közzétett 46.523/eln. VI. e. sz. B. M. körrendeletet.

B.-újfalu. Cimszalagja rendben van, a példányok rendszeresen elmennek, tehát a megérkezés körül van valami hiba. A kért számokat elküldöttük.

R. A. th., Dunapataj. A kép sötét, disznótoros felvételt különben sem közlünk. Kéziratára később kap választ.

Sz. Gy. Amikor az okmányokat kiállíttatja, az illető hatóságoknál megmondják, hogy mire mennyi okmánybélyeg kell. Annyi bizonyos, hogy „nősülési akadály“ ez nem lesz. Mindenki a közvetlen parancsnokságánál adja elő mindenemű kérelmét, ön, illetve az, akiről szó van, az említett különítményparancsnokságnál. A többit aztán az elintézi, a kérvény szolgálati úton a kerületi parancsnoksághoz jut el.

Mizse. Egyik közelebbi számunkban lekszikonválaszt kap.

Adjutor. A névváltoztatással kapcsolatos körrendelet 14 évi effektív szolgálatot kíván ahhoz, hogy „i“ végződésű nevet lehessen kérni. Azt nem mondja ki a rendelet, hogy ennek a szolgálati időnek megszakítás nélkül kell lennie, úgy magyarázandó tehát, hogy a megszakításokra való tekintet nélkül, összesen 14 évi effektív szolgálat a feltételnek megfelel. A nyugdíja szempontjából csak a nyugállományba helyezése után kérheti kegyelmi úton a beszámítást. Nézetünk szerint az „i“-vel végződő nevet kérheti, csak a kérvényében írja le a körülményeket úgy, ahogy nekünk megírta.

Maros 1—3. Olvassa el lapunk 1929. évi 23. számában megjelent 138. lekszikon válaszunkat. 4. Ha a végkielégítést visszafizeti, akkor a megelőző szolgálati ideje a nyugdíjába beszámít. A távol töltött idő természetesen nem számít be, de az erre az időre eső végkielégítéshányadokat nem kell visszatéríteni.

Gödöllő. Beszélje meg a dolgot azzal, aki ügyét támogatja, hogy a kérvényt hova kell benyújtani. Ha ezt tudja, szerkessze meg és örskihallgatáson kérje a felterjesztését, mert azt természetesen a tényleges szolgálati ideje alatt is beadhatja. Ha a pályázata eredménnyel jár, kérje annak idején, hogy a betegségére való tekintettel kötelezője letelte előtt leszerelhesse s elfoglalhassa a könnyebb állását. Amíg ténylegesen szolgál, addig a kérvényt a szolgálati út meg-

kerülésével nem nyújthatja be, de amint látja, nem is volna az előnyös, mert az előjárók kedvező véleménye sokat lendíthet az ügyén. Addig azonban, amíg nincs a kezében a felvétele, ne szereljen le, nehogy két szék között a pad alá ossek vagy harminc napnál hosszabb megszakítása keletkezzék, mert az utóbbi esetben a csendőrségi szolgálati idejét elveszíti.

Sz. Gy. II. tőr., Báj Rászólgált. szívesen adtuk!

Galamb. A Karrier galamb nem postagalamb, de őse a postagalambnak (orrudor). Nagytestű, jöhúsú baromfinak számít.

Lovas vágy. Jövő év áprilisában kezdődik Kiskunhalason új lovastanfolyam, parancs útján erről értesülni fog.

Kölesön. 1. Az a terv, hogy a Láb.-kölcsonök folyósítását jövő tavasszal folytatják, de ez nem biztos. Február, márciusban érdeklődjék újra. A kért pénztézzel kapcsolatban olvassa el mai számunkban „Erikan“ jeligére küldött üzenetünket. 2. Csak a 15 évnél kevesebb szolgálati idővel nyugállományba helyezetteket érinti a szanalási levonás.

S. N. B. Esetenkint, versenytárgyalás útján szállítják a cégek a fehérneműt. Nincs értelme, hogy néhány darabért utánajárjon ennek, akárhol oleson s jó holmit kap. Céget különben sem ajánlunk.

Bizalom. Olvassa el mai számunkban „Maros“ jeligére küldött üzenetünket. A háborús éveket 1914—1919-ig bezárólag számítják kétszeresen.

Bárcaháza. Az A.—26. szabályzat 3. függeléke értelmében a szörme színe: sötét kávébarna. Ez természetes is, mert khaki ruhán nem lehet pl. fekete vagy más színű szörmét hordani.

V. J. törm. Protestáns vallású honvédek (csendőörök) a vallás- és közoktatásügyi miniszter úrnak 1924. december 31-én kelt 207.506/II. b. 1924. sz., katolikus honvédek (csendőörök) pedig a honvédelmi miniszter úrnak 4573/elu. 1925. sz. rendelete alapján egyházi adó fizetése alól mentesek, illetve egyházi adót a katonai egyháznak fizetnek.

Debrecen. 1. A szabályzat sehol nem említi „közvetített“ csatártűzet. Ha valaki használta ezt a fogalmat, talán a Gy. Gy. Sz. 2. füzet 212. pontjára támaszkodva tette, mert ez a pont rendeli, hogy a csatárok bizonyos helyzetekben a parancsot csatártól csatárig adják tovább, vagyis: „közvetítések“. 2. Szép magyar neve van, kár volna azon változtatni, de nem is kapna rá engedélyt.

Előjáró. Ny. főhadnagy. címe: Budapest, VI., Király utca 92. sz.

Bajtárs. Ha ellenőrző szolgálatban nyomozás miatt az útiránytól eltért, a nyomozás befejeztével pedig úgy vonult be, hogy két tereptárgyat nem portyázott le, de az ellenőrzést foganatosította, akkor ezzel a szolgálati feladatának eleget tett. Nem írja ugyan, hogy az ellenőrzés megtörtént, de erre következtetünk abból, hogy a szolgálat időtartama a nyomozással együtt is csak 15 óra volt s ha csak két tereptárgyat hagyott ki, akkor ennek az időnek csak kis részét töltötte nyomozással, túlnyomó részét ellenőrzésre fordította. A Szut. 266. pontjának az utolsó bekezdése egyébként az ellenőrző járőrökre nem vonatkozik, mert tulajdonképpen feladatuk nem a tereptárgyak leportyázása, hanem az ellenőrzés s ha közben — indokoltan — néhány tereptárgyat kihagynak is, illetve ha más tereptárgyakon át jutnak el az ellenőrzendő járőrhöz, ez a tulajdonképpeni szolgálati feladat szempontjából közömbös. Egyes tereptárgyak kihagyása tehát az ellenőrző járőrnél — nézetünk szerint — nem hiba, ha meg van indokolva; ha az ellenőrzést foganatosította, az ilyen elmaradt tereptárgyakat akkor sem kell pótlólag leportyáznia, ha 36 órán belül meg is tehetné. Többi kérdésére a lekszikon rovatban kap választ.

Elsőrangú kivitelű bronzcsillár

4 lángrú P 18.35
6 lángrú P 28.50

ELEKTRA CSILLÁRGYÁR Budapest,
VII., Dob-u. 42. Érték árjegyzékünk!

Négy évtizede vásárolnak
legjobb megelegetésre kiváló
hangszereket
REMÉNYI MIHÁLY

Ötensége dr. József Ferenc kir. herceg és a m. kir. Zeneművészeti
Főiskola -zallitójánál.
Budapest, VI., Király-utca 58-60. sz. Kérjen árjegyzéket!

Pérez A kimutatás, amely azt fogja tartalmazni, hogy mi-nyen igényjogosultsági igazolvánnyal milyen állásokra lehet pályázni, előreláthatólag csak egy év múlva kerül kiadásra. Ezért nem mondhatjuk meg önnek azt sem, hogy a Nemzeti Banknál lesz-e igényjogosultak részére állás fenn-tartva.

Miskolc 36. A honvéd és közrendészeti kórházakat a honvédség tartja fenn. Önmagától érthető tehát, hogy a honvédség tagjai az ápolási költségek tekintetében más elbírálás alá esnek, mint a honvédségen kívül állók.

Rokkant. Szép gondolat, hogy segítsünk a rokkantakon, ilyen országos külön esendőrakció azonban nem volna kívánatos az általános inségakció idején. Aki a rokkantak karácsonyát melegebbé akarja tenni, küldje el adományát a m. kir. Hadirokkant Otthon igazgatóságához Budapestre, I., Németvölgyi út 29. sz. alá.

Adózó. A honvédelmi és a kultuszminiszter urak között még mindig folyik a tárgyalás, hogy a vallásadó alól való felmentés a kántorbérré is vonatkozik-e vagy sem. Előrelátható, hogy a legközelebbi számunkban ugyanerre a jelígerő már megüzenhetjük a döntést. Ha a legközelebbi számban nem találná, figyelje a következő számokat.

P. Gy. th., Kápolnásnyék. A rendőrségnek olyan szaklapja, mint nekünk a Csendőrségi Lapok, volt a „Rendő” című lap, amelyet e hó elején takarékosági okokból beszüntettek. A „Rendő”-nek volt egy melléklete „Hivatalos Közlemények” felirattal. Ez a Hivatalos Közlemények a rendőrségnek olyanforma értesítője volt, mint a mai Nyomozati Értesítőnk, csak nem naponta, hanem hetenkint jelent meg. A „Rendő” megszűnésével most a „Hivatalos Közlemények” is megszűnt s azóta a rendőrség is a Nyomozati Értesítőben közli a maga közlenivalóit. Azok a megszüntetések tehát, amelyek a Nyomozati Értesítőben „Rendő” jelzéssel jelennek meg, azt jelentik, hogy a megszüntetendő közlemény még a „Rendő” c. lap mellékletében jelent meg. Miután azonban az őrsök a „Rendő”-t annak idején nem kapták meg, az ilyen jelzésű megszüntetéseket az őrsökön figyelmen kívül kell hagyni.

Galyatető. Az a esendőr, aki az előirt életkort és szolgálati időt betöltötte, a nősülési kérvényét minden további nélkül beadhatja; az őrsparancsnok köteles azt elfogadni és a kerületi parancsnoksághoz felterjeszteni akkor is, ha a kérelmező — véleménye szerint — a minősítésbeli követelményeknek nem is felel meg. Szabály, hogy minden kérelemre ahhoz az előjáró parancsnoksághoz kell jutnia, amely a döntésre hivatva van, közöttes előjárónak tehát nem szabad azt visszautasítania s ezáltal a kérelmezőt mintegy elzárnia attól, hogy kérését illetékes előjárója elé terjeszthesse. Ha a esendőr nyilvánvalóan jogtalan kérelmet terjeszt elő, tehát pl. ha egy 25 éves vagy 5 szolgálati évvel bíró esendőr adna be nősülési kérvényt, azt az őrsparancsnoknak nemesak joga, de kötelessége visszautasítani, hogy az előjárók céltalan zaklatását meggátolja, de már a minősítés kérdése annyira egyéni elbírálást igényel, hogy egy közöttes előjáró elutasító álláspontja nem lehet az ügy kedvező elintézésének végleges akadálya. Ahhoz természetesen megvan a joga, hogy a kérést ne véleményezze, de az elutasítás, vagyis a döntés jogát nem igényelheti egyedül a maga számára. Nem irta meg, hogy miért kapta a hadtörvényszéki büntetést s így nem tudunk véleményt mondani, mert van hadtörvényszéki ítélet, amely az egész életre kiható következményekkel járhat s van, amelyik enyhébb elbírálás alá eshetik, mint egy súlyos fegyelmi fenyítés. Hogy van-e az Ön számára kivezető út? De mennyire! Mindig és mindenben az, amelyik a legegyszerűbb.

KÉZIRATOK.

B. M. szds., Szombathely. A legközelebbi számban jön.

Sz. I. ny. th. Miskolc. Nem rossz versek, de nem nekünk valók.

Kanizsa. Öszinte sajnálatunkra, erre sem mondhatunk egyebet, mint a másik kettőre. Lapunk havi példányszámának háromról kettőre eső csökkenése folytán kénytelenek vagyunk a hellyel még az eddiginél is jobban takarékoskodni.

Bútor leghosszabb részletre

legolcsóbban, legnagyobb választékban **NEMZETI BÚTORHÁZNÁL**

Dohány-utca 39. és 46. szám (Klauzál-utca sarok)

De egyetlen fogalomnak — a közbiztonságnak — ilyen hosszú elméleti magyarázatát még akkor sem közölhetnők, ha kézírathányban szenvednénk, mert az ilyet az iskolában mindenki szívesen, élvezettel és haszonnal hallgatja, lapban azonban, amelyben a tanulás mellett szórakozást is keres, nem szívesen olvassa. Ha az ilyen természetű közleményeket eddig mind közöltük volna, már régen nem méltóztatnék a lapot kézbe venni. Nem elméleti fejtegetéseket és magyarázatot kérünk tehát, hanem gyakorlati tudnivalókat, de azokat sem szárazon, hanem élvezhető formában. Annyi ilyen nekünkvaló jó téma van, hogy akár minden számban jutna belőle.

Beregsurány. Nem felel meg.

1932. Bűnügyi riportot nem közlünk, mert a hivatásunkkal csak komolyan foglalkozunk. De ettől eltekintve, a nagyközönségnek szánt „bűnügyi” riportokról megvan a véleményünk.

János vitéz. Úgyes versek, alkalmmilag majd sorát ejtjük egynek-kettőnek. Arról, hogy valamennyit közöljük, szó sem lehet.

Százezer. Amíg nem látjuk, nem mondhatunk véleményt. Küldje be.

Balaton Gy. Az orvvadászról szólót közöljük.

Rablók. Közöljük, de csak sorrendben, mert sok a régebbi kézirat.

Az fejedelemnek tanácsolák vala.

(Pályázat.)

Mindennemű fejedelemség Istentől rendeltetett az emberi nemzetnek békességére és csöndességére és úgy hogy az világon legfőbb helye legyen. Az fejedelem bátor legfőbb hely az világon, csak egy ember kinek szeme mindeneket nem láthattya és mivelhogy egyesnek ítéletétől mindenek az országban el nem végeztethetnek, ha testének és lelkének erőssége mérték nélkül találtatnék is ő benne, mindazonáltal az sok gondok miatt meg kellene erőtlenednie, kell tehát az tanácsadó az fejedelemnek, hogy meg ne erőtlenedjen a gondok sokaságától. Úgy éljen az fejedelem a tanácsokkal, miképen a hajós mester az sok evedzőzőkkel: noha sokan vonszák a hajót, de azért az egész hajónak főképen való gondját az hajósmester viseli, úgy kell az fejedelemnek az egész országnak és polgári társaságnak kiváltképen való gondját magának viselni meg nem feledkezvén arról, hogy választott jó evedzőzők nélkül az hajó jól nem haladhat, értő hajósmester héjján penigiem nem leszen egyenes a hajónak uttya. Az mely király avagy fejedelem az népet szereti és azoktól ő is szerettetik, nemkülönben tündöklék birodalmában mint az jó házigazda az népe között, fő hajós mester hajójában az evedzőzők között, az embernek szive a többi tagok között és az fényes nap a többi ragyogó csillagok között. Az ki penig nem érti módját tanácsosok választásának s meg nem esmérí kire hallgasson kire nem, az ne igyekezzen többet végezni csak mit az maga feje engedi s ne igazgasson többeket, mint enmagát.

Fogalmazzuk át ezt a régies szöveget a mai helyes magyarországi szövegre anélkül, hogy az értelmén változtatnánk. Határidő: december 20. Pályázatot csak a csendőrség legénységi egyenleitől fogadunk el. A legjobb pályázatot értékes töltőtollal jutalmazzuk. Az eredményt a január 1-i számunkban közöljük.

A szerkesztésért és kiadásért felelős:

PINCZÉS ZOLTÁN őrnagy.

Stádium Sajtóvállalat Rt., Budapest, VI., Rózsa-utca 111. sz.

Felelős üzemvezető: Györy Aladár.

Csendőrség és honvédség

számára szükséges

könyvek és térképek

kaphatók

GRILL -féle könyvkereskedésben,
BUDAPEST, V. KERÜLET, DOROTTYA-UTCA 2.

ÜZENETÜNK A HIRDETŐNEK:

Szállítson jó árut, — hirdetése biztosan és tartósan eredményes lesz!

ÜZENETÜNK A CSENDŐRNEK:

Csendőr lehetőleg csak olyan cégnél vásároljon, amelynek hirdetését a CSENDŐRSÉGI LAPOK-ban s a CSENDŐRSÉGI ZSEBKÖNYV-ben olvassa, mert hirdetést csak olyan cégtől fogadunk el, melytől olvasóink bizalommal vásárolhatnak.

Minden egyes megrendeléssel, amit bajtársaink a mi hirdetőinknél eszközölnek, a CSENDŐRSÉGI LAPOK-at is támogatják, mert hirdetéseink eredményét növelik

Annak a cégnek hirdetését, amely ellen jogos kifogás merül fel, lapunkból töröljük. Ezért kérjük olvasóinkat, hogy minden felmerült panaszt közölni szíveskedjenek

A csendőr bevásárlási helyei:

(Lapunk e számában alábbi hirdetéseket közöltük)

Borotvaszappan:

„habo” (kapható mindenütt)

Bútor:

Kisipari Termékek Bútorcsarnoka Bp., Dohány-u. 66.
Nemzeti Bútoráruház Budapest, Dohány-utca 39 és 46.

Cipő:

„Unio” cipőgyár Budapest, Dohány-utca 16.

Csendőrségi nyomtatványok, írószerek és felszerelési cikkek:

Kaufmann A. és Társai Budapest, II., Margit-körút 52.
Palladis Rt. Budapest, V., Akadémia-utca 20.

Csillár:

Elektra csillárgyár Budapest, Dob-utca 42.

Egyenruha és polgári szabóság:

Halász Gyula Budapest, IV., Apponyi-tér 1.

Egyenruházati és felszerelési cikkek:

Márer A. Budapest, VIII., Baross-tér 9.
Pannonia Budapest, VI., Hajós-utca 15.

Fényképészeti cikkek:

Agfa foto (kapható mindenütt)

Gázfűző- és fűtőkészülék:

Fortuna Budapest, VII., Izabella-utca 11.

Hangszer:

Reményi Mihály Budapest, VI., Király-utca 58-60.
Stowasser János Budapest, II., Lánchíd-utca 5.

Írógép:

Remington Rt. Budapest, VI., Andrássy-út 12.

Könyv, térkép:

Grill-féle könyvkereskedés Budapest, V., Dorottya-u. 2.

Óra és ékszer:

„Kronosz” Rt. Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 4.
Pető Emil Budapest, V., Falk Miksa-utca 12.
Sárga János Budapest, IV., Kigyó-utca 5.

Posztó, szövet:

Kraszner Lajos Budapest, V., Deák Ferenc-tér 2.

Rádió és villamossági cikkek:

Dénes Testvérek Budapest, VI., Teréz-körút 26.

Ruházati cikkek, fehérnemű, kötött-, szövöttáru stb.:

Fekete József Budapest, VII., Károly király-út 5.
Reform Rt. Budapest, VI., Vitmos császár-út 5.
Tribon Rt. Budapest, VIII., Üllői-út 14.
Weiss Gy. Rt. Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 18.